

UURAISTEN KUNTA

UURAISTEN KUNNAN VESISTÖJEN RANTAYLEISKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS

Kaavaselostus

LUONNOS II 9.2.2009

SISÄLLYSLUETTELO

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	4
1.1	Tunnistetiedot.....	4
1.2	Kaavan nimi ja tarkoitus	4
1.3	Liitteet	4
1.4	Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista.....	5
2	TIIVISTELMÄ	5
2.1	Kaavaprosessin vaiheet.....	5
2.2	Rantayleiskaava ja sen toteuttaminen.....	6
3	LÄHTÖKOHDAT	6
3.1	Selvitys suunnittelualueen oloista	6
3.1.1	Väestön rakenne ja kehitys Uraisilla	7
3.1.2	Liikenne	8
3.1.3	Muinaisjäännökset ja Rakennettu kulttuuriympäristö.....	8
3.1.4	Vesihuolto	15
3.2	Suunnittelutilanne	15
3.2.1	Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	15
3.2.2	Maakuntakaava	16
3.2.3	Seutukaava	17
3.2.4	Rantayleiskaava	18
3.2.5	Ranta-asemakaavat.....	18
4	RANTAYLEISKAAVAN MUUTOKSEN JA LAAJENNUKSEN SUUNNITTELUN VAIHEET	18
4.1	Rantayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen suunnittelun tarve	18
4.2	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	19
4.3	Osallistuminen ja yhteistyö.....	19
4.3.1	Osalliset	19
4.3.2	Vireille tulo	20
4.3.3	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt.....	20
4.3.4	Viranomaisyhteistyö	21
5	RANTAYLEISKAAVAN TAVOITTEET JA MITOITUS	21
5.1	Yleiset tavoitteet	21
5.2	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	22
5.3	Seudulliset tavoitteet.....	22
5.3.1	Kunnan asettamat tavoitteet.....	23
5.3.2	Kiinteistökohtaiset tavoitteet.....	23
5.3.3	Loma-asutus.....	24
5.3.4	Ympärivuotinen asutus.....	24
5.3.5	Virkistys, vapaa-aika ja matkailu.....	24
5.3.6	Maa- ja metsätalous	24
5.3.7	Vesihuolto	24
5.3.8	Liikenne	25
5.3.9	Luonto-olosuhteet ja suojelu.....	25
5.3.10	Kaavoitusprosessin aikana syntyneet tavoitteet.....	25
5.4	Mitoitusperusteet	25
5.4.1	Käytetty rantarakennusoikeus.....	27
5.4.2	Rakennusoikeuden siirrot	27
6	RANTAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT	27

6.1	Yleistä.....	28
6.2	Muiden suunnitelmien vaikutus	28
6.3	Mitoitus.....	28
6.4	Aluevaraukset.....	29
6.4.1	Ympärivuotinen asutus.....	29
6.4.2	Teollisuus- ja varastorakennusten alue.....	30
6.4.3	Loma-asutus.....	30
6.4.4	Matkailualueet	30
6.4.5	Virkistys	30
6.4.6	Suojelualueet ja erityiskohteet	30
6.4.7	Muinaisjäännökset	31
6.4.8	Maa- ja metsätalous	32
6.4.9	Erytisyalue	32
6.4.10	Muut alueet	32
6.5	Liikenne	32
6.6	Yhdyskuntatekninen huolto.....	32
6.7	Yleiset määräykset ja suositukset	33
6.8	Kaavan vaikutusten arviointi.....	34
6.8.1	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	34
6.8.2	Vaikutukset liikenteeseen ja liikenneympäristöön	34
6.8.3	Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ja kulttuurimaisemaan	35
6.8.4	Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön	35
6.8.5	Sosiaaliset ja yhteiskuntataloudelliset vaikutukset	35
6.8.6	Vaikutukset vahvistettuun seutukaavaan/ maakuntakaavaehdotukseen sekä valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin	37
6.9	Ympäristön häiriötekijät	38
6.10	Kaavamerkinnot ja -määräykset	38
7	RANTAYLEISKAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN.....	38
7.1	Rantayleiskaavan oikeusvaikutteisuus.....	38
7.2	Rantayleiskaavan toteuttaminen	38
8	LUONTO- JA MAISEMASELVITYS	40
8.1	Järvikohtaiset kuvaukset Uuraisten rantayleiskaavan v. 2000 mukaan	40
8.2	Luonto- ja maisemaselvityksen täydennys.....	4

UURAISTEN KUNTA
UURAISTEN KUNNAN VESISTÖJEN RANTAYLEISKAAVAN MUUTOS JA LAAJEN-
NUS

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Tunnistetiedot

Uuraisten kunta

Uuraisten kunnan vesistöjen rantayleiskaavan muutos ja laajennus

Kaava-alueen sijainti: Uuraisten kunnan vesistöjen rantayleiskaavan muutos ja laajennus koskee lähes kaikkia kunnan alueella sijaitsevia vesistöjä sekä Kynämöisten kylän aluetta.

Kaavan tunnus: ...

Kaavan päiväys: 29.2.2008

Kaavan laatija: FCG SUUNNITTELUKESKUS OY, puh: 010 409 6500, Puistokatu 2 A, PL 383, 40100 JYVÄSKYLÄ

Kaavan vireille tulo: Uuraisten kunnan kaavoituskatsaus 2005 ja maaseutu ympäristölautakunnan kokous 29.8.2006

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä: 22.11.-22.12.2006

Kaavaluonnos I oli nähtävillä MRL 62 § ja MRA 30 §:n mukaisesti nähtävillä: 26.9.-26.10.2007

Kaavaluonnos II oli nähtävillä MRL 62 § ja MRA 30 §:n mukaisesti nähtävillä: pp.kk.-pp.kk.vvvv

Kaavaehdotus MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä:

Kunnanhallituksen hyväksymispäivämäärä: ...

Kunnanvaltuuston hyväksymispäivämäärä: ...

1.2 Kaavan nimi ja tarkoitus

Uuraisten kunnan vesistöjen rantayleiskaavan muutos ja laajennus koskee lähes kaikkia kunnan alueella sijaitsevia vesistöjä sekä oikeusvaikutteisen osayleiskaavan osalta Kynämöisten kylän aluetta.

Tehtävänä on Uuraisten oikeusvaikutteisen rantayleiskaavan muutos ja laajennus ja Kynämöisten kylän oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatiminen. Voimassa oleva rantayleiskaava kumoutuu uuden tullessa lainvoimaiseksi.

1.3 Liitteet

- Rantayleiskaavakartat
 - Merkintöjen selitykset
 - Suunnittelutilanne, Liite I
-

- Rakennettu ympäristö, Liite II
- Mitoitus, Liite III
- Pysyvän asutuksen tarkastelu, Liite IV
- Luonto- ja maisemaselvityksen täydennys v.2007
- Muinaisjäännösinventointi v. 2007
- Kantatilataulukko
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

1.4 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista

- Keski-Suomen maakuntakaava (maakuntavaltuuston hyväksytty 16.5.2007)
- Keski-Suomen seutukaava, 5. VK (ymp. min. 2.8.1999)
- Uuraisten kunnan rakennusjärjestys
- Valtakunnallisesti merkittävät maisema-alueet ja kulttuurihistorialliset ympäristöt 1993
- Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut ympäristöt Keski-Suomessa 2003
- Keski-Suomen kulttuuriympäristöohjelma KULTU 2005-2015
- Uuraisten rantaosayleiskaavan muinaisjäännösinventointi v. 2007 (K-S Museo, Miikka Kumpulainen)
- Keski-Suomen maakunnallinen maisemaselvitys 2005
- Keski-Suomen perinnemaisemat 2000
- Ranta-asemakaavat 2 kpl (Kyyrämäinen)
- Vesistöjen käyttökelpoisuusluokitus 2000-2003, Ympäristökeskus
- Viranomaisneuvottelun muistio 28.9.2006
- Vesihuollon yleissuunnitelma, Kyyrämäinen (FCG Suunnittelukeskus Oy)
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (Suunnittelukeskus Oy 2006)
- Ote Uuraisten rantayleiskaavasta 1:2000 sekä selostus, merkinnät ja kaavakartat
- Vakituksen ranta-asumisen kuntataloudelliset vaikutukset-raportti (Ympäristöministeriö ja Suunnittelukeskus OY)

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Uuraisten kunnanvaltuusto päätti 31.1.1996 kunnan vesistöjen alueelle rantayleiskaavan suunnittelun aloittamisesta. Uuraisten kunnanvaltuusto hyväksyi rantayleiskaavan tavoitteet ja mitoituksen 25.6.1996 (§ 31).

Kaavoitukseen liittyvän rantatilaselvityksen teki (kantatilaselvityksenä) Keski-Suomen maanmittaustoimisto. Luontoselvitys tehtiin 1996. Kaavoitustyö toteutettiin vuosien 1996 - 1997 aikana osittain kunnan omana työnä ja osittain konsulttityönä.

Uuraisten kunta teki päätöksen rantayleiskaavan tarkistamisesta v. 2005. Kunta kilpailutti rantayleiskaavan muutos- ja laajennustyön ja kaavoittajaksi valittiin Suunnittelukeskus Oy 7.12.2005.

Rantayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen käynnistämiseen johtivat seuraavat tavoitteet:

- Kaavamerkintöjen tarkkuuden ja ajantasaisuuden tarkistaminen
- Myönnettyjen poikkeuslupien vaikutukset
- Maatilojen talouskeskusten merkitseminen
- Ympärivuotisten asuinpaikkojen merkitseminen
- Voimassa olevan kaavan ja suoritettujen lohkomistoimistusten tarkistaminen
- Rakennuskieltojen huomioiminen
- Natura- ja luonnonsuojelukohteiden päivitys

MRL 66 § mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 29.9.2006.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui 7.12.2006.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei jätetty kirjallisia mielipiteitä.

Suunnittelutyötä viedään eteenpäin laaditun osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Em. suunnitelmasta ilmenee muun muassa, miten kaavoitustyö etenee, keitä kaikkia tahoja suunnittelutyön aikana informoidaan, ja mitä selvityksiä työn aikana tul- laan tekemään. Suunnitelmaa on saatavana kunnanvirastolta.

Kaavaprosessin aikana tarkistettiin kantatilaselvitys sekä muunnettu rantaviiva kunnanvaltuuston päätöksen mukaiseksi. Maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi kaavaan osoitettiin uusia rakennuspaikkoja n. 140 kpl.

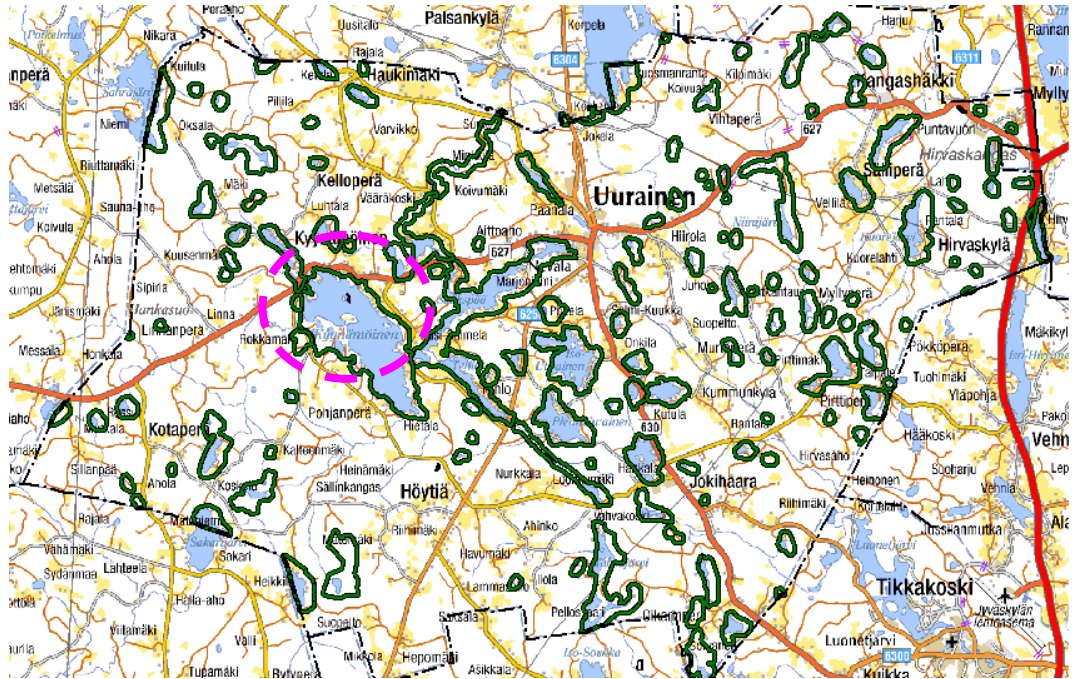
2.2 Rantayleiskaava ja sen toteuttaminen

Rantayleiskaavan hyväksymisestä päättää Uuraisten kunnanvaltuusto. Kaavaa voidaan toteuttaa sen tultua lainvoimaiseksi. Kaavan toteuttamisessa erityisesti huomioitavia seikkoja on lueteltu selostuksen luvussa 7.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

Tehtävänä on Uuraisten voimassa olevan oikeusvaikutteisen rantayleiskaavan muutos ja laajennus ja Kyynämöisten kylän oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatiminen. Laadittava rantayleiskaavan muutos ja laajennus säilyy pääosin samankaltaisena kuin voimassaoleva rantayleiskaava. Tarkasteltavaan rantaluueeseen kuuluu noin 100 metrin rantavyöhyke, joka tarkentuu rantayleiskaavakartalle. Rantaviivaa alueella on yhteensä n. 260 km ja muunnettuna rantaviivana n. 210 km. Vesistöjä alueella on n. 150 kpl.

Suunnittelualue

Rantayleiskaavan tarkistusalueen rajaus vesistöittäin

Kyynämöisten kylän sijainti

Alue on maasto- ja luonto-ominaisuuksiltaan monipuolinen. Uuraisten rantayleiskaavaa v. 2000 varten on laadittu luontoselvitys v. 1996-1997. Rantayleiskaavan muutosta ja laajennusta varten on tehty ranta-alueiden osalta rantayleiskaavan v.2000 luonto- ja maisemainventoinnin tarkistus syksyllä 2007. Luontoselvitysaineisto on laadittu numeerisena paikkatietoaineistona (Mapinfo), tarkistustyö liitetään kaavaselostuksen liiteaineistoon luontoselvityksen v.1996-1997 täydennykseksi.

Suunnittelualan vesistöt ovat käyttökelpoisuusluokituksen mukaan laadultaan pääosin joko hyviä tai tyydyttäviä. (Vesistön käyttökelpoisuusluokitus 2000-2003, K-S ympäristökeskus).

Pinnanmuodoiltaan Uuraisten alue on vaihtelevaa mäkimaa, jossa tasaisten ja alavien rantamaiden lisäksi on vaihtelevia kalliisia mäkiä. Keski-Suomen korkokuva on hyvin vaihteleva, ja suhteelliset korkeuserot ovat paikoittain huomattavan suuria. Maakunnan kallioperälle on tyypillistä selvä ja suhteellisen runsas lohkoutuminen. Ruhje- ja siirroslinjat näkyvät maastossa laaksoina ja vesistölinjoina, joista vahvimmat ovat luodekaakkosuuntaisia.

Uuraisten maisemalle tyypillistä on vesistöjen luoma rikkonainen luonto, johon kuuluu polveilevien järviä, vesireittien, kumpuilevien metsämaiden ja harjujaksojen vaihtelu.

3.1.1 Väestön rakenne ja kehitys Uraisilla

Uraisilla asuu n. 3200 asukasta (v. 2007). Väkiluku on hienoisessa kasvussa ja ikärakenne nuorekas. Väestösuunnitteen mu-

kaan Uuraisten asukasluku vuonna 2020 on n. 3300 (Tilastokeskus).

3.1.2 Liikenne

Uuraisten keskustasta on matkaa Jyväskylään n. 35 km. Alueen päätiet ovat valtatie 4, seututiet 630 (Uurainen-Saarijärvi) ja 627 (Multia-Uurainen-Hirvaskangas) sekä yhdystie 250 (Kintaus-Uurainen)

3.1.3 Muinaisjäännökset ja Rakennettu kulttuuriympäristö

Rantayleiskaava-alueelta löytyneet muinaisjäännöskohteet on merkitty kaavakartalle sm-kohdemerkinnällä. Kohteiden arvot on kuvattu kaavan liiteaineistona olevassa Uuraisten rantaosayleiskaavan muinaisjäännösinventoinnissa v. 2007 (Keski-Suomen Museo, Miikka Kumpulainen). Lisäksi alueella on suoritettu muinaismuistoinventointi

Luettelo kaavaan merkityistä muinaisjäännöksistä:

Heikkilänlahti	kivikautinen, asuinpaikat
Hietasaarenkannas	kivikautinen, asuinpaikat
Purnukangas	kivikautinen, asuinpaikat
Tervaniemi	kivikautinen, asuinpaikat
Kuikkalahti	kivikautinen, asuinpaikat
Nauttiainen	kivikautinen, asuinpaikat
Majalampi	rautakautinen ja/tai keskiaikainen, asuinp.
Kyynämöinen	Kuoliosaari, historiallinen, hautapaikat
Purnumäki	historiallinen, työ- ja valmistuspaikat
Kylmähauta	historiallinen, työ- ja valmistuspaikat
Kyynämöinen	Talasilahti, historiallinen, asuinpaikat
Pieni-Hirvanen	kivikautinen, asuinpaikat
Iso-Petäjäinen	kivikautinen, asuinpaikat
Pieni-Petäjäinen	historiallinen, työ- ja valmistuspaikat
Iso-Uurainen	Ajoittamaton, hautasaaret
Vahvajärvi	Verkkokallio, kivikautinen kalliomaalaus

Kiinteät muinaisjäännökset on rauhoitettu muinaismuistolailalla ilman eri päätöstä tai kaavamääräystä.

Maakuntakaavan mukainen, maakunnallisesti arvokas maisema-alue, Kyynämöinen, on merkitty kaavakartalle mustalla katkovivalla ja ma-merkinnällä.

”Uuraisten alueella on Keski-Suomen rakennusperinteen inventoinnissa inventoitu 117 rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennuskohdetta (Keski-Suomen museo 1993). Suurin osa näistä rakennuksista ja pihapiireistä on paikallisesti merkittäviä. Maakunnallisia kohteita ovat rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävät Uuraisten kirkko ja tapuli, rakennushistoriallisesti edustava Höytiän koulu sekä aatehistoriallisesti arvokas Kyynämöisten raittiusseuran talo. Kohteilla ei ole rakennuslain tai rakennussuojelulain mukaisia suojelupäätöksiä.

Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaiden kulttuurimaisema-alueiden selvityksessä mainitaan Uuraisilta Kyynämöinen ja Kir-

konseutu-Ylä-Kässi-Kuukka (Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisema-alueet, Keski-Suomen liitto 1996).”

(Lähde: Uuraisten rantayleiskaavan selostus v. 2000)

Rantayleiskaavan laajennus- ja muutokartoille on merkitty kulttuurimaisema-alue sekä rakennusinventoinnin kohteet, jotka sijoittuvat kaavan alueelle tai sen välittömään läheisyyteen. **Maakunnallisesti arvokas** kulttuurimaisema-alue (Kynämöinen) on merkitty kaavakartalle pistekatkoviivalla.

Ote Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisema-alueet, Keski-Suomen liitto 1996-julkaisusta, joka kuvaa Kynämöisten kulttuurimaiseman arvoja:

”Kynämöisen kylä sijaitsee Kynämöisjärven rannalla Uurainen-Multia tien varrella. Pääosa asutuksesta sijoittuu tämän jouhevasti mutkittelevan raitin varrelle, joka luokien alueen ytimen järvinäkymineen peltojen ja laidunten yli. Kylä on elävä joka ilmenee myös hyvin hoidetuista pihoista ja pihapiireistä sekä aktiivisesta viljelymaan käytöstä. Niin kauan kun viljely jatkuu ja karja laiduntaa, säilyy myös kylän maatalousmaiseman ominaispiirteet; vesinäkymät, viljelykulttuuri, kulttuurikasvillisuus. Kyläkauppa ei toimi enää, mutta koulu toimii.”

Kynämöisten **maakunnallisesti arvokkaat** rakennuskohteet on merkitty kaavakartalle kohdemerkinnällä ja numeroitu:

14. Nuorisoseuran talo, Kynämöinen

19. Kynämöisen koulu

Rakennusinventoinnin **paikallisesti arvokkaat** kohteet on merkitty kaavakartalle kr-merkinnällä ja numeroitu kartalle seuraavan inventointiluettelon mukaisesti:

Numer	Kohde	Sijainti
003	Ylä-Partala; Haukimäen kauppa	Haukimäki; Uurainen
014	Pajula	Höytiä; Uurainen
021	Vartia	Höytiä; Uurainen
023	Antinmäki	Jokihaara; Uurainen
025	Hoppula	Jokihaara; Uurainen
031	Onkila	Jokihaara; Uurainen
036	Vahvakosken mylly	Jokihaara; Uurainen
040	Juhola	Kangashäkki; Uurainen
041	Järvenpää	Kangashäkki; Uurainen
043	Kangashäkin leirikeskus; Kangashä	Kangashäkki; Uurainen
050	Sällilä	Kangashäkki; Uurainen
051	Sälliniemi	Kangashäkki; Uurainen
061	Koskela	Kirkonkylä; Uurainen
064	Marjonniemi	Kirkonkylä; Uurainen
070	Pirkkala	Kirkonkylä; Uurainen
072	Rantapokela	Kirkonkylä; Uurainen
075	Survon sähkölaitos	Kuukkajärvi; Uurainen
076	Tehlon koulu	Kirkonkylä; Uurainen
089	Valkama	Kirkonkylä; Uurainen
090	Vanhala	Kirkonkylä; Uurainen
091	Väilähti	Kirkonkylä; Uurainen
094	Kuitula	Kotaperä; Uurainen
099	Alho	Kyynämäinen; Uurainen
100	Helkala	Kyynämäinen; Uurainen
101	Keljo	Kyynämäinen; Uurainen
102	Korvenranta	Kyynämäinen; Uurainen
103	Kuoliosaaret	Kyynämäinen; Uurainen
105	Kyynämäisten koulu; Kyynämäister	Kyynämäinen; Uurainen
106	Kyynämäisten museoaitat	Kyynämäinen; Uurainen
107	Kyynämäisten raittiusseuran talo	Kyynämäinen; Uurainen
109	Moision talon aitta	Kyynämäinen; Uurainen
110	Piesala	Kyynämäinen; Uurainen
111	Kylmäkoski	Kyynämäinen; Uurainen
113	Vänskä	Kyynämäinen; Uurainen
115	Puosmanranta	Vihtaperä; Uurainen

Kuvaukset kohteista

3. Ylä-Partala; Haukimäen kauppa

Rakennukset sijaitsevat aivan Haukimäentien varrella kumpareella. Kyläkauppana toimineet Ylä-Partalan rakennukset on rakennettu 1942. Rakennuksia on ulkoasultaan jossain määrin uudistettu niitä asuinkäyttöön muutettaessa. Arvo: Paikallinen, elinkeinohistoriallinen.

14. Pajula

Pajulan tila on lohkottu Piesalasta. Nykyisellä paikalla on ollut kalasauna 1600-luvulla. Talolla on ollut oma sähkölaitos 1920-luvulla, mutta se on veden niukkuuden takia lopetettu 1930-luvulla. Aitan katolla oleva vellikello on tuotu Pietarista. Kantatilan asuin- ja talousrakennukset ovat 1800-luvun alkupuolella olleet alueelle tyypillisiä ja kuvastavat uuraista rakennusperinnettä. Rakennukset ovat iältään harvinaistuvia Keski-Suomessa. Arvo: Paikallinen historiallinen, maisemallinen ja rakennushistoriallinen.

21. Vartia

Tilan rakennukset sijaitsevat kumpareella peltoaukean ja tien vieressä. Entisen torpan perinteistä maatalousrakentamista kuvastava pihapiiri, jossa on hallitsevana 1800-luvun lopulla rakennettu ja 1930-luvulla laajennettu asuinrakennus. Muita ra-

kennuksia ovat navetta ja aitta 1900- luvun alusta ja riihi 1920-luvulta. Arvo: Paikallinen, rakennushistoriallinen, maisemallinen.

23. Antinmäki

Talo sijaitsee tasanteella jyrkässä rinteessä. Riihi on siirretty ja navetta purettu pois pihapiiristä. Antinmäen ikkunamuutoksia lukuunottamatta alkuperäisessä asussaan säilynyt asuinrakennus vuodelta 1871. Arvo: Paikallinen rakennushistoriallinen.

25. Hoppula

Tila sijaitsee yksinäistien päässä. Tilan hirsijalalla oleva otsaton vilja-aitta ja riihi ovat peräisin 1800- luvun puolivälistä. Arvo: Paikallinen rakennushistoriallinen.

31. Onkila

Tila sijaitsee yksinäistien päässä. Pihapiirissä on kivenavetta vuodelta 1910, jota on jatkettu 1970. Kokkitalli on rakennettu 1825-1849 välisellä ajalla. Siihen on laitettu peltikatto 1980. Luhtiaitta on rakennettu 1910- luvulla ja siihen on liiteri tehty myöhemmin. Riviaitta on rakennettu 1900- luvun alkuvuosina. Siinä on ollut liha-aitta, nukkuma-aittoja ja kaura-aitta. Pihapiirissä on lisäksi mm. metsän reunassa lato 1920- luvulta Onkilan tilan talonpoikaista rakennustapaa kuvaavat talousrakennukset ovat pääasiallisesti 1800- luvulta ja ne muodostavat kerroksisen, paikkakunnan rakennusperinnettä kuvaavan kokonaisuuden. Kokkitalli ja yksinäisaitta edustavat harvinaistuvaa 1900- luvun alkupuolen rakennustapaa. Arvo: Paikallinen rakennushistoriallinen, maisemallinen.

36. Vahvakosken mylly

Vahvakoskessa on toiminut mylly jo 1800- luvulla. Nykyinen mylly on vuodelta 1954. Siihen liittyy myllytupa 1910- luvulta ja aittarakennus vuosisadan vaihteesta sekä voimalaitos v. 1921. Arvo: Paikallinen rakennushistoriallinen, maisemallinen

40. Juhola

Tila sijaitsee Kangashäkintien varrella. Juhola on pitäjän vanhimpia kantatiloja ja tilan rakennukset ovat pääosin 1800- luvulta muodostaen kerroksellisen ja moni-ilmeisen vanhakantaisen kokonaisuuden. Arvo: Paikallinen rakennushistoriallinen, maisemallinen

41. Järvenpää

Tila sijaitsee metsän ja peltoaukean rajalla. Päärakennus on 1920- luvulta sekä kellari 1900- luvun alusta ja riihi 1800- luvun lopulta: Arvo: Paikallinen rakennushistoriallinen

43. Kangashäkin leirikeskus; Kangashäkin koulu

Rakennukset sijaitsevat tienristeyksessä mäen kumpareella. Koulu on toiminut kyläkunnan kouluna vuodesta 1915 aina 1960- luvulle asti. Koulutalo valmistui 1915 Maalaiskansakoulujen piirustustoimiston tyyppiirustusten mukaan. Rakennus on vuorattu

ulkoa v. 1928 ja tiilikatto 1935. Jugendhenkisyys näkyy rakennuksen ulkovuorauksessa ja koristeellisissa yksityiskohdissa. Arvo: Paikallinen rakennushistoriallinen, maisemallinen

50. Sällilä

Tila siirtyi Äänekoski Oy:n omistukseen vuonna 1898. Vuonna 1922 yhtiö rakensi tilalle uuden asuinrakennuksen, riiden ja puimaladon. Vuonna 1941 tulipalo tuhosi tilan navetan. Tilalle rakennettiin välittömästi samana vuonna tiilinen vinkkelinavetta. Kohde on paikallisesti merkittävä Äänekoski Oy:n omistuksessa ollut maatila. Arvo: Paikallinen historiallinen, maisemallinen

51. Sälliniemi

Sälliniemi on 1920- luvulla rakennettu Äänekoski Oy:n työsuhteasunto, jonka päärakennuksen ikkunamalleissa, nurkkapilasteroinnissa ja listoituksessa sekä julkisivun jäsentelyssä on 1920-luvun klassistisia vaikutteita. Arvo: rakennushistoriallinen, historiallinen

61. Koskela

Rakennukset on rakennettu alun perin Minkkilän torppaan, Vehnamäkeen 1800- luvun loppupuolella. Kun Minkkilään rakennettiin oma sähkölaitos, siirrettiin rakennukset vuosina 1917-1918 sähkölaitoksenhoitajan asunnoksi Koskelaan. Rakennuksiin ei ole juuri tehty muutoksia tai korjauksia, ainoastaan kattoja on uusittu. Tilalla on asuinrakennuksen, aitan ja savusaunan lisäksi mm. 1930- luvulla valmistunut puuliiteri ja navetta vuodelta 1936. Arvo: Paikallinen historiallinen, maisemallinen

64. Marjoniemi

Marjoniemen pappila on vuonna 1888 rakennettu ulkoasultaan hyvin säilynyt sveitsiläistyylinen pappilarakennus maisemallisesti puistomaisessa miljöössä. Pihapiirissä on lisäksi vuosisadanvaihteessa rakennettu luhtiaitta-liiterirakennus sekä muita talousrakennuksia. Arvo: paikallinen rakennushistoriallinen, maisemallinen.

70. Pirkkala

Pirkkalan kantatilan vanhemmat rakennukset ovat 1860- luvulta peräisin olevat päärakennus, riviaitta, jyvääitta ja paja sekä riihi 1800- luvun lopulta. Vanhemmat rakennukset riittä lukuunottamatta muodostavat muusta talouspihasta erillään olevan kokonaisuuden. Arvo: Paikallinen historiallinen, rakennushistoriallinen, maisemallinen

72. Rantapokela

Pokelan tilan vanhemmat rakennukset edustavat talonpoikaista maatarakentamista 1880- luvulta ja 1900- luvun alusta. Rakennukset muodostavat tiiviin umpipihaan nojaavan pihamiljöön maisemallisesti näkyvälle paikalle. Arvo: Paikallinen rakennushistoriallinen, maisemallinen

75. Survon sähkölaitos

Kohde on vuodelta 1868 peräisin oleva mylly, joka on vuonna 1920 muutettu sähkölaitokseksi. Arvo: Paikallinen historiallinen, maisemallinen

76. Tehlon koulu

Tehlon koulu on 1950- luvulla rakennettu koulu, joka on lakkautettu. Arvo: Paikallinen sivistyshistoriallinen

89. Valkama

Tila sijaitsee Iso-Kuukka -järven rannalla rinteessä peltoaukean reunalla. 1880- luvulla valmistunut asuinrakennus vuorattiin 1920- luvulla. Samassa yhteydessä suurennettiin kuistia, jonka kattoon tehtiin frontoni sekä sisäänkäyntiä muutettiin siten, että entisestä eteisestä tehtiin vaate- ja ruokahuoneet. 1800- luvun lopulla rakennettuun riiheen lisättiin 1920- luvulla puimalato ja katto uusittiin vuonna 1960. Arvo: Paikallinen rakennushistoriallinen, maisemallinen

90. Vanhala

Vanhalan päärakennus on rakennettu 1840. Rakennusta on korjattu 1903, 1936, 1950 ja 1963. Tilalla sijaitsee lisäksi mm. 1850-1874 peräisin oleva aittarakennus ja kalustusuoja sekä 1930-1939 rakennettu talas. Vanhala on Uuraisten vanhimpia maatiloja ja tilalla on useita 1800- luvulta peräisin olevia rakennuksia. Arvo: Paikallinen historiallinen, rakennushistoriallinen.

91. Välihahti

Mansardikattoinen päärakennus on rakennettu 1910-1919. Arvo: Paikallinen rakennushistoriallinen

94. Kuitula

Kuitulan tilalla on 1850- luvulla rakennettu päärakennus, joka on katkaistu 1930- luvulla sekä v. 1925 rakennettu riihi maisemallisesti näkyvällä paikalla sijaitsevassa pihapiirissä. Arvo: Paikallinen historiallinen, rakennushistoriallinen, maisemallinen

99. Alhon päärakennus

Tilan päärakennus on rakennettu 1896 ja se on toiminut Uuraisten osuuskaupan käytössä vuosina 1926-1931. Arvo: Paikallinen historiallinen, maisemallinen

100. Helkala

Helkala on pitäjän vanhimpia kantatiloja ja tilan 1920- ja 1930 luvuilta peräisin olevat rakennukset poikkeavat rakennustavaltaan lähiseudun muista rakennuksista. Arvo: Paikallinen historiallinen, maisemallinen

101. Keljo

Keljon tilalla on 1800- luvun alussa rakennettu ja vuonna 1910 peruskorjattu talonpoikaista rakentamistapaa kuvastava hyvin säilynyt asuinrakennus, navetta 1910- luvulta ja alueelle tyypillinen

nen luhtiaitta vuodelta 1877. Keljon talossa on toiminut vaivaiskoti 1900- luvun alussa. Keljon navetta in rakennettu 1913 ja se oli Uuraisten ensimmäisiä sisustettuja navetoita. Aittarakennus on rakennettu 1877 sekä kellari ja kylkiäinen 1926. Arvo: Paikallinen rakennushistoriallinen, asutushistoriallinen maisemallinen

102. Korvenranta

Entisen torpan pihapiiri, jossa on huomattavasti muuttuneet asuinrakennus vuodelta 1924 ja navetta vuodelta 1926 sekä muita myöhäisempiä talousrakennuksia. Tila on ollut Äänekoski-yhtiön omistama ja rakennuskanta on rakennettu sinä aikana. Arvo: Paikallinen historiallinen

103. Kuoliosaaret

Kyynämöinen järvellä on kaksi saarta, jonne on haudattu vainajia ainakin 1550- luvulta 1620- luvun lopulle asti.

105. Kyynämöisten koulu; Kyynämöisten ala-aste

Koulutalo valmistui 1902 ja oppilasasuntola vuonna 1957. Rakennus edustaa aikakaudelleen ominaista rakennustyyliä vyöhykejakoisine vuorituksineen ja jyhkeine T-ruutuikkunoineen. Arvo: Paikallinen sivistyshistoriallinen, rakennushistoriallinen

106. Kyynämöisten museoaitat

Alueelle on siirretty 1700-1799 rakennettu sekä 1871 rakennettu aittarakennus. Aitat ovat dokumentteja Kyynämöisten kyläläisten yhteistoiminnasta 1950- luvulta. Arvo: Paikallinen rakennushistoriallinen

107. Kyynämöisten raittiusseuran talo; Raittiusyhdistys toivon kipinän talo

Seurantalo on rakennettu 1932 ja se on Keski-Suomessa harvinaisen 1930- luvulta alkaen raittiusseuran talona toiminut seurantalorakennus. Arvo: Maakunnallinen historiallinen, paikallinen misemallinen

109. Moision talon aitta

Tila sijaitsee Kyynämöisten rannalla saarekkeessa peltoaukean keskellä. Tilan rakennuksista vanhin on luhtiaitta, jonka järven puoleisessa päädyssä on takaseinässä kaiverrettuna vuosiluku 1794. Aitta on todennäköisesti siirretty nykyiselle paikalleen. Aitan tienpuoleinen pääty on ainakin salvaustekniikasta päätellen uudempaa tekoa. Arvo: Paikallinen rakennushistoriallinen

110. Piesala

Tilalla sijaitsee 1841 rakennettu päärakennus sekä 1800-1899 ja 180-1988 rakennetut aitat. Piesala on vanha kantatalo ja sen päärakennuksessa on toiminut kunnan vanhainkoti vuosina 1931-1960. Arvo: Paikallinen historiallinen, maisemallinen

111. Saranen; Kylmäkoski; Kallio

Sarasen mylly, saha ja sähkölaitos kuvastavat Kynnämöisten kylän teollisuushistoriaa 1900- luvun alusta 1960- luvulle. Asuinrakennus on rakennettu 1926. Arvo: Paikallinen historiallinen, maisemallinen

113. Vänskä

Vänskän tilan rakennusryhmä sijaitsee aivan tien vieressä näkyvällä paikalla. Tilan vanhempaa rakennuskantaa edustavat päärakennus, navetta ja aitta. Arvo: Paikallinen maisemallinen.

3.1.4 Vesihuolto

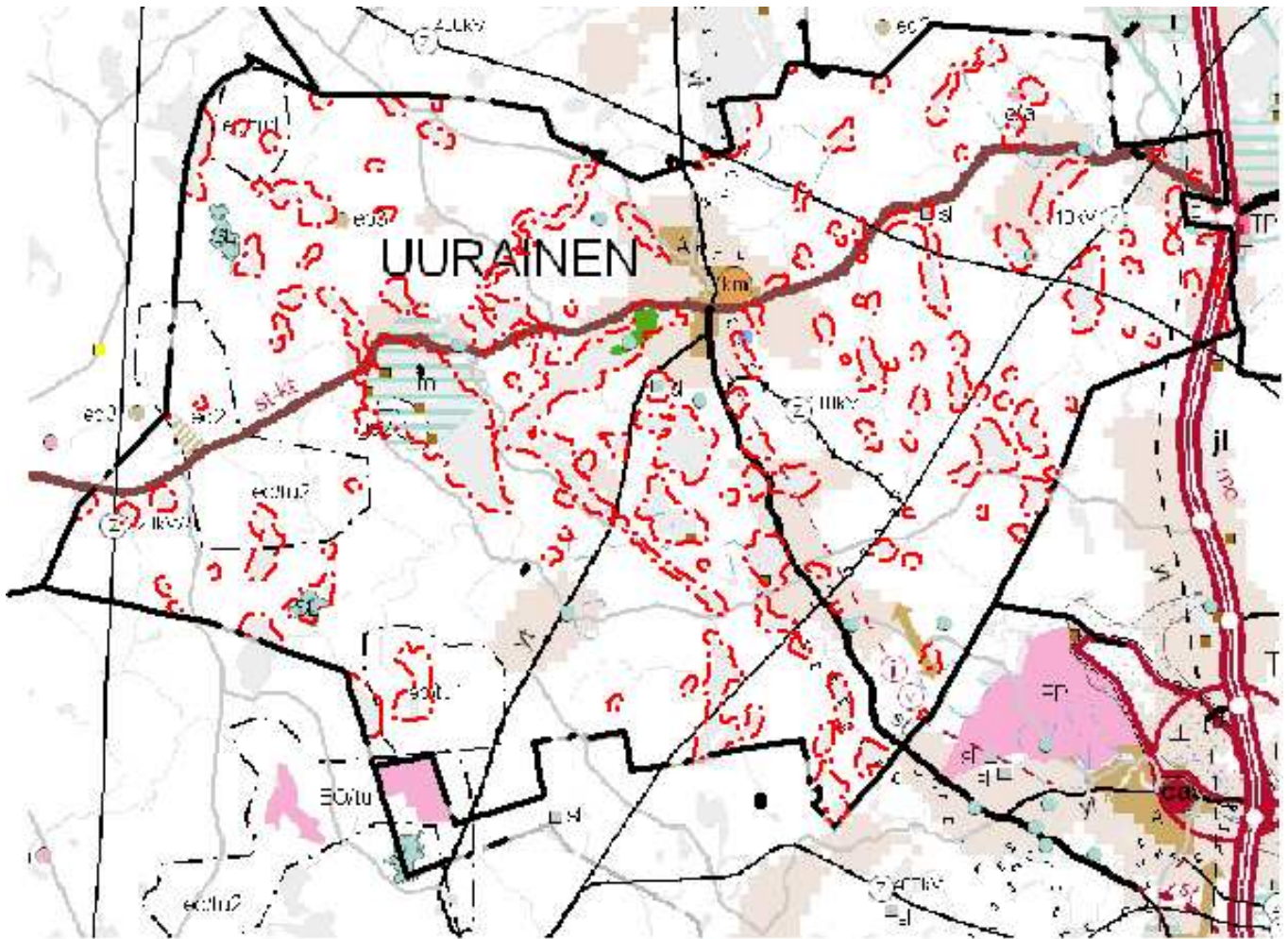
Rantayleiskaavan muutos- ja laajennustyön yhteydessä alueelle on laadittu vesihuollon yleissuunnitelma, joka liitetään kaavaselostuksen liiteasiakirjoihin (FCG Suunnittelukeskus Oy 2008).

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

- Maakuntakaava (hyväksytty maakuntavaltuustossa 16.5.2007)
 - Keski-Suomen seutukaava 5.vk (Ympäristöministeriön vahvistama 2.8.1999)
 - Uuraisten rantayleiskaava (oikeusvaikutteinen, kv.hyv. 13.12.2000).
 - Rantakaavat, 2 kpl (kynnämöinen)
 - Rakennusjärjestys
 - Pohjavesialueet (K-S ympäristökeskus)
-

3.2.2 Maakuntakaava

Kuva 1 Ote maakuntavaltuuston 16.5.2007 hyväksymästä maakuntakaavasta. Suunnittelualue on merkitty punaisella pistekatkoviivalla.

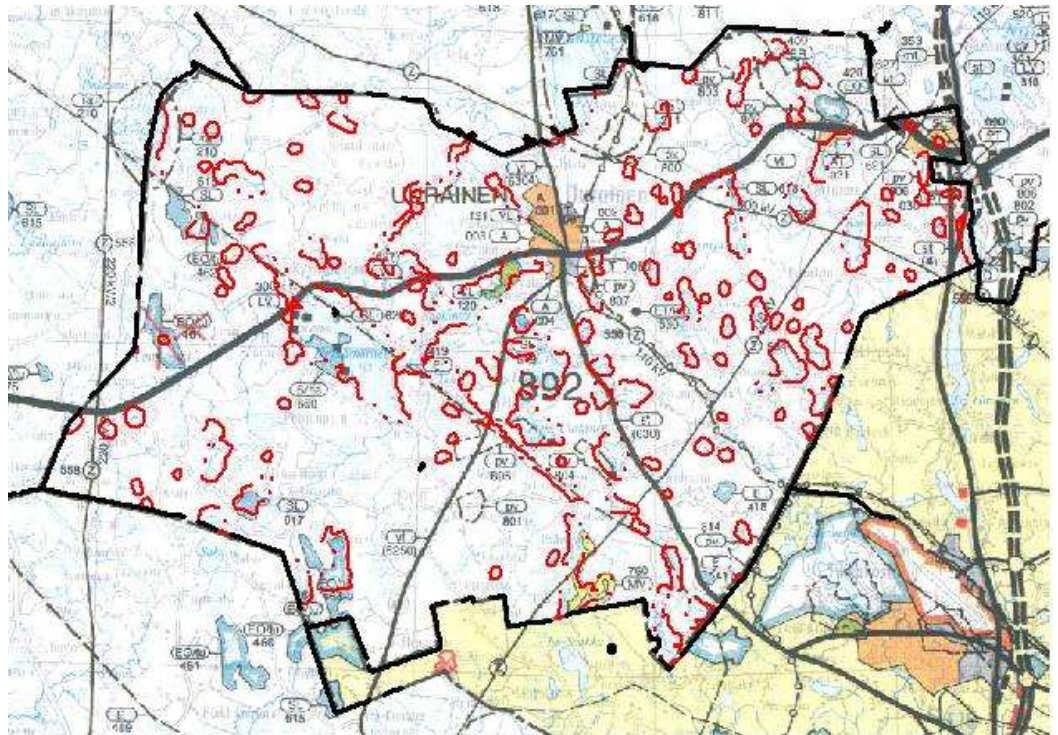
Maakuntakaava tulee korvaamaan seutukaavat. Keski-Suomen maakuntakaavaehdotus oli nähtävillä 15.1. – 16.2.2007. Maakuntavaltuusto hyväksyi kaavaehdotuksen 16.5.2007.

Maakuntakaavassa Uuraisten kunnan alueelle sijoittuvat seuraavat merkinnät:

- Vähittäiskaupan suuryksikkö, vähittäiskaupan suuryksikkö tulee sijoittaa taajamaan tai sen välittömään läheisyyteen (km)
- Taajamatoimistojen alue(keskusta) Alueen yksityiskohdaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida liikenteen tarvitsemat palvelut
- Työpaikka-alue (Hirvaskangas)
- Seututie 627 Multia-Uurainen –Hirvaskangas, Alueen tieverkon suunnittelussa tulee ottaa huomioon kantatien toteuttamismahdollisuuksien säilyminen
- Mo moottoritie, uusi, tiesuunnittelussa tulee ottaa huomioon liikennemelun leviämisen estäminen
- Yt moottoritien rinnakkaistie
- Voimalinja oleva, voimalinja, yhteystarve 400kV

- Pohjavesialue (28,154,156,158, 160,155,159,157)
- Turvetuotantovyöhyke (tu1,17; 18; 16)
- Maa-ainesten ottovyöhyke (eo1, 20; eo2, 47 ja 48, eo3, 31)
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, 58 kirkon miljö
- Kulttuuriympäristön kehittämisen kohdealue
- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö; 399 Höytiän koulut; 400 Juhola; 401 Kangashäkin entinen koulu (nyk. leirikeskus); 402 Kynnämöisten raittiusseuratalo; 403 Marjoniemi; 404 Minkkilä; 405 Pokela, Rantapokela, Mäkipelto ja Hallapelto; 406 Riihimäki
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue 43 kynnämöinen
- Muinaismuistokohde; 590 Kynnämöinen/ TalaslahtiUurainen 591 Purnumäki Uurainen 592 Kylmähauta Uurainen 593 Heikkilänlahti Uurainen 594 Hietasaarenkannas Uurainen 595 Purnukangas Uurainen 596 Tervaniemi Uurainen 597 Kuikkalahti Uurainen 598 Nauttiainen Uurainen 599 Majalampi
- Luonnonsuojelu, Natura 2000 kohde tai ehdotettu alue; 130 Lotakonsuo(7,6 ha)Uurainen Natura-alue FI0900001, 131 Oksalan Isosuo -Miehinkäisensuo Natura-alue FI0900002
- Luonnonsuojelualue s, Lotakonsuo, Natura-alue FI0900001, 210 Oksalan Isosuo -Miehinkäisensuo, 212 Särkilampi
- Arvokas harjualue, ge 14 Syrjänkangas ja ge 2 Heikkilänlahti
- Moottorikelkkareitti, ohjeellinen Virkistysalue, 71 Marjoniemi Maakunnallinen ulkoilualue.

3.2.3 Seutukaava

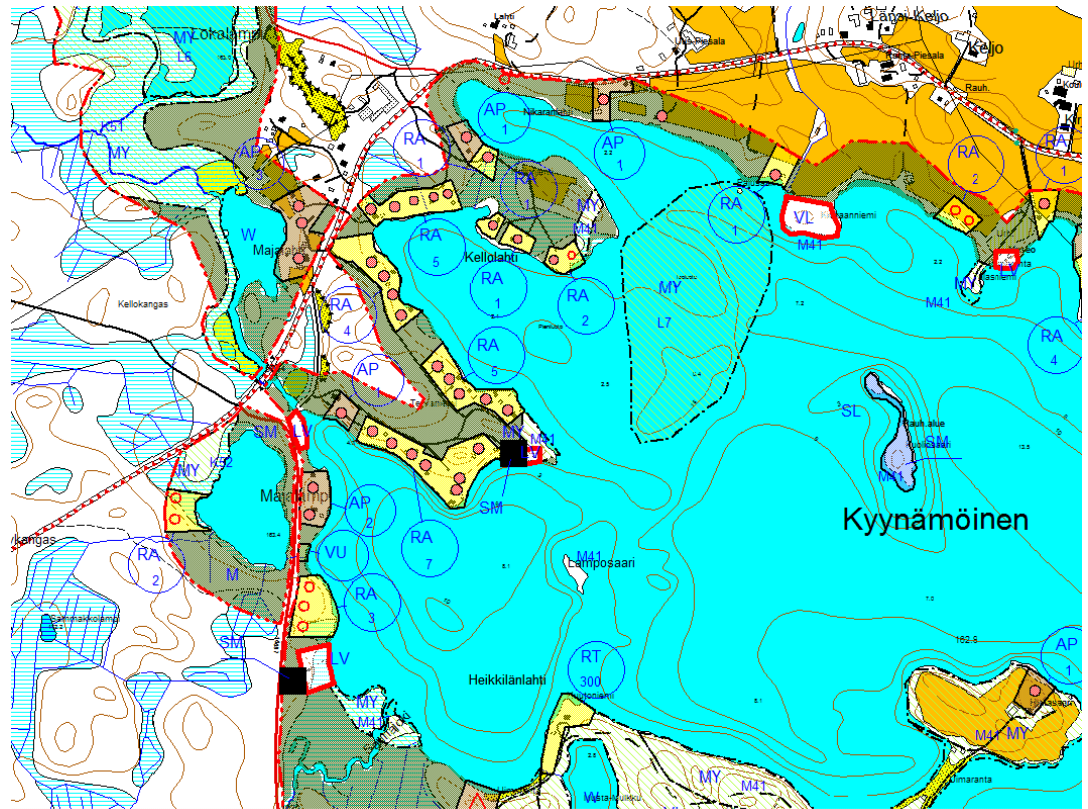

Ote seutukaavasta, suunnittelualue rajattu punaisella

Lainvoimaisessa ympäristöministeriön 2.8.1999 vahvistama 5. seutukaava kumoutuu maakuntakaavan tultua lainvoimaiseksi.

3.2.4 Rantayleiskaava

Kaavoitettavalla alueella on voimassa 13.12.2000 Uuraisten kunnanvaltuustossa hyväksytty koko kuntaa koskeva rantayleiskaava.

Ote rantayleiskaavasta v.2000

3.2.5 Ranta-asemakaavat

Lääninhallituksen vahvistamat kaksi rantakaavaa on laadittu Kyynämsjöjärven ranta-alueille, ja ovat seuraavat: Moision tilan rantakaava 19.3.1982 ja Lehtoniemen tilan rantakaava 22.3.1989.

4 RANTAYLEISKAAVAN MUUTOKSEN JA LAAJENNUKSEN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Rantayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen suunnittelun tarve

Uuraisten vesistöjen rantayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen tarve perustuu Uuraisten kunnan asettamiin tavoitteisiin voimassa olevaan rantayleiskaavaan kohdistuvista muutoksista ja korjauksista:

- Kaavamerkintöjen tarkkuuden ja ajantasaisuuden tarkistaminen

-
- Myönnettyjen poikkeuslupien vaikutukset
 - Maatilojen talouskeskusten merkitseminen
 - Ympärivuotisten asuinpaikkojen merkitseminen
 - Voimassa olevan kaavan ja suoritettujen lohkomistoimistusten tarkistaminen
 - Rakennuskieltojen huomioiminen
 - Natura- ja luonnonsuojelukohteiden päivitys

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Päätös kaavoituksen aloittamisesta on tehty v. 2005. Kaavoittajaksi valittiin tarjouskilpailun perusteella Suunnittelukeskus Oy. Työn aluksi laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelmaluonnos toimitettiin kuntaan 7.12.2007. Kunnan kommenttien jälkeen pidettiin Keski-Suomen Ympäristökeskuksessa MRA 26 §:n ja 35 §:n mukainen viranomaisneuvottelu. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa tarkennettiin viranomaisneuvottelussa sovitun mukaisesti.

Uuraisten kunnan maaseutu ympäristölautakunta teki päätöksen rantayleiskaavoituksen käynnistymisen kuuluttamisesta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman asettamisesta nähtäville.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Osalliset

Osallisella on oikeus saada tieto kaavoituksen alkamisesta, osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja esittää kaavaluonnoksesta mielipiteensä. Kaavaehdotuksesta osallinen voi jättää kirjallisen muistutuksen.

Kaava-alueen maanomistajien lisäksi osallisia ovat ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaavalla saattaa olla huomattavia vaikutuksia. Osallisia ovat myös ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelu koskee.

Osallisia ovat:

A. Kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava vaikuttaa:

- Kuntalaiset
- Kaava-alueen ja siihen rajoittuvan alueen maanomistajat
- Kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen asukkaat

- Kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen yritysten sekä laitosten työntekijät ja käyttäjät
- Kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen elinkeinonharjoittajat, maanviljelijät
- Metsähallitus ja metsäyhtiöt (mm. M-Real Oy, UPM-Kymmene)

B. Viranomaiset:

-
- Uuraisten kunnan hallintokunnat (tekninen ja ympäristö-lautakunta, perusturva-, koulutus- ja vapaa-aikalautakunta)
 - Palokan terveydenhuollon kuntayhtymä
 - Keski-Suomen liitto
 - Keski-Suomen ympäristökeskus
 - Tiehallinto / Keski-Suomen tiepiiri
 - Keski-Suomen museo
 - Museovirasto
 - Keski-Suomen Metsäkeskus
 - Naapurikunnat ja -kaupungit, joihin kaava-alue rajautuu eli
 - Multian ja Petäjäveden kunnat, Jyväskylän, Saarijärven, sekä Äänekosken kaupungit.

C. Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Kotiseutuyhdistykset ja kylätoimikunnat
- Julkisyhteisöt; Vattenfall Oy, Finngrid Oy

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä. Viranomaisilta pyydetään lausunnot.

4.3.2 Vireille tulo

Kaavahankkeen vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville laitosta on ilmoitettu sanomalehti Keskisuomalaisessa ja kunnan ilmoitustaululla.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut virallisesti nähtävillä Uuraisten kunnanvirastolla.

Kaavoitushankkeen aloitusvaiheen yleisötilaisuus on pidetty Uuraisten kunnanvirastolla 30.11.2006.

Kaavan luonnosvaiheen yleisötilaisuus pidettiin Uuraisten kunnanvirastolla 9.10.2007.

Kaikista kaavoituksen vaiheista tiedotetaan osallisia osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Kaavaluonnos- ja ehdotusvaiheesta kuulutetaan paikallisessa sanomalehdessä (Keskisuomalainen) sekä kunnan ilmoitustaululla ja [www-sivuilla](#).

Kuntalaisilla on mahdollisuus osallistua kaavan tekoon mm. vaikuttamalla esittelytilaisuuksissa kaavoituksen kulkuun. Työn alussa sekä kaavaluonnosvaiheissa voidaan esittää kirjallisia mielipiteitä ja kaavaehdotusvaiheessa voidaan antaa muistutus. Tarvittaessa aluearkkitehti on yhteydessä maanomistajiin. Kylätoimikunnille tiedotetaan kaavoituksesta.

Muutosta kaavan hyväksymispäätökseen voi hakea valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden ratkaisusta on mahdollista valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Kaavan voimaantulosta kuulutetaan sanomalehti Keski-suomalaisessa ja kunnan ilmoitustaululla.

4.3.4 Viranomaisyhteistyö

Uuraisten rantayleiskaavasta järjestettiin vireilletulovaiheen MRL 66 §:n ja MRA 26 §:n mukainen viranomaisneuvottelu 29.9.2006 Keski-Suomen Ympäristökeskuksessa. Neuvotteluun osallistuivat Ympäristökeskus, Uuraisten kunnan ja edustajat sekä kaavaa laativa konsultti. Neuvottelusta laadittiin muistio.

Kaavoitukseen liittyvä MRL 66 §:n ja MRA 26 §:n mukainen viranomaisneuvottelu järjestetään tarvittaessa myös siinä vaiheessa, kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä ja sitä koskevat mielipiteet ja lausunnot on saatu.

Mahdolliseen viranomaisneuvotteluun kutsutaan:

- Keski-Suomen ympäristökeskus
- Keski-Suomen liitto
- Tiehallinto, Keski-Suomen tiepiiri
- Keski-Suomen museo
- Museovirasto

Kaavan hyväksymisestä päättää Uuraisten kunnanvaltuusto kunnanhallituksen esityksestä. Hyväksymisaineisto tarvittavine liitteineen lähetetään Keski-Suomen ympäristökeskukseen.

Voimaantullut kaava-aineisto toimitetaan Keski-Suomen liittoon, Tiehallinnon Keski-Suomen tiepiirille, Maanmittauslaitokseen sekä kunnan rakennustarkastajalle. Keski-Suomen ympäristökeskukselle ilmoitetaan kaavan voimaantulosta.

5 RANTAYLEISKAAVAN TAVOITTEET JA MITOITUS

5.1 Yleiset tavoitteet

Rantayleiskaavan laatimisen tarkoituksena on määritellä pääasiassa rantavyöhykkeelle sijoittuva rakentaminen ja selkeyttää rakennushankkeiden käsittelyä. Rakennusluvut voidaan myöntää suoraan rantayleiskaavan perusteella.

Yleiskaavalla pyritään sovittamaan yhteen yleiset ja yksityiset edut. Rantayleiskaavoituksen tavoitteet:

- turvata ranta-alueiden monipuolinen käyttö: asutus, maa- ja metsätalous sekä muu elinkeino, yleinen virkistys ja suojelu
 - huomioida rantojen ja vesistön sietokyky (luonnonolosuhteet, maisema, vesistöjen kuormitus)
 - turvata maanomistajien tasapuolinen kohtelu tutkimalla rakennusoikeus maanomistusyksiköittäin sekä käyttäen kantatilaperiaatetta
 - yksinkertaistaa, nopeuttaa ja yhdenmukaistaa rakennus- ja poikkeuslupien käsittelyä
 - osoittaa erityisesti vakituiselle asumiselle soveltuvat ranta-alueet
 - yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan rakennuslupien myöntämisen perusteena AP-, RA-, AM- sekä RA/AP- alueilla.
-

-
- rantayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteiseksi ja se hyväksytään Uuraisten kunnanvaltuustossa.

5.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Toimiva aluerakenne:

- Aluerakenteen tasapainoinen kehittäminen hyödyntämällä olemassa olevia rakenteita ja alueiden omia vahvuuksia
- Kyläverkoston kehittäminen sekä maaseudun elinkeinotoimintojen edistäminen ja muun toimintapohjan monipuolistaminen

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu:

- Olemassa olevien yhdyskuntarakenteiden hyödyntäminen ja eheyttäminen
- Riittävien alueiden varaaminen elinkeinotoiminnoille
- Rakennetun ympäristön ajallinen kerroksellisuus, omaleimaisuus ja ihmisläheisyys

Kulttuuri- ja luonnonympäristö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat:

- Rantaan tukeutuva loma-asutus tulee mitoittaa siten, että turvataan luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden säilyminen sekä loma-asumisen viihtyisyys
- Kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön säilyminen

Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto:

- Ensisijaisesti olemassa olevien pääliikenneyhteyksien ja verkostojen kehittäminen

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua ohjaavien vaikutusten perusteella yleis- ja erityistavoitteisiin. Yleistavoitteet ovat luonteeltaan alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua koskevia periaatteellisia linjauksia. Sen sijaan erityistavoitteet ovat alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua koskevia velvoitteita.

5.3 Seudulliset tavoitteet

Keski-Suomen seutukaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 2.8.1999. Keski-Suomen maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 16.5.2007. Seutukaava ja tekeillä olevan maakuntakaavan aluevaraukset huomioidaan suunnittelussa.

Muita seudullisia tavoitteita on kulttuurihistoriallisten sekä luonnonsojelu- ja muinaisjäännekohteiden huomioiminen.

5.3.1 Kunnan asettamat tavoitteet

- Kaavamerkintöjen tarkkuuden ja ajantasaisuuden tarkistaminen
- Myönnettyjen poikkeuslupien vaikutukset
- Maatilojen talouskeskusten merkitseminen
- Ympärivuotisten asuinpaikkojen merkitseminen
- Voimassa olevan kaavan ja suoritettujen lohkomistoimistusten tarkistaminen
- Rakennuskieltojen huomioiminen
- Natura- ja luonnonsuojelukohteiden päivitys
- Kyynämöisten kyläalue kaavoitetaan osana oikeusvaikutteista rantayleiskaavan muutosta ja laajennusta. Tavoitteena on selkeyttää ja tiivistää kylärakennetta ja varmistaa maankäytön suunnittelulla, että kylää voidaan kehittää tulevaisuuden tarpeita vastaavaksi huomioiden maisema- ja luontoarvot, jotka ovat merkittäviä kylän viihtyisyyden ja markkinoinnin vahvuustekijöitä.

Uuraisten kunnan vesistöjen rantayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen laatimiseen on vaikuttanut myös ympäristöministeriön toimeksiantona laadittu vakituisen ranta-asutuksen kuntataloudelliset vaikutukset -raportti (Suunnittelukeskus Oy 2007), jonka tavoitteena on muodostaa käsitys siitä, miten rannoille sijoittuvan vakituisen asutuksen kuntataloudellisia vaikutuksia voidaan selvittää ja arvioida. Selvitystyön tausta-aineistona ovat olleet Korppoon rantayleiskaava (2002), Multian Pengerjoen rantayleiskaava (2005-), Petäjäveden rantayleiskaava (2005-), Rymättylän eteläisen saariston osayleiskaava Airismaa- Aasla (2006) sekä Uuraisten rantayleiskaava (2000).

5.3.2 Kiinteistökohtaiset tavoitteet

Rantayleiskaavan keskeisenä periaatteena on maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakennusoikeuksien määrittämisessä. Tähän voidaan päästä huomioimalla kantatilasta tapahtuneet rakennuspaikkojen erottamiset. Kantatilat määritetään nykyisen rakennuslain voimaantuloajankohtana vuonna 1959 voimassa olleen kiinteistöjaotuksen mukaisesti. Tämän ajankohdan jälkeen muodostetut ja rakennetut rakennuspaikat ovat kantatilan ja siitä muodostettujen tilojen käyttämää rakennusoikeutta. Suunnitelman laatimista ennen käytetty kantatilan mitoituksen ylittävä rakennusoikeus ei vaikuta muiden kantatilojen rakennusoikeuden määrittämiseen.

Kaikille kantatiloille, joilla ei ole tapahtunut rantarakentamista osoitetaan ainakin yksi rakennuspaikka. Mikäli tilan rantaviivan pituus on alle 45 metriä päätetään rakennusoikeus suunnitelman laatimisvaiheessa. Pienillä lammilla rakennuspaikkojen merkittävistä harkitaan tapauskohtaisesti.

Saman maanomistajan mahdollisesti omistamia useampia rantatiloja käsitellään yhdessä ja rakennusoikeuksien siirrot eri vesialueille on mahdollista suunnitelmassa ratkaistavalla tavalla. (Lähde: Uuraisten kunnan vesistöjen rantayleiskaava v. 2000)

Vahvistetut rakennus- ja rantakaavat otetaan sellaisinaan huomioon. Niiden mahdollinen muuttaminen täytyy tehdä erillisenä ranta-asemakaavan muutoksena.

5.3.3 Loma-asutus

Loma-asutuksen sijoittamisessa tulee mahdollisuuksien mukaan pyrkiä keskittämiseen esim. rakennusoikeuksien siirrolla maanomistajakohtaisesti, jotta voidaan aikaansaada riittävän laajoja yhtenäisiä rakentamattomia ranta-alueita. Loma-asutus mitoitetaan ja sijoitetaan pääsääntöisesti omarantaisena.

5.3.4 Ympärivuotinen asutus

Yleiskaavassa selvitetään alueet, jotka soveltuvat ympärivuotiseen asutukseen. Uusi pysyvä asutus mitoitetaan ja sijoitetaan pääsääntöisesti omarantaisena. Pysyvän asutuksen rakennuspaikkoja on pyritty osoittamaan maanomistajien toivomuksesta. Kaavassa on pysyvän asutuksen paikkoja osoitettu myös kauemmaksi, n.100m:n päähän rannasta, jolloin niitä ei ole osoitettu omarantaisina, sekä rannasta katsoen ns. toisen rivin rakennuspaikkoina. Pysyvän asumisen rakennuspaikkoja sijoitettaessa on pyritty huomioimaan riittävän vapaa-alueiden ja yleisen virkistyskäytön vaatimukset. Suunnitellun rakentamisen osalta on tarkasteltu rakentamisen sopeutumista rantamaisemaan ja muuhun ympäristöön. Alueiden maisema-arvot, vesihuollon järjestäminen sekä vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet on otettu huomioon. Suunnittelussa on myös katsottu, että ranta-alueille jää riittävästi yhtenäistä rakentamatonta rantaviivaa.

5.3.5 Virkistys, vapaa-aika ja matkailu

Suunnittelussa pyritään säilyttämään alueen perinteiset vapaa-ajan vieton käytössä olevat rannat ja ulkoilureitit edelleen virkistys- ulkoilu-, retkeily- tms. käytössä ja kehittämään niitä.

Yleiskaavalla pyritään tukemaan matkailun kehittämistä. Matkailualueiden rakennusoikeus tarkastellaan tapauskohtaisesti ja niiden rakentaminen edellyttää tarkemman maankäyttösuunnitelman laatimista.

5.3.6 Maa- ja metsätalous

Yleiskaavalla tuetaan maa- ja metsätalouden säilymistä alueella sekä pyritään edelleen kehittämään niitä maanomistajien esitysten pohjalta (sivuelinkeinot, maatilamatkailu, ym).

Maisemallisesti tärkeät peltoalueet pyritään säilyttämään rakentamattomina nykyiseen elinkeinotoimintaan liittyvä tarpeellinen lisärakentaminen huomioiden.

5.3.7 Vesihuolto

Olemassa olevan ja suunnitellun vesihuoltoverkoston läheisyys huomioidaan mitoituksessa ja pysyvän asutuksen sijoittelussa.

5.3.8 Liikenne

Kaava-alue pyritään suunnittelemaan nykyisten liikenneyhteyksiin varaan. Liikenteen melualueille ei osoiteta uusia rakennuspaikkoja. Loma-asutuksen raja-arvo on 45db.

Rakennuspaikkojen sijoituksessa ja uusien yhteystarpeiden kartoittamisessa huomioidaan olemassa olevan tiestön luonne ja liittymät.

5.3.9 Luonto-olosuhteet ja suojelu

Loma-asutuksen ja muiden rannankäyttömuotojen mitoituksen ja suunnittelun tulee perustua rantojen luonnon ja maiseman sietokykyyn. Yleiskaavassa pyritään ottamaan kantaa myös rakennetun ympäristön suojeluun huomioimalla maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet ja kohteet, luonnonympäristön suhteen arvokkaat alueet, pohjavesialueet, kyläkuvan kannalta arvokkaat alueet ja kohteet sekä muinaismuistokohteet.

Luonnonolosuhteiden ja maisemallisten tekijöiden vaikutus rakentamistehokkuuteen arvioidaan rantaosakohtaisesti.

5.3.10 Kaavoitusprosessin aikana syntyneet tavoitteet

Kaavamuutoksen laadintavaiheessa on saatu maanomistajien mielipiteitä n. 70 kappaletta. Mielipiteet koskevat lähinnä lomarakennuspaikkojen määrää ja sijoittelua ranta-alueella.

Kaavaprosessin aikana on tavoitteeksi asetettu pysyvän asutuksen mahdollistaminen maanomistajien mielipiteet huomioiden sekä olevien maatilojen talouskeskusten huomioiminen kaavassa.

5.4 Mitoitusperusteet

Tärkein **ranta-asutuksen** mitoitusperuste on:

omarantaisten rantarakennuspaikkojen lukumäärä / muunnettu rantaviivakilometri

Pyrittäessä maanomistajien tasapuoliseen kohteluun on jäljellä olevaa rantarakennusoikeutta tutkittava tilakohtaisesti kantatila-periaatteen mukaisesti. Kantatilatarkastelun rajavuotena käytetään rakennuslain voimaantulovuotta 1959. Rantavyöhykkeellä olevat loma- ja muut asunnot, laskenta-ajankohdan jälkeen tilasta erotetut loma-asuntotontit ja sille myönnetty rakennus- ja poikkeusluvut lasketaan käytetyksi rantarakennusoikeudeksi.

Rantaviivan määrittäminen suoritetaan todellisena ja nk. muunnettuna rantaviivana.

Rantaviiva on mitattu MK 1:10 000 kartoilta harpilla 50 metrin välein pienet rantaviivan mutkat oikoen. (Lähde: Uuraisten kunnan vesistöjen rantayleiskaava v. 2000)

Muunnetun rantaviivan pituus on laskettu Uuraisten kunnan vesistöjen rantayleiskaavan v. 2000 mukaisesti:

Luonnonolosuhteiden ja maisemallisten tekijöiden vaikutus rakentamis-tehokkuuteen arvioidaan vesistönsakohtaisesti.

Laskennallinen rakennusoikeus pyöristetään rakennusoikeutta sijoitettaessa siten, että 0,5 ja sitä suurempi desimaaliosa pyöristetään ylöspäin seuraavan kokonaislukuun ja 0,5:ttä pienempi desimaaliosa alaspäin. Esimerkiksi 2,4→2 ja 2,5→3,0

Mitoitustarkastelut tehdään tarvittaessa tapauskohtaisesti, mikäli kantatilatarkastelun katsotaan olevan kohtuuton tai mikäli on olemassa erityisiä syitä. Mitoitusnormilla ei ole vaikutusta olemassa olevien laillisesti rakennettujen rakennusten laajentamiseen, peruskorjaamiseen ja uudelleenrakentamiseen.

Jokaisella kantatilalla, joka täyttää Uuraisten kunnan rakennusjärjestyksen vaatimukset, on vähintään yksi rakennuspaikka, ellei kyseessä ole alle 1 ha:n saari, pieni lampi tai jokiranta, jolloin rakennusoikeus tutkitaan tapauskohtaisesti.

Mitoituslaskelma koskee rantavyöhykettä, jonka syvyys on 100-150 metriä olosuhteista riippuen. Esimerkiksi ns. kuivan maan loma-asuntoja ei lueta käytetyksi rantarakennusoikeudeksi.

Liitekartalla on esitetty kaava-alueen mitoitusvyöhykkeet. Mitoitusvyöhykejako perustuu luonto- ja maisemaselvitykseen, mitoitusperiaatteisiin jotka on laadittu rannan osan kulutuskestävyyden, eläin ja kasvilajien sekä maisemallisten arvojen perusteella.

5.4.1 Käytetty rantarakennusoikeus

Käytetyksi rantarakennusoikeudeksi lasketaan olemassa olevat rakennusluvalla rakennetut loma- tai vakituiset asunnot, vahvistetuissa ranta- asemakaavoissa olevat rakennuspaikat ja voimassa olevat rakennus- tai poikkeusluvut sekä yksittäiset rantasauhat.

5.4.2 Rakennusoikeuden siirrot

Omistaja- tai kantatilakohtaisesti pyritään aina kun siihen on mahdollisuus rakennusoikeuksien siirtoon seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- Saarista mantereelle
- Virkistysalueilta rakennettavaksi suunnitelluille alueille
- Maisemallisesti tai kulutuskestävyydeltään herkiltä alueilta rakentamiseen hyvin soveltuville alueille
- Erityisten luonnonarvojen alueilta rakentamiseen hyvin soveltuville alueille
- Vesistön sietokyvyn kannalta heikoilta alueilta selkävesille
- Suurten yhtenäisten maisema-, virkistys- ja suojelualueiden muodostamilta yhtenäisiltä rakentamattomilta alueilta jo rakennetuille alueille.

6 RANTAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

6.1 Yleistä

Suunnittelun lähtökohtana on pidetty rakentamisen ja muun maankäytön ohjaamista luonnonympäristöön ja maisemaan sopivaksi, maanomistajien tasapuolista kohtelua, rantojen- ja muun luonnonsuojelun toteuttamista sekä yleisen virkistyskäytön mahdollistamista asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

6.2 Muiden suunnitelmien vaikutus

Yleiskaavaratkaisu noudattaa seutukaavan ja maakuntavaltuustossa hyväksytyyn maakuntakaavan periaatteita. Virkistyskäyttöä tai ympäristöarvoja sisältävät alueet on pääosin voitu osoittaa rakentamiselta vapaaksi. Kyläalueiden ja keskustan läheisyydessä on käytetty korkeimpia mitoitusarvoja.

Alueen voimassa olevat rantakaavat on rajattu kaavakartalle omalla merkinnällään.

Uuraisten rantayleiskaavan muutosta ja laajennusta laaditaan samanaikaisesti Petäjäveden ja Multian Pengerjoen rantayleiskaavan kanssa. Tällä pyritään saamaan yhteisten vesistöjen rannoille laadittaville yleiskaavoille osin samat suunnitteluperiaatteet sekä lisäämään kuntien välistä yhteistyötä.

Uuraisten vesistöjen rantayleiskaavan laatimiseen on vaikuttanut myös ympäristöministeriön toimeksiantona laadittava rannalle sijoittuvan vakituisen asutuksen vaikutusten selvittäminen – raportti (Suunnittelukeskus Oy 2007).

6.3 Mitoitus

Suunnittelualueella on todellista rantaviivaa kaikkiaan n. 273 km, josta on rakennusoikeuden mitoitukseen huomioitu n 250 km nk. muunnettua eli mitoitusrantaviivaa (mrv). Rakennusoikeus on määritetty tilakohtaisesti.

Kokonaismitoitus muodostuu seuraavaksi:

Rantaviivaa	260 km
Muunnettua rantaviivaa	210 km
Sijoitettu rakennusoikeus	1340 kpl

Sijoitetulla rakennusoikeudella tarkoitetaan olevia ja uusia rantarakennuspaikkoja

Rakennustiheys on seuraava:

Todellista rantaviivaa kohti	5,14 rakennuspaikkaa / todellinen ranta-km
(nykyinen	3,06 -"-).
Muunnettua rantaviivaa kohti	6,36 rakennuspaikkaa / muunn. ranta-km
(nykyinen	3,8 -"-).

Sijoitetusta rakennusoikeudesta uusia rakennuspaikkoja on 798 kpl ja vanhoja 542 kpl.

Mitoitusluokat ovat liitekartalla.

6.4 Aluevaraukset

Suunnittelualueen olemassa olevat maankäyttömuodot inventoitiin ja hyväksyttiin sellaisinaan kaavan maankäyttömuodoiksi.

Rakennuspaikkojen sijoittelussa on pyritty huomioimaan maanomistajien omia mielipiteitä ja esityksiä - kuitenkin siten, ettei luonto- ja maisemaselvityksen mukaisia arvokkaita kohteita ja alueita vaaranneta (luonnonsuojelulaki).

Rantayleiskaavaan on merkitty kullekin kiinteistölle kuuluva ranta-asutuksen rakennusoikeus eli rantarakennuspaikat. Rakennuspaikat on pyritty osoittamaan yleisten suunnitteluperiaatteiden mukaisesti olevien rakennusten yhteyteen tai uusiksi loma-asuntoryhmiksi. Yksittäisiä lomarakennuspaikkoja voidaan osoittaa erityistapauksissa. Ranta-asuntoalueet on pyritty kuitenkin esittämään riittävän väljinä alueina siten, että rakennuspaikkojen sijoittamisella on joustoa ja että tonteista voidaan haluttaessa muodostaa riittävän kokoisia ja väljiä.

Uudet rakennuspaikat on sijoitettu olevien yhteyteen silloin, kun se on mahdollista. Maanomistus on jakaantunut kuitenkin melko pieniin yksiköihin, joka on vaikeuttanut suunnittelua.

Rakennuspaikkojen sijoittumisessa rantaan nähden, niiden ympäristöön sopeutumisessa, rakennuspaikkojen muodossa, koossa ja hoidosta noudatetaan Uuraisten kunnan rakennusjärjestystä.

6.4.1 Ympärivuotinen asutus

Ympärivuotinen asutus (AP) levittäytyy joka puolelle Uuraisten kuntaa. AP-rakennuspaikkoja on yhteensä 208 kpl. Maatilojen talouskeskuksia (AM) on kaava-alueella yhteensä 53. Kyläalueita (AT) on osoitettu Kyynämöisten kylän alueelle. Kyläalueet on tarkoitettu kyläasutuksen, maatilojen talouskeskusten, maatilamatkailun ja kylän palvelu- ja työtilojen rakentamista varten.

Kaavaan on merkitty pysyvän asumisen sallivia uusia rakennuspaikkoja merkinnällä RA/AP, joka sallii rakennuspaikalle rakennettavan loma- tai pysyvän asuinrakennuksen. Kaavan vahvistuttua merkinnän osoittamilla rakennuspaikoilla käyttötarkoituksen muutos loma-asuinpaikasta pysyväksi asuinpaikaksi ei edellytä poikkeuslupaa.

Kaavassa on osoitettu erillisellä merkinnällä pysyvien asuinpaikkojen sekä maatilojen talouskeskusten rantasaunoja. Rantasau-noista ei voida muodostaa rantarakennuspaikkoja. Olemassa olevia rantasaunoja kaavaan on merkitty 68kpl ja uusia rantasau-nan paikkoja 3kpl.

Uudet rakennuspaikat 3 km säteellä olevista kouluista on merkitty RA/ AP-merkinnällä.

Pysyvän asutuksen rakennuspaikkoja on pyritty osoittamaan maanomistajien toivomuksesta. Kaavassa on pysyvän asutuksen paikkoja osoitettu myös kauemmaksi, n.100m:n päähän rannasta, jolloin niitä ei ole osoitettu omarantaisina.

6.4.2 Teollisuus- ja varastorakennusten alue

Teollisuus ja varastorakennusten aluetta on merkitty Kyynämöisten kylän alueelle.

6.4.3 Loma-asutus

Kaava-alue koostuu suurista järvistä, kuten Kyynämöinen, Sääkspää, Iso-Tehlo ja Isa-urainen sekä pienemmistä järvistä, lammista ja joista. Loma-asutusta on erityisesti suurimpien järvi-rannalla paikoin tiheästi. Myös joitakin pieniä järviä ja lampia on jo rakennettu varsin tiheästi. Uusi loma-asutus (RA) on luonnosvaiheessa osoitettu omarantaisena.

Loma-asutuksen sijoittamisessa huomioidaan myös yleiset virkistystarpeet, matkailun ja muun elinkeinotoiminnan tarpeet.

Kaavaan on merkitty pysyvän asumisen sallivia uusia rakennuspaikkoja merkinnällä RA/AP, joka sallii rakennuspaikalle rakennettavan loma- tai pysyvän asuinrakennuksen. RA/AP- paikkoja on pääsääntöisesti sijoitettu 3 km:n kouluvyöhykkeiden sisälle. Kaavan vahvistuttua merkinnän osoittamilla rakennuspaikoilla käyttötarkoituksen muutos loma-asuinpaikasta pysyväksi asuinpaikaksi ei edellytä poikkeuslupaa. RA- paikkoja on kaavassa kaikkiaan 778 kpl. ja RA/ AP-paikkoja on kaavassa kaikkiaan 230 kpl.

6.4.4 Matkailualueet

Matkailualueita on luonnosvaiheessa merkitty RM- ja RT- merkinnällä. Alueet on tarkoitettu matkailu- ja lomakeskusten rakentamiseen ja muille matkailua palveleville toiminnoille. Rakentaminen edellyttää yksityiskohtaisemman maankäyttösuunnitelman laatimista.

6.4.5 Virkistys

Virkistysalueita (VL, VL-1,) on osoitettu kaavan luonnosvaiheessa. Suunnittelussa pyritään säilyttämään alueen perinteiset vapaa-ajan viettoon käytetyt rannat ja ulkoilureitit edelleen virkistys-, ulkoilu-, retkeily- tms. käytössä ja kehittämään niitä edelleen. "Kuivan maan" asuinrakennuspaikkojen osalta selvitetään mahdollisuudet yhteiskäyttöisiin ranta-alueisiin (esim. yhteinen venevalkama, rantasauna, uimaranta).

6.4.6 Suojelualueet ja erityiskohteet

Suojelualueet on merkitty kaavaan merkinnällä SL ja S. Luonnosuojelualueet sekä valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluvat kohteet on lueteltu luonto- ja maisemaselvityksessä

- SL = Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu tai rauhoitettavaksi tarkoitettu alue (kohdeluettelo tarkemmin luontoselvitysraportissa).

- MY = Maa- ja metsätalousalue, jolla on ympäristöarvoja. Kohteet, jotka ovat luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta tärkeitä tai metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. (kohdeluettelo luontoselvitysraportissa) Vesialueella sijaitsevat MY- alueet merkitty kartalle vaaleanpunaisella katkoviivalla.

- luo = Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Mahdollinen metsälain 10§:n tai luonnonsuojelulain 29§:n mukainen kohde tai joku muu ympäristö-, luonto- tai maisemiarvoiltaan merkityksellinen kohde. Kohteen ominaispiirteitä ei saa heikentää.

- kr = Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemakuvan kannalta arvokas rakennus, rakennustyhmä tai alue

- kr-1 = Maakunnallisesti arvokas rakennussuojelukohde

Rakennussuojelukohde on esitelty kappaleessa 3.1.3

- ma = Maakunnallisesti arvokas Kynnämöisten kulttuurimaisema

Luonnonsuojelu- ja erityisalueilla ranta-alueiden mahdollinen rakennusoikeus on tilakohtaisesti siirretty AP-, RA-, RA/ AP- tai AM-alueille.

6.4.7 Muinaisjäänökset

Muinaisjäänökset on rauhoitettu suoraan lailla. Lain suojaamia muinaisjäänöksiä ovat mm. muinaiset hautaröykkiöt, kalmistot, asuinpaikat, kalliomaalaukset, uhrikivet ja muut palvontapaikat, linnavuoret ja huomattavien rakennusten rauniot. Niiden rauhoitusta valvoo museovirasto. Virastolla on oikeus tutkia, merkitä sekä suorittaa suojelun kannalta tarpeellisia toimenpiteitä. Kiinteän muinaisjäänöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty.

Lain mukaan muinaisjäänöksen suoja-alueen vähimmäisleveys on kaksi metriä jäännöksen näkyvissä olevista ulkoreunoista. Mikäli muinaisjäänös ja siihen liittyvät toimenpiteet aiheuttavat merkittävää haittaa, saattaa vahingon kärsijällä tietyin edellytyksin olla oikeus korvauksiin.

Rantarantayleiskaavakarttaan on merkitty tiedossa olevat muinaisjäänökset sm-kohdemerkinnöin. Kohteet numeroidaan kartalle ja niiden arvot kuvataan kaavaselostukseen ehdotusvaiheessa. Muinaisjäänöslaki koskee kaikkia eli myös tuntemattomia kohteita. Mikäli rakennustöiden yhteydessä löytyy muinaisjäänös, on rakennustyöt keskeytettävä.

Muutamit rakennuspaikat on jouduttu osoittamaan alueelle jossa on tiedossa muinaisjäänös. Näiden rakennuspaikkojen kohdalle on kaavamääräyksissä annettu erityiset ohjeet.

6.4.8 Maa- ja metsätalous

Periaatteessa ne alueet, joita ei osoiteta rakentamiselle tai suoje-lualueiksi, on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi (M, MT). Alueella rakentaminen tapahtuu rannanmitoitusvyöhykkeen ulko-puolella haja-asutusluonteisesti. Alueella sallitaan maa- ja met-sätalouteen liittyvä rakentaminen.

Kaava-alueesta suurin osa on vesialueita lukuun ottamatta maa- ja metsätalousalueita. Maatilojen talouskeskukset sijaitsevat AM-alueilla.

Alueet, joilla on ulkoilun ohjaamistarvetta tai luonnonympäris-töön liittyviä arvoja on osoitettu erillisellä varauksella (MY). Alu-eilla on tehtyjen luonto- ja maisemainventointien mukaisia mai-semallisesti sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita. Metsänhakuu on suoritettava alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla, siten että alueen maisemalliset ja muut ympäristöarvot säilyvät. Ulkoilua ja ympäristöarvoihin liittyviä alueita ei ole ollut tarvetta erotella.

MY- ja M- alueiden rakennusoikeus on siirretty AP-, RA- , RA/AP- ja AM-alueille.

6.4.9 Erityisalue

Kaavaan on luonnosvaiheessa merkitty erityisalue, Salmikuukan rannalle.

6.4.10 Muut alueet

Muita alueita ei ole kaavan luonnosvaiheessa osoitettu.

6.5 Liikenne

Uusi ranta-asutus on osoitettu olevien tieyhteyksien varaan. Uu-sia erityisiä tieyhteyksiä ei kaavassa ole osoitettu.

Venevalkamat on osoitettu alue- tai kohdemerkinnöin.

Kaavakartassa tiet on esitetty ympäristöministeriön yleiskaava-merkinnät ja -määräykset- oppaan mukaisilla merkinnöillä.

6.6 Yhdyskuntatekninen huolto

Jätevesien käsittely ja jätehuolto

Jätevedet tulee käsitellä siten kuin Valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkosto-jen ulkopuolisilla alueilla säädetään, milloin kiinteistö ei ole liitet-tävissä em. verkostoon.

Jätevesijärjestelmää koskeva suunnitelma on liitettävä rakennus-tai toimenpidelupahakemukseen tai rakentamista koskevaan il-moitukseen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennus-paikan maaperä sekä pinta-ala. Rakennusten sijoittamisessa tu-lee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja

maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta. Kiinteiden jätteiden keräyksessä ja käsittelyssä tulee noudattaa kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä. Jätevesihuollon kiinteistökohtaisissa ratkaisuissa käymälätyypin valintaan sekä pesuvesien käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota ja toteuttamisessa on noudatettava voimassa olevia viranomaismääräyksiä.

Rantatiestö sekä rantaan tulevat avojohtolinjat on maisemoitava huolellisesti. Ilmajohtoja saarien sähköistykseen tai vesistön ylitukseen ei sallita ilman kunnan lupaa.

6.7 Yleiset määräykset ja suositukset

Rakentaminen

Yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakennusluvat rantavyöhykkeellä oleville RA-, RA-2, RA-3 ja AP- RA/AP- ja AM - rakennusalueille. (MRL 72 §)

Rakennuspaikan suuruuden tulee olla Uuraisten kunnan rakennusjärjestyksen mukainen. Rakennusten minimirantaviivaetäisyydessä, sopeutumisessa ympäristöön, sijoittelussa ja rakennusten enimmäismäärässä tulee noudattaa Uuraisten kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä.

Rakennusten sopeutumiseen ympäristöön ja sijoittumiseen rakennuspaikalle tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennuspaikoilla tulee rakennusten ja rannan väliin jättää tai istuttaa riittävä suojapuusto. Maisemallisesti merkittäviä puita ei saa poistaa. Ranta-alueelle sijoittuvien RA- ja AP-, ja RA/ AP- alueiden takarajoja voidaan erityisestä syystä laajentaa M-alueelle enintään 100 m etäisyydelle rantaviivasta kuitenkin siten, että AP-alueiden sivurajojen välistä leveyttä noudatetaan.

RA/AP- alueelle rakennettaessa tulee noudattaa rakennuspaikan pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia määräyksiä tonttikoosta sekä sallitusta enimmäiskerrosalasta ja rakennusten etäisyyksivaatimuksista rannan suhteen.

Jätevesien käsittely ja jätehuolto

Jätevedet tulee käsitellä siten kuin Valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla säädetään, milloin kiinteistö ei ole liitettävissä em. verkostoon. Jätevesijärjestelmää koskeva suunnitelma on liitettävä rakennus- tai toimenpidelupa-hakemukseen tai rakentamista koskevaan ilmoitukseen. Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä sekä pinta-ala. Rakennusten sijoittamisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta. Kiinteiden jätteiden keräyksessä ja käsittelyssä tulee noudattaa Uuraisten kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Metsänkäsittely

Ranta-alueen metsänkäsittelyssä tulee noudattaa alueellisen metsätalouden kehittämiskeskuksen ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia. Erityisesti pienissä (<noin 3 ha) saarissa sekä luo- ja MY-alueilla tulee metsänhoidossa huomioida luonto- ja maisema-arvot.

Tiestö

Uusien rakennuspaikkojen pääsytiät tulee johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta yleiselle tielle. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulee ensisijaisesti tapahtua samasta liittymästä. Tiehallinnon kanssa tulee neuvotella hyvissä ajoin uuden liittymän sijainnista tai liittymän käyttötarkoituksen muutoksesta.

6.8 Kaavan vaikutusten arviointi

6.8.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Uudet loma-asunnot on pyritty osoittamaan olevien rakennuspaikkojen yhteyteen. Loma-asutus tulee siten tiivistymään ennestään rakennettujen alueiden läheisyydessä. Rakentamisen määrää ja laatua ohjataan kaavamääräyksillä. Rantamaisemaan kohdistuvat muutokset pyritään minimoimaan kaavamääräyksillä ja rakennusalueiden sijoittamisella ja suuntaamisella.

Rantayleiskaavan mittakaavassa 1:15 000 ei voida osoittaa rakennuspaikan rakennusten tarkempaa sijoittelua, vaan se tarkastellaan rakennusluvassa. Rakennuspaikka (rakennusalue) on pyritty osoittamaan riittävän väljästi siten, että rakennusten sijoittelussa on joustoa. Joustoa rakennuspaikan suhteen on myös tonttien takarajoilla, jota voidaan kasvattaa tarvittaessa 100 metriin. Talousrakennukset on edullista sijoittaa mahdollisimman etäälle rannasta ja lähemmäksi esimerkiksi tulotietä. Ennestään pieni tontin koko voi olla erityinen syy ostaa lisämaata taustalta.

Välittömästi yleisen tiestön varren rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitava meluvaikutus. Loma-asumisessa ja virkistyksestä ulkomelun ohjearvo on 45 dB.

Rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennuskohteet on osoitettu kr- ja kr-1 merkinnöillä. Muinaismuistot on osoitettu sm-merkinnällä. Kohdemerkintöjen lisäksi ympäristön maankäyttö on pyritty sovittamaan kohteen luonteen mukaiseksi. Kulttuurimaisemassa tapahtuvassa rakentamisessa yleiskaavan ohjausvaikutus on yleispiirteisyytensä takia riittämätön. Kaavamerkinnot informoivat kuitenkin maanomistajia ja rakennustarkastajaa.

6.8.2 Vaikutukset liikenteeseen ja liikenneympäristöön

Kaava toteutuessaan lisää liikenteen ja tieyhteyksien sekä uusia liittymiä ja olevien liittymien käyttötarkoituksen muutoksia. Uusi ranta-asutus on rantayleiskaavassa osoitettu olevien tieyhteyksien varaan, uusia tieyhteyksiä ei ole osoitettu.

Välittömästi yleisen tiestön varren rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitava meluvaikutus ja rakennukset voi olla edullista

sijoittaa mahdollisimman lähelle rantaa. Loma-asumisessa ja virkistyksessä ulkomelun ohjearvo on 45 dB.

6.8.3 Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ja kulttuurimaisemaan

Kulttuurimaisemat ja -perinnumaisemat on huomioitu kaavassa sijoittamalla uudet rakennuspaikat huolellisesti. Rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet ja maisemat on osoitettu ma- tai kr-merkinnällä. Muinaismuistot on osoitettu sm-merkinnällä. Kohdemerkintöjen lisäksi ympäristön maankäyttö on pyritty sovittamaan kohteen luonteen mukaiseksi.

Kaavalla pyritään täydentämään kylä- ja maaseuturakentamisen perinteistä sijoittumista nauhamaisesti seututeiden varsilla. Kaava-alue tiivistyy uudisrakentamisella, joka tulee sopeuttaa alueen rakennusperinteeseen ja taajamakuvaan.

6.8.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Rantayleiskaava on laadittu siten, että kaavan toteutumisesta aiheutuvat negatiiviset ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman pienet.

Arvokkaat luonnon- ja maisemanosat on kaavassa osoitettu ympäristöarvoja sisältäviksi maa- ja metsätalousalueiksi (MY). Näillä alueilla vaaditaan maisemaa oleellisesti muuttaviin toimenpiteisiin maisematyöluja (MRL 128§) Luonnonympäristö- ja maisemakohteita on eritelty lisäksi kohdemerkinnöin (luo- rajaukset). MY- ja luo- alueiden rakennusoikeus on siirretty AP-, RA-, RA/AP- ja AM-alueille. Mikäli rakennuspaikkojen siirtoa ei ole voitu tehdä, rakennusalueiden rajaukset voivat sijoittua myös MY-alueille. Näillä alueilla luonnonympäristön arvot tulee mahdollisimman hyvin huomioida rakennuslupavaiheessa.

Kaava-alueen loma- ja pysyvän asutuksen toteuttamisessa suurimmat ympäristövaikutukset kohdistuvat kulutuskestävyydeltään aroille rannoille. Uhanalaisten eläin- tai kasvilajien tai kasvupaikkojen alueille ei ole uutta rakentamista osoitettu. Sen sijaan joillekin luonto- ja maisemaselvityksen maisemakohteille on sijoitettu rakennuspaikkoja.

6.8.5 Sosiaaliset ja yhteiskuntataloudelliset vaikutukset

Ennen luonnosvaihetta on saatu maanomistajien mielipiteitä yhteensä n. 50 kappaletta. Mielipiteet koskevat lähinnä lomarakennuspaikkojen määrää ja sijoittelua omalla ranta-alueella. Luonnosvaiheen nähtävilläolon yhteydessä on maanomistajilta saatu yhteensä n. 70 mielipidettä. Luonnosvaiheen mielipiteet koskevat lomarakennuspaikkojen määrän ja sijoittelun lisäksi pysyvän asutuksen lisäämistä.

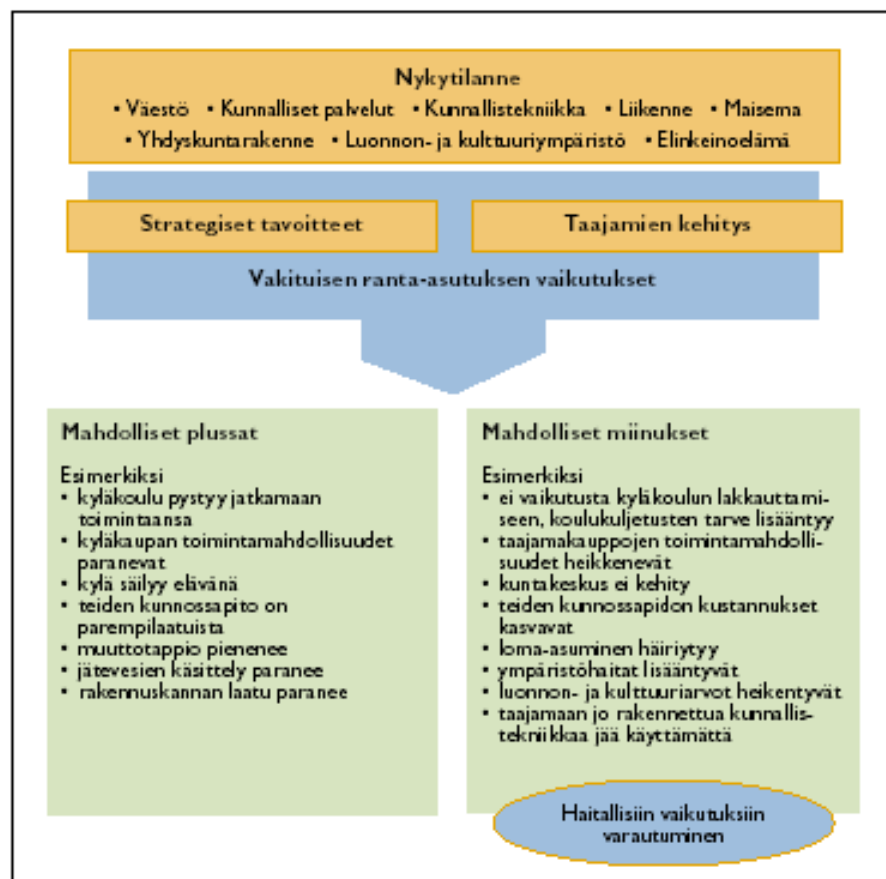
Kaavoituksessa on pyritty myönteisiin sosiaalisiin vaikutuksiin toisaalta osallistuvalla, tasapuolisella suunnittelulla ja toisaalta huomioimalla kaavaratkaisussa yksityisten maanomistajien edun lisäksi myös kaikkien yksilöiden rannankäyttötarpeet ja -toiveet.

Suunnittelun eri vaiheissa on kuultu sekä maanomistajia että asukkaita ja otettu huomioon saadut mielipiteet.

Jokamiehen oikeudet mahdollistava maankäyttö takaa virkistysmahdollisuudet myös niille, jotka eivät omista rantaan rajoittuvia kiinteistöjä.

Pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen sijoittaminen lähelle toisiinsa ei katsota olevan ristiriidassa keskenään. Pysyvä asutus turvaa sen, että ranta-alueet säilyvät asuttuina ympäri vuoden ja lisää näin ollen lähiympäristön yleistä turvallisuutta. Kun lisäksi huomioidaan alueen paikoin tiheä rakennuskanta, voidaan uusien rakennuspaikkojen sijoittamista pitää muutokseltaan kohtuullisena. Rakentamisen tiheyteen ja käyttötarkoitukseen vaikuttaa lisäksi taajaman läheisyys.

Uraisten kunnan vesistöjen rantayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen laatimiseen on vaikuttanut myös ympäristöministeriön toimeksiantona laadittu vakituisen ranta-asutuksen kuntataloudelliset vaikutukset –raportti (Ympäristöministeriö ja Suunnittelukeskus Oy 2007), jonka tavoitteena on muodostaa käsitys siitä, miten rannoille sijoittuvan vakituisen asutuksen kuntataloudellisia vaikutuksia voidaan selvittää ja arvioida.

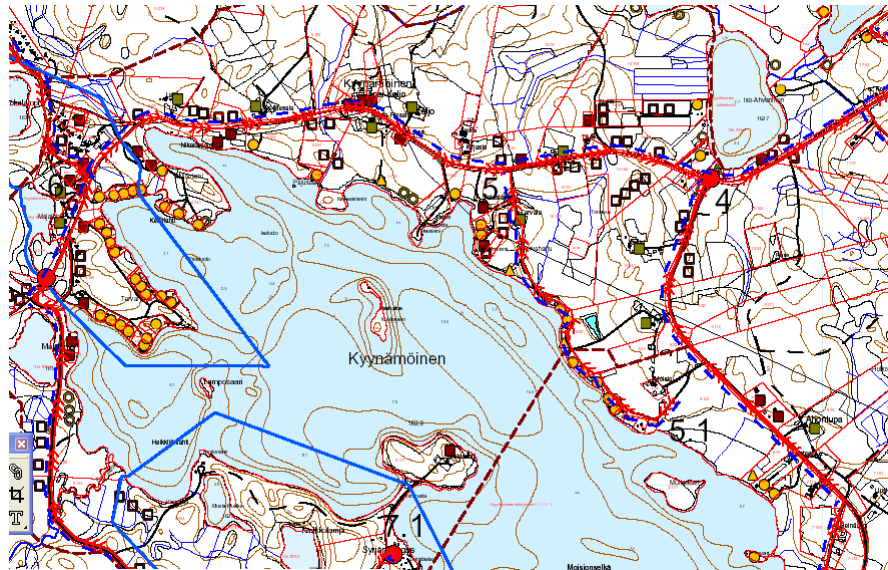

Esimerkki analyysimenetelmästä arvioitaessa ranta-asutuksen roolia kunnan kehittämisessä (Vakituisen ranta-asutuksen kuntataloudelliset vaikutukset –raportti 2007, s.8)

Kokonaisuudessaan yleiskaavaratkaisu tukee Uraisten kirkonkylän sekä kyläalueiden kehittymistä ja luo edellytykset uuden, pysyvän asumisen sijoittumiseen kunnan alueelle.

Rantayleiskaavan yhdyskuntataloudelliset vaikutukset ovat pitemmällä tähtäimellä myönteiset. Lisääntyvä loma-asutus tuo kunnalle verotuloja, liittymismaksuja ja välillisiä tuloja.

Uusi asutus parantaa jo tehtyjen vesihuoltoinvestointien kannattavuutta ja lisää perustetta toteuttaa suunnitellut keskitetyn vesi- ja jätevesihuollon ratkaisut.

Merkintöjen selitykset

- Jätevedenpumppaamo
- Vedenottamo
- >>> Vesijohto ja paineviemäri
- Vesijohto
- Pohjavesialueen raja
- Rakentamaton rakennuspaikka
- Olemassa oleva rakennuspaikka
- Olemassa oleva rakennuspaikka
- Olemassa oleva rakennuspaikka

Ote vesihuollon yleissuunnitelmasta (FCG Planeko 2008)

Liikkumiskustannukset kohdistuvat pääasiassa yksityiseen taan yksityisautoiluna, mutta osittain myös yhteiskuntaan kohdistuvina (ala-asteen koulukyydit, sairaskuljetukset, palotoimi).

Koulukyyditysten määrä kasvaa, toisaalta kyyditykset on pidettävä yllä joka tapauksessa. Uudet asuinpaikat ovat pääosin nykyisten koulukyytien varsilla.

6.8.6 Vaikutukset vahvistettuun seutukaavaan/ maakuntakaavaehdotukseen sekä valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Kaavassa huomioidaan toimivan aluerakenteen periaatteita:

Hyödynnetään olemassa olevia seutukaavan/ maakuntakaavan rakenteita, verkostoja ja alueiden omia vahvuuksia, sekä pyritään kehittämään kyläverkostoa sekä maaseudun elinkeinotoimintojen monipuolistamista.

Rantaan tukeutuva loma-asutus mitoitetaan siten, että turvataan luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden sekä kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön säilyminen.

6.9 Ympäristön häiriötekijät

Rantayleiskaavan alueella ei ole erityisiä häiriötekijöitä.

6.10 Kaavamerkinnot ja –määräykset

Kaavamerkinnot – ja määräykset ovat ympäristöministeriön kaavamerkinnot- ja määräykset- oppaan mukaisia.

7 RANTAYLEISKAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN

7.1 Rantayleiskaavan oikeusvaikutteisuus

Rantayleiskaavan muutoksen hyväksyy Uuraisten kunnanvaltuusto maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Oikeusvaikutteinen yleiskaava on maanomistajia ja viranomaisia sitova suunnitelma.

Rakennuslupia myönnettäessä on katsottava, ettei alueen käyttöä rantayleiskaavassa varattuun tarkoitukseen vaaranneta. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja määräyksiä katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta rantayleiskaavan toteuttamista.

Lomarakennuspaikan lupa myönnetään kunnassa rantayleiskaavan mukaisesti, samoin rantayleiskaavan mukaiset yksittäiset pysyvät asuinrakennukset (MRL 72§). Jos yleiskaavaan merkitty loma-asunto muutetaan ympärivuotiseksi asunnoksi, se poikkeaa yleiskaavasta ja tarvitsee poikkeamisluvan.

Kaavaan on merkitty pysyvän asumisen sallivia uusia rakennuspaikkoja merkinnällä RA/AP, joka sallii rakennuspaikalle rakennettavan loma- tai pysyvän asuinrakennuksen. Kaavan vahvistuttua merkinnän osoittamilla rakennuspaikoilla käyttötarkoituksen muutos loma-asuinpaikasta pysyväksi asuinpaikaksi ei edellytä poikkeuslupaa.

Rantayleiskaava ei ole voimassa ranta-asemakaava-alueella, mutta rantayleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa ranta-asemakaavaa.

Seutukaava (maakuntakaava) ei ole voimassa vahvistetun rantayleiskaavan alueella.

7.2 Rantayleiskaavan toteuttaminen

Rantayleiskaavaan on merkitty rantavyöhykkeelle sijoittuvien rakennuspaikkojen enimmäismäärä. Rakennuspaikkojen tulee sijoittua yleiskaavan aluevarausten mukaisesti, mutta yleiskaavan yleispiirteisyydestä ja mittakaavasta johtuen rakennusten tarkempi sijainti tarkastellaan rakennuslupamenettelyssä.

Rantayleiskaava-alueella noudatetaan Uuraisten kunnan kulloinkin voimassaolevaa rakennusjärjestystä, ellei yleiskaavalla toisin määrätä.

Teiden varsille rakennettaessa tulee huomioida mahdolliset suojaetäisyydet ja meluntorjunta.

Luonnonsuojelualueet toteutetaan valtion toimesta. Suojelupäätösten sisältö ja korvaukset neuvotellaan maanomistajien kanssa.

Kulttuurihistoriallisten kohteiden ja perinnemaisemien säilymiseksi voidaan hakea valtiolta erilaisia tukia. Muinaisjäännöksistä on tietoa erillisessä raportissa.

Venevalkama, uimaranta ja erilaiset virkistysalueet voidaan toteuttaa joko yksityisten tai kunnan toimesta. Yleisiä ja yksityisiä venevalkamia ja uimarantoja ei merkitä kaavaan.

Rantayleiskaavan toteutumista ei tulla erityisesti seuraamaan lukuun ottamatta Uuraisten kunnan rakennuslupakäsittelyä.

Kunnanvaltuuston hyväksymää rantayleiskaavaa voidaan alkaa toteuttaa sen tultua lainvoimaiseksi.

Kuopiossa 9.2.2009

FCG Planeko Oy

Timo Leskinen
Aluepäällikkö, DI

Simo Kaksonen
Suunnittelija, tekn. yo

8 LUONTO- JA MAISEMASELVITYS

8.1 Järvikohtaiset kuvaukset Uuraisten rantayleiskaavan v. 2000 mukaan

Järvikohtaiset kuvaukset on laadittu karttalehdittäin. I järven nimen edessä tarkoittaa, että kohteen maastoinventointi tehty kesällä 1996 ja II kesällä 1997.

2243 04 D

I Niemijärvi

Luonnonolosuhteet:

Lahtialueilla reheväkasvuinen, muutoin karu, keskellä olevan niemen vuoksi kahteen osaan jakautuva järvi. Rantavyöhykkeellä paikoin saraikoita, järviruokoa, järvikortetta ja terttualpikasvustoja. Eteläisen lahden rannalla luonnontilaista rantanevaa. Niemi jakaa järven maisemallisesti kahtia, niemen tyvi matalaa, osin soistunutta rämettä ja korpirämettä. Rantaneva ja niemi muodostavat yhdessä maisemallisesti arvokkaan kokonaisuuden MY/M36. Linnustossa kurkipari, kalatiira, kalalokki ja tavi.

Järvi on pääosin Multian kunnan puolella. Uusi rakentaminen tukeutuu olemassaolevaan rakentamiseen ja asutukseen järven pohjoislaidalla. Keskeiset osat jäävät vapaiksi. Niemen jättäminen rakentamatta antaa suojaa sekä turvaa linnuston säilymistä ja maisemallisia arvoja. Ratkaisu mahdollistaa lisäksi rakentamisen sijoittamisen kovapohjaisille ranta-alueille ilman merkittäviä maisemahaittoja.

2243 07 A

I Sakarjärvi

Luonnonolosuhteet:

Vesistöalueen latvalla sijaitseva laajahko järviallas, jossa veden rehevyys tulee olemaan jatkossa ongelmana. Uuraisten kunnan puolella sijaitseva järven pohjoisosa on rakennettu länsiosiltaan erittäin tiheästi. Itäosissa edelleen runsaasti rakentamatonta rantaviivaa, jolla ei kuitenkaan ole alavana ja karuna muutoin erityisiä suojeluarvoja. Taakalan talon kohdalla olevalla lahdekkeella on mataluutensa ja rehevyytensä vuoksi linnustollista merkitystä etenkin muuttoaikoina ja ruokailualueena MY/L4. Järven linnustossa mm. kalatiiroja muutamia pareja, kala- ja naurulokkeja viitisen paria, pikkulokki, rantasipi, metsäviklo, tukkakoskelo ja tavi. Osa järvellä ruokailevasta linnustosta on vieraillee järvellä läheiseltä Miehinkäisen arvokkaalta lintulammelta. Itäpuolen rannat maastollisesti tasaisia, mäntypuustovaltaisia, matalilla niemillä jonkin verran maisemallisia arvoja. Niemenkärkien edustalla paikoin alavaa tulvarantaa, jolla ruoppaa ja matalaa rantakasvillisuutta, mm. vihvilöitä, ratamosarpiota ja runsaasti rantaluikkaa, paikoin hiekkapohjalla, alueella ei kuitenkaan ole laajempia virkistyskäytössä olevia yhtenäisiä hiekkarantoja.

Pysyvään asutukseen tukeutuva rakentaminen ei ole esteenä luonnonarvojen säilymiselle, mikäli Taakalan talon edustalla olevan lahden luonnontilaisuus saadaan säilytettyä.

I Pieni Virkalampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen soistuneessa laaksossa sijaitseva suorantainen lampi. Ei merkitystä rakentamiskohteena eikä sisältynyt inventoituihin alueisiin.

2243 07 B

I Honkalampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen Multian kunnan rajalla sijaitseva soistunut lampi. Ei merkitystä rakentamisalueena eikä sisältynyt inventoitaviin alueisiin.

I Hankalampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Hankasuon luonnonsuojelullisesti arvokkaalla suoalueella sijaitseva suolampi. Vedenpintaa laskettu voimakkaasti, mutta edelleen maisemallisesti arvokas suureunuksineen ja rantamäntyineen. Luokiteltu Keski-Suomen pienvesi-inventoinnissa arvokkaaksi pienvesikohteeksi MY/K42. Ei merkitystä rakentamisalueena. Lähinnä etelä-kaakkoispuolisilla rämevaltaisilla suoalueilla erityistä merkitystä suoperhoslajiston elinalueena, lajistossa mm. harvinaisina lajeina suokirjosiipi, suonokiperhonen, valkonopsayökkönen ja synkkänopsayökkönen sekä vähälukuisina lajeina mm. rahkahopeatäplä, muurainhopeatäplä sekä suokeltaperhonen, lisäksi puronvarresta on tavattu harvinaista jotulivesiperhosta. Hankasuo on varattu alustavasti turvetuotannon tarpeisiin, mutta alueella on edelleen luonnonsuojellista arvoa, arvokkaan perhoslajiston ohella mm. tärkeä teerien soidinpaikka, kapustarinnan pesimäsuu sekä merkitys lakkasuona.

I Kotanen

Luonnonolosuhteet:

Vedenpinnaltaan laskettu, ojitettujen soiden keskellä sijaitseva lampi, pohjoisranta kovapohjainen. Ranta-alueet rämeitä, järven rantaviivalla lähes kauttaaltaan kymmenmetrinen nebareunus, jolla paikoin suursaraisuutta sekä luhtavilla- ja terttualpikasvustoja. Linnustossa telkkä (0/2).

Vedenlaadullisesti ja maisemallisesti soveltuu heikosti loma-asumiseen.

I Korkealampi

Luonnonolosuhteet:

Laajan mäkialueen juurella sijaitseva, ojitettujen soiden rajaama laskettu lampi. Rannat lähes kauttaaltaan kymmenmetrisen kelluvan suursaraisen nebareunuksen ympäröimiä. Rannoilla paikoin järviruokokasvustoja, maarannalla isovarapurämettä. Linnustossa telkkä (0/1/1). Eteläpäässä virkistyskäyttöön viittaavia polkuja ja kalastusrakenteita.

Ainoat vapaa-ajan rakentamiseen soveltuvat ranta-alueet luoteisrannalla, jonne myös rakentamisalue sijoitettu. Ei aiempia vapaa-ajan asuntoja.

I Iso Virkalampi

Luonnonolosuhteet:

Laajan mäkialueen laidalla jyrkähkön rinteiden juurella sijaitseva rämerantainen lampi. Vedenpintaa laskettu lähes metrillä, kauttaaltaan suursaraisen nebareunuksen ympäröimä. Reunuksilla runsaasti karpalaa. Linnustossa tavi (0/1).

Pienen vesialan vuoksi soveltuu heikosti vapaa-ajanrakentamiseen.

II Hirvilampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen suolampi, ei sisältynyt kaavoitettaviin eikä inventoituihin kohteisiin.

I Pieni Kantolampi

Luonnonolosuhteet:

Laajahkon maisemallisesti arvokkaan luonnontilaisen suoalueen keskellä sijaitseva nevarantainen suolampi. Laajat räme- ja nevaryöhykkeet Iso- ja Pieni-Kantolammen välisellä alueella muodostavat yhdessä maisemalli-

sesti ja luonnontilaisen suokasvillisuuden vuoksi arvokkaan kokonaisuuden MY/K41.

Ei sovellu vapaa-ajan asumiseen.

I Iso Kantolampi

Luonnonolosuhteet:

Kuten edellä, mutta vedenpinnaltaan lähes metrillä laskettu suolampi. Rannoilla kapea nevareunus, jolla mm. vehkaa ja suursaraisuutta. Linnustossa telkkä (0/1). Laajat räme- ja nevavyöhykkeet Iso- ja Pieni-Kantolammen välisellä alueella muodostavat yhdessä maisemallisesti ja luonnontilaisen suokasvillisuuden vuoksi arvokkaan kokonaisuuden MY/K41.

Maisemallisten ja luonnonsuojelullisten arvojen vuoksi ei sovellu vapaa-ajanrakentamiseen.

I Saunajärvi

Luonnonolosuhteet:

Karuhko, valtaosin kovarantainen laskettu järviallas. Vesikasvillisuus niukkaa. Itärannalla rantaan saakka ulottuva aukkohakkuu, pohjoispäädyssä maisemallisesti arvokas mäntypuustoinen harjukannas, jolle rakennettiin parhaillaan loma-asuntoa. Ranta-alueilla myös muualla paikoin hiekkapohjia, ei kuitenkaan laajamittaisesti. Vesikasvillisuudessa mm. järvikaislaa, ulpukkaa ja lummetta. Linnustossa kalalokki.

Olemassa oleva loma-asutus sijoittunut huomattavassa määrin länsirannalle soistuneelle pohjalle, jolla mm. jätevesien käsittelyssä saattaa olla vaikeuksia. Rakennusoikeudet lähes täysin käytetty. Ei erityisiä rakentamista ohjaavia luontoarvoja, lukuunottamatta pohjoisosan harjurantaa.

2243 07 C

I Kaijanjärvi

Luonnonolosuhteet:

Melko kirkasvetinen vesistöalueen latvajärvi, sijaitsee Petäjaveden ja Uuraisten kuntien rajalla. Järvellä on entuudestaan runsaasti loma-asutusta, mutta pitkänomaisen muodon ja järven keskiosissa rantaan ulottuvan ylävän peltoaukean vuoksi maisematila on säilynyt avarana. Järven pohjoispuoliskossa Knuuttilan pelto muodostaa yhdessä metsäisten niemekkeiden kanssa maisemallisesti säilyttämisen arvoisen elementin MY/M34, eteläosissa rannat osin soistuneita. Kituseniemessä rantaviivalla maisemallisesti jokseenkin merkittävään mäntyvaltaista soistunutta rantametsää. Itärannalla harvakseltaan suomenlummetta, rannoilla paikoin yksittäin osmankäämiä ja järviruokoa. Linnustossa kalatiira ja rantasiipi.

Rakentaminen keskittynyt itärannalle. Kaijanjärven vedenlaadussa on ollut viime vuosina ongelmia sinilevien massaesiintymisen muodossa. Tästä syystä uusien vapaa-ajan asuntojen sijoittamisessa vesiensuojelunäkökohdat tulee ottaa korostetusti huomioon, eikä järvelle tulisi siirtää uusia rakennusoikeuksia muilta vesialueilta.

I Matolampi

Luonnonolosuhteet:

Laajojen, osin ojittamattomien suoalueiden keskellä sijaitseva alavarantainen erämainen suolampi, jolla on erityistä merkitystä luonnontilaisen suokasvillisuuden suojelun kannalta MY/K37. Länsi-luoteisosassa laaja tulva-aikana veden vallassa oleva n. 50 metrin levyinen rantaneva (suursaraista ja lyhytkortista nevarämettä), joka on vähävetisinä aikoina suolajiston menestymisen kannalta liian kuivilla. Rannoilla paikoin pohjanpajukasvus-

toja, etenkin pohjoispäädyssä. Kasvistossa mm. vaiveroa, vaivaiskoivua, karpaloa ja saroja, perhoslajistossa mm. suonokiperhosia. Matolampi muodostaa muuttoaikoina linnuille paikallisesti merkittävän levähdysalueen, lisäksi lammella on merkitystä läheisten laajojen suoalueiden linnuston ruokailualueena.

Alavien rantojen, veden huonon vaihtuvuuden sekä maisemallisten ja luonnonsuojelullisten arvojen vuoksi ei sovellu vapaa-ajan rakentamiseen. Lisäksi ympäröivät suot on varattu seutukaavassa turvetuotantoalueeksi.

2243 07 C

2243 07 D

II Kaakkolampi

Luonnonolosuhteet:

Maisemallisesti ja virkistyksestä erittäin merkittävien harjualueiden keskellä sijaitseva tummavetinen kovarantainen metsälampi. Harjualueet merkitty Keski-Suomen seutukaavan 3. vaihekaavaan merkinnällä S1. Rannoilla hyvätasoinen polkuverkosto ja levähdyspaikkoja. Itäpuolen rinne luo lammelle maisemallisen kehyksen, joten varsinkin tämän alueen säilyminen rakentamattomana on tärkeää MY/M43. Lammen kaakkoisosassa avohakkuuta.

Valtaosa rantaviivasta Uuraisten kunnan omistuksessa ja varattu virkistyskäytön kehittämistarkoituksiin. Ei olemassa olevaa rakentamista. Maisemallisten arvojen ja virkistyskäyttötärpeiden vuoksi alueelle ei tulisi osoittaa lisärakentamista.

II Iso-Valkoinen

Luonnonolosuhteet:

Karu, tummavetinen, reilusti laskettu metsälampi. Rantakasvillisuus niukkaa, pohjakasvillisuus ilmeisesti runsasta. Järven eteläosassa rannoilla karuja valoisia ja maisemallisesti merkittäviä harjukankaita. Rantavyöhykkeillä maisemallista arvoa MY/M43. Harjualueet merkitty Keski-Suomen seutukaavan 3. vaihekaavaan merkinnällä S1.

Matkailuvaunualueelle vievä yksityistie rakennettu aivan lammen pohjoisrannalle. Lammen keskiosissa sekä pysyvää että vapaa-ajan rakentamista. Eteläosan säilyminen rakentamiselta vapaana turvaisi maisemallisten arvojen säilymisen.

II Pieni-Valkoinen

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen harjujen keskellä sijaitseva suorantainen lampare. Ei sisältynyt kaavoitettaviin kohteisiin. Harjualueet merkitty Keski-Suomen seutukaavan 3. vaihekaavaan merkinnällä S1.

II Kynämöinen

Luonnonolosuhteet:

Isojoen vesistöalueen tummavetinen latvajärvi, joka on samalla laajin kunnan alueella kokonaan sijaitsevasta järvioltaista. Kynämöinen saa vettä laajoilta ojitetuilta suo- ja metsäalueilta, mikä näkyy paitsi veden värissä myös vedenkorkeuden suurina vaihteluina eri vuodenaikoina, varsinkin kevättulvan aikaan. Vedenkorkeuden vaihtelut näkyvät ennen kaikkea järven alavarantaisessa pohjoispuoliskossa.

Kynämöisen pohjoisosa:

Luonnonolosuhteet:

Järven pohjoisosassa on laajoja matalia ranta-alueita ja vedenalaisia kannaksia, joiden vaikutuksesta laajat vesialueet ovat kasvaneet/kasvamassa umpeen (järviruoko ja -kaisla). Osa ruohottuneista vesialueista on luokiteltavissa paikallisesti merkittäviksi linnustoalueiksi, joilla on sekä pesimäaikaista että muutonaikaista merkitystä. Tärkein linnustoalue sijaitsee Huutoniemen-Lamposaaren-Pieniluodon-Isoluodon-Pajusaaren alueella MY/L7, jolla on matalan veden aikaan laajoja ruohoisia lieterantoja (kahlaajat, vesilinnut ja rantojen hyönteissyöjäpikkulinnut). Kesäaikana luodoilla on pesivänä kalalokkeja ja kalatiiroja. Lamposaassa matalaa mäntyvaltaista puustoa, rannoilla koivua, ilmeisesti pesivänä nuolihaukka. Kuoliosaaren pohjoisosa erottunut pajukkoisen kannaksen välityksellä, molemmat saaret mäntypuustoisia, maisemallisesti erittäin merkittäviä, eteläosa varsin korkea. Vanhoja hautapaikkasaaria MY/SM3, rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi vuonna 1971 (Keski-Suomen lääninhallituksen päätös R-194).

Huutoniemen-Hietasaaren välisellä alueella yhdessä Kyynämöisen pohjoisosan saarien ja niemien kanssa erittäin merkittäviä maisemallisia arvoja MY/M41, rantaviiva matalaa hiekka-hiesurantaa, mannerranta jyrkästi nousevaa mäntypuustoista harjua, Huutoniemen kärjessä matalaa harjukannasta, jolla virkistyskäytössä oleva mökki ja sauna. Niemen ja Heikkilänlahden välisessä lahdekkeessa laajahko luonnontilainen hiekkaranta. Saunajoen suistossa mantereen puolella isovarpurämettä, vesirajassa suursarainen reunus ja vesialueella liettyneessä jokisuistossa järvikortekasvustoja, alueella on paikallista linnustollista merkitystä. Saunajoen pohjoispuolisella rantaosuudella maisemallisesti arvokasta rantamännikköä, rannassa veneitä ja uimapaikkoja sekä hiekkarantoja, Majalammen eteläpäädyn kohdalla kylän uimapaikka.

Majalahden suulla tienvarsilevähdysalue, jolle tarvittaisiin veneenlaskuluiskaa. Majalahti laajoilta osilta pinnanmyötäisesti umpeenkasvanut, länsirannalla laajoja avoimia suursaraisia, osin lyhytkortisia tulvanevoja. Rantanevat vaihtuvat vähitellen luonnonsuojelullisesti arvokkaaseen monimuotoiseen luonnontilaiseen suoalueeseen joka ulottuu Lokalammelle saakka MY/K51, Majalahden itäranta asutusalueetta. Majalahdella ei ole ranta-asutuksen vuoksi linnustollista merkitystä, tulvanevoilla merkitystä kasvistollisesti mielessä, ei kuitenkaan erityisiä harvinaisia lajeja.

Tervaniemen kaakkoiskärjessä järvikaislaa, yleinen veneenpitopaikka sekä pohjanpajukasvustoja, niemellä maisemallista merkitystä. Kellolahdessa Kelloniemen puolella tyvellä rikkonainen isovarpurämeinen rantaviiva sekä suursarainen nevarunus, niemen kärjillä paikallista maisemallista merkitystä, niemet tosin alavahkoja.

Nikaranlahden pohjoisrannalla kulttuurimaisemia, asuttuja taloja, viljelyksiä, Pajusaassa pajukkoisella luodolla pesivänä kalalokkeja ja kalatiiroja. Kiukaanniemessä maisemallisesti arvokas männikkö, maasto kivikkoista.

Ranta-Piesalan alueella laajoja järvelle näkyviä viljelyksiä, rannalla harva sekapuustovyöhyke. Nousevan maaston vuoksi alueella on erityistä maisemallista merkitystä.

Talasniemen kärjessä maisemallisesti arvokkaita mäntyjä ja haapoja, niemen juurella kylän uimapaikka, urheilukenttä sekä museoaittoja.

Tervalan alueella nousevia maisemapeltoja sekä Tervaharjussa mäntypuustoinen järveen laskeva harjuriinne, rinteellä on merkitystä järvimaisemassa.

Majalahden itäranta, Tervaniemi, Kellolahden rannat sekä Helkalan-Moision ranta-alueet erittäin tiheään rakennettuja, joten rakennusoikeudet valtaosin käytetty.

Kyynämöisen keskiosa:

Luonnonolosuhteet:

Järven keskiosan maisemallisena rajaajana itärannalla Hietasaari, joka erottuu mantereesta kapeahkon hiekkakannaksen kautta. Hietasaaren keskiosat ovat entisiä viljelyksiä, saassa on myös asuttu talo. Peltojen ja rannan välissä vaihtelevan levyinen mäntyvaltainen puustovyöhyke, erityisesti pohjoisen puoleisilla kärjillä on rannan korkeuden vuoksi maisemallista merkitystä MY/M41.

Murtosaassa maisemallisesti arvokasta sekametsää, saaren ja mantee-reen välissä ruohottunut matala linnustolahti MY/L8, kasvistossa mm. saroja sekä järvikaislaa, -kortetta ja -ruokoa. Mannerranta rikkonainen, rannalla yksittäin maisemamäntyjä, taustalla puustoisia tulvivia rantasoistumia. Vesialueella mm. suomenlummetta. Linnustoalue ulottuu rikkonaisena Kotasaaren eteläpuolelle saakka, jossa soistunutta matalaa ja kivikkoista järviruokoa kasvavaa mannerrantaa.

Taikinaniemen alue tiheään rakennettu. Uusia rakennusoikeuksia osoitettu lähinnä länsirannoille, yksi rakennuspaikka muinaismuistokohteella.

Kyynämöisen eteläosa:

Luonnonolosuhteet:

Virtasalmi erittäin matala, eteläpuolella maisemallisesti arvokasta pelto-rantaa.

Talasniemen-Riihiniemen alueella eteläosan laajin vapaa ranta-alue. Talasniemi matala soistunut, pohjoispuolella rikkonaista suursaraista rantaviivaa, niemen eteläpuolella rantapuustossa runsaammin lehtipuustoa. Riihiniemi matala sekametsäinen ja kovarantainen. Alue on eteläosan tiheään rakentamisen vuoksi erittäin tärkeä maisema-alue ja luonnon monimuotoisuuskohde MY/M42. Riihiniemen eteläpuolella vain järven kaakoispuolella rakentamatonta, matala ruohottunut ja rämerantainen, ei erityistä merkitystä. Kylkijoen suisto pahoin mataloitunut ja liettynyt.

Länsipuolen rakennetuilla alueilla Pienipohjassa pienialainen maisemapelto, rannasta kivikkoinen. Muuraslahden pohjukassa rakennettu maisemaharju. Muurasniemessä rantaviiva muuttuu rikkonaiseksi, isovarapurämeiseksi, niemen kärjessä yksittäin maisemamäntyjä. Länsirannalla Kallioteltti on maisemallisesti arvokkain osa-alue MY/M42. Niemi on mänty- ja kuusi-puustoinen, nousee korkealle ja näkyvään asemaan, pesivänä kalalokki. Kallioteltin alue vaihtuu vähitellen harjukangasrannaksi, jonka ranta muuttuu hiekaksi ja hiesuksi sekä mataloituu pohjoiseen kohti Hietasaaren tyveä mentäessä. Iso-Valkoisen rannan kohdalla harjurannalla muinaismuistokohde MY/SM5 (myös aiempi rakennuspaikka, joka edelleen rakentamaton), kyseisellä alueella on myös maisemallista merkitystä harjurantana MY/M43

Virtasalmen eteläpuoleiset ranta-alueet, Riihiniemen eteläpuolinen ranta-alue, järven eteläpuolelta länsipuoli, Kylkijoen suistoalueet sekä laajat osat länsirannasta tiheään rakennettua. Hietasaaren tyvellä Syrjäkan-kaalle ulottuvana laaja matkailuvaunuleirintäalue. Rakennusoikeudet pää- osin käytetty.

I Miehinkäinen

Luonnonolosuhteet:

Uuraisten kunnan merkittävin lintujärvi. Lintujärvi ja sen eteläpuolinen suoalue on varattu Keski-Suomen seutukaavan 3. vaihekaavassa luonnon-suojelualueeksi merkinnällä SL 19616. Laajoilta osiltaan umpeenkasvanut, paikoin laajojen rantasoistumien ympäröimä Miehinkäisensuon laajempaan keidassuokokonaisuuteen liittyvä suolampi. Pesimälinnustossa mm. nau-rulokkiyhdyksunta, laulujoutsen, kurki, mustakurkku-uikku (2-3 paria), ta-vi, jouhisorsa, telkkä, liro ja valkoviklo. Luontopolun tutustumiskohde, itäpäädyssä lintutorni. Itä-, etelä- ja länsiosissa rantavyöhykkeet mänty-puustoisia rämeitä, länsiosassa myös pienialainen lähes rantaan ulottuva

yksityinen turvetuotantoalue. Pohjoisranta kovapohjaista sekametsää. Linnustollisen merkityksen vuoksi Miehinkäinen on luonnonsuojelukohteena sisällytetty yleiskaavaan Natura2000-verkostoehdotuksen kohteena yleiskaavamerkinnällä SL-1.

Ei sovellu vapaa-ajanrakentamiseen, liikkuminen aralla ranta-alueella vaatii myös ohjaamista, mistä syystä itäpäätyyn on rakennettu luontopolkuun liittyen lintutorni.

II Purnu

Luonnonolosuhteet:

Voimakkaasti laskettu tummavetinen suo/metsälampi. Rannoilla selvää pinnanmyötäistä umpeenkasvua, 5-15 m laajuiset suursaraiset neva-reunukset. Vesialueella laajoja ja peittäviä uistinviita- ja ulpukkasvustoja. Rannoilla isovarpurämeitä ja sekametsiä, soistuneilla rannanosilla pajukkoa. Pohjoispäädyssä rehevä puronvarsialue, jolla mm. maariankämmeikkää, kurjenjalkaa, rätvänää, raatetta, vehkaa, jousivihvilää ja suorvokkia, puron suulla hiekkasärkkä.

Pienialaisuuden ja rantojen soistuneisuuden sekä vesialueen umpeenkasvun vuoksi ei merkitystä vapaa-ajan rakentamisalueena. Luonnon monimuotoisuutta lisäävä pienluontokohde.

II Pyttylammit

Luonnonolosuhteet:

Laajojen lähes ojitettomien tupasvilla- ja isovarpurämealueiden keskellä sijaitsevat kaksi pientä suolampea. Eteläisen lammen pintaa ilmeisesti laskettu. Erämainen ja luonnontilaisuudessaan suojelunarvoinen kohde MY/K40. Linnustossa mm. valkoviklo. Ympärillä hyvää lakkasuota.

Ei sovellu rakentamiseen pienialaisuuden ja suorantojen vuoksi.

II Rokkalampi

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen, laskettu, laajojen ojitettujen suoalueiden keskellä sijaitseva suolampi. Lampea ympäröi laajahko suursaranevainen reunus. Vesialueella mm. ulpukkaa. Pohjois- ja länsireunoilla hienoja lyhytkorsinevalueita MY/K39, joiden kasvustossa mm. variksenmarjaa, valkopiirtoheinää, leväkköä, kihokkeja sekä niukalti saroja. Ruoppapintoja. Suojelunarvoinen pienluontokohde muuttuneesta luonnontilasta (vedenpinnan lasku) huolimatta.

Suorantaisena erämaalampena ei sovellu rakentamisalueeksi.

II Pieni-Sääkspää

Luonnonolosuhteet:

Virtasalmen ja Piikasalmen rajaama suvantojärvi. Kyynämöisestä laskevan Virtasalmen suistossa järvikortekasvustoja, Piikasalmi laajalti kortteikkoinen ja ulpukkaa kasvava, umpeenkasvava. Länsipäädyn etelä- ja varsinkin pohjoisrannalla rantaviiva rikkonainen, rannat ryteikköisiä ja pajukkoisia, monimuotoisuuskohteita, taustalla viljelyksiä. Piikasalmen kaulassa peltoniemeke, rantaviivalla maisemapuina kookkaita koivuja ja haapoja. Etelärannalla kovapohjaista sekametsää jyrkähkössä rinteessä. Pajuniemen juurella lahdeke ruohoinen, linnustossa telkkä, itse Pajuniemi koivu-puustoinen, maisemallista merkitystä Sääkspään eri osien rajaajana.

I Kalteenlampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen suolampi, jonka pohjoispääty on laajoine rantanevoineen paikallisesti merkittävä luontokohde MY/K38. Soistuneiden rantojen ja pienialaisuuden vuoksi ei merkitystä rakentamisalueena.

I Likolampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Kalteenmäen laajan mäkialueen juurella sijaitseva kirkasvetinen laskettu metsälampi (suppalampi?), jota ympäröi metrinen nebareunus (mm. raatetta). Kirkasvetisyyden vuoksi ja yhdessä Päijänteen erämaalammen kanssa alueellisesti suojelunarvoinen erikoisuus MY/M35. Lampi sisältyy läheisyydessä kulkevan luontopolun tutustumiskohteisiin. Pienialaisuuden vuoksi ei merkitystä rakentamisalueena.

I Päijänne

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Likolammen eteläpuolella harjun erottamana sijaitseva tummavetinen suolampi. Lammen itäpuolinen harju muodostaa maisemallisesti merkittävän raamin vesialueelle MY/M35, muilta osin ranta-alueet ojitettuja isovarpurämeitä. Rannalla kapea paikoin suursarainen nebareunus. Luontopolun tutustumiskohde. Linnustossa mm. jouhisorsa (pesä) ja ajoittain Miehkäisen laulujoutsenet. Pienialaisuuden ja maisemallisten arvojen vuoksi ei merkitystä rakentamisalueena.

2243 08 A

I Iso Hepolampi

Luonnonolosuhteet:

Oksalan Isosuon suojelukohteen SL-2 (seutukaavan 1. vaihekaavan suojelukohde SU 1954 sekä Natura 2000-verkostoehdotuksen kohde) jatkeena sijaitseva valtaosin suorantainen, erämainen tummavetinen metsälampi MY/M38. Vedenpinnan laskun seurauksena rannoilla lähes kauttaaltaan 3-5 m nebareunus, jolla mm. vehkaa. Pohjoispäädystä maisemallisesti arvokas tupasvillarämeniemeke, jonka vastapuolella länsirannalla myös samaan kokonaisuuteen kuuluvaa rantasoistumaa. Lampeen tukeutuvan linnuston muodostavat mm. tavi ja keltävästäräkki.

Rakentamiseen soveltuvat ranta-alueet lähinnä itärannalla, jossa avointa mäntyvaltaista VT-kangasta. Erämaisuus mahdollista säilyttää vain sijoittamalla mahdolliset loma-asunnot riittävän etäälle rantaviivasta, jolloin jätevedet olisi myös mahdollista käsitellä keskitetysti maastollisesti pois päin lammesta.

I Pieni-Hepolampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen laajan suoalueen keskellä sijaitseva suolampi. Ei sisältynyt pienialaisena, suorantaisena ja rakentamiseen soveltumattomana kaavoitettaviin kohteisiin.

I Lehtolampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pääosin soiden ympäröimä, Iso-Hepolammen laskeva tummavetinen metsälampi. Kauttaaltaan nebareunuksen ympäröimä, vedenpintaa laskettu. Nebareunuksilla myös suursaraisuutta. Rannat isovarpurämeitä. Ei soveltu maastollisesti eikä sietokyvyn ja huonon veden vaihtuvuuden vuoksi loma-asumiseen.

I Kalliolampi

Luonnonolosuhteet:

Erämainen, laajoihin suoalueisiin rajautuva, laskettu ja tummavetinen monimuotoinen ja maisemallisesti arvokas metsälampi MY/M39. Hyvien kulkuyhteyksien vuoksi lammella lähialueineen merkitystä virkistyskohteena

(hyvät polut, nuotiopaikkoja, veneitä, kalastusvälineitä). Lammen keskelle ulottuvat kapeat harjuniemekkeet jakavat lammen osioihin, joiden yleisilme vaihtelee ympäröivän maiseman mukaan. Länsi-luoteisosat erämaisia, suoraan laajoihin luonnontilaisiin Viilosuon avoimiin neva-alueisiin (MY/K44) ja hyväpuustosiin rantoihin rajautuvia, itäosat metsäiseen kangasmaastoon rajautuvia, linnustossa mm. rantasipi. Lisäksi pohjoispuolella erillinen reheväkasvuinen, pinnanmyötäisesti umpeenkasvava Tupesniminen lampare.

Nykyisellään ei rakentamista. Loma-asutuksen sijoittamisen kannalta ainoa mahdollisuus etelälahdekkeen itäsivustalla, jolloin loma-asutuksen vaikutukset yleiselle virkistyskäytölle rajautuisivat visuaalisesti erilleen länsiosista. Länsiosien turvaaminen rakentamattomana mahdollistaisi laajan yhtenäisen erämaisen suoalueen esteettömän rajautumisen Kalliolampeen ja muodostaisi yhdessä Keskeisen Kalliolammen ja suoalueiden kanssa hienon ja monipuolisen laaja-alaisen luonnonalueen.

I Iso Vellinki

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Voimakkaasti laskettu karu suolampi. Nevareunuksilla saroja, avovesialueella ulpukkakasvustoja. Linnustossa telkkä. Ei merkitystä loma-asumisen kannalta.

I Pieni Vellinki

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Kuten Iso-Vellinki.

I Saarilampi

Luonnonolosuhteet:

Vedenpinnaltaan laskettu, paikoin alavarantainen, lahtialueilla osin kortteikkaa kasvava hyvien kulkuyhteyksien varrella sijaitseva tehokkaasti hyödynnettyihin metsäalueisiin rajautuva lampi. Reunasoistumilla mm. vaiveroa, karpaloo ja suursaroja. Linnustossa lampeen tukeutuvana mm. metsäviklo ja kalalokki, lisäksi alavat rannat soveltuisivat lähialueella liikuvan kalasääsken ruokailualueiksi.

Nykyisin saarella loma-asunto, joka maisemoituu kuitenkin mäntyvaltaiseen metsään. Maastollisesti ja liikennöitävyyden puolesta loma-asumiseen soveltuva rantaosuus lammen kaakkoisrannalla, jolla kasvava taimikko loisi hyvät mahdollisuudet suojapuuston kehittämiseksi, lisäksi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alavat ruohottuneet ranta-alueet jäisivät rakentamisen vaikutusalueen ulkopuolelle.

I Iso Koiralampi

Luonnonolosuhteet:

Murroslaaksossa sijaitseva maisemallisesti vaikuttava metsälampi MY/M37, jonka itärannan puustoa käsitelty voimakkaasti rantaan saakka. Vedenpinnan laskun seurauksena rannoilla lähes kattavasti kapea nevareunus. Koilliskulmassa pienialainen monimuotoinen tupasvilla- ja isovarapurämeinen puronvarsikorpi, puroa tosin perattu. Itärannalla myös siemenpuuasuun hakattu pienialainen karu jyrkänne. Itärannan pesimälinnustossa mm. kulorastas, lammella tavi.

Nykytilassa ei rakentamista. Maasto-olosuhteiden vuoksi loma-asuntojen sijoittaminen lammelle hankalaa, sillä ainoat rakentamiseen hyvin soveltuvat ranta-alueet täysin takapäiväisiä. Lisäksi lammella on ilmeisesti myös virkistyskäyttöä (vene eteläpäädyssä).

I Pieni Koiralampi

Luonnonolosuhteet:

Soistuneessa maastopainanteessa sijaitseva metsälampi. Paikoin pinnanmyötäisesti umpeenkasvava, rantanevasoistumilla mm. vehkaa ja keisoa.

Huonon vedenvaihtuvuuden vuoksi sietokyky oletettavasti heikko, ei sovel-
lu erityisen hyvin loma-asumiseen.

I Pitkälampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Murroslaaksossa sijaitseva suolampare. Ei merkitystä loma-asumisen
kannalta.

2243 08 B

I Kotajoki

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Sahrajärvestä Saarijärven reitille laskeva joki, ei sisältynyt inventointialu-
eisiin, vähävetisenä ei merkitystä rakentamisalueena.

I Laukkanen

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Ojitettujen soiden keskellä sijaitseva lampi. Kohde ei sisältynyt inventoin-
tikohteisiin, ei merkitystä rakentamisalueena.

I Valkealampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pääosin ojitettujen soiden keskellä sijaitseva lampi. Vedenpinnan laskun
seurauksen rannoilla kiertää nevaräunus. Linnustossa liro. Ei merkitystä
rakentamiskohteena.

I Kivilampi

Luonnonolosuhteet:

Erämainen vuorenaluslampi. Laskun seurauksena rannoilla paikoin neva-
reunus. Lounaiskulmassa karu ojittamaton nevarämealue, jolla merkitystä
maisemallisesti ja luonnontilaisena rantasuona MY/K46. Virkistyskäytön
seurauksena lammen eteläpuolitse kiertää hyväkuntoinen polku. Lammen
pesimälinnuston kannalta merkittävin paikka on keskellä vesialuetta kunti-
en rajalla sijaitseva kivikkoinen luoto, jonka lajistossa kalalokki ja telkkä.
Kivivuori luo lammelle karun maisemallisen kehyksen. Pienialainen jyr-
känne ei tosin näy lammelle, mutta mäntypuustoiset kalliot ulottuvat jyr-
känneen kohdalla rantaviivaan saakka.

Niukasti loma-asutukselle soveltuvia paikkoja, lähinnä kosteapohjaisella
alueella lammen etelä-kaakkoisosissa sekä itäpäädyssä karulla kankaalla,
molemmissa paikoissa jätevesien käsittely saattaa olla ongelmallista.

I Keskinen Kalliolampi

Luonnonolosuhteet:

Laajojen ojittamattomien karujen tupasvillaräme- ja isovarapurämealueiden
keskellä sijaitseva erämainen lampi MY/K45. Suorannat luovat lammelle
erämaisen tunnelman. Lammen vedenpinnan laskulla on ollut haitallisia
vaikutuksia virkistyskäytölle. Retkeilyn seurauksena lammelle on muotou-
tunut polku läheiseltä metsäautotieltä. Linnustossa telkkiä. Ainoat mah-
dollisuudet loma-asutuksen sijoittamiselle lammen eteläpuolella, jossa
kangasmaasto alkaa tosin vasta suoreunuksen jälkeen.

Erämaisyyden ja laajemman Kalliolammelle saakka ulottuvan aluekokonai-
suuden luonnontilaisuuden ja yleisen virkistyskäyttömahdollisuuden tur-
vaamiseksi Keskiselle Kalliolammelle ei ole suositeltavaa sijoittaa loma-
asumista.

I Rumma

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen suoalueiden keskellä sijaitseva lampi. Ei sisältynyt inventoin-
tikohteisiin, ei merkitystä rakentamiskohteena.

I Sahrajärvi

Luonnonolosuhteet:

Kunnan länsiosien laajin järviallas. Rannoilla maasto tyypillisesti karua, ki-
vikkoista ja matalaa sekä paikoin erämaista. Sahrajärven alueella ranta-

metsät valtaosin kasvatusmetsiä, jotka mahdollistaisivat loma-asutuksen varsin huomaamattoman sijoittamisen.

Rantosaari kohoaa pienestä koostaan huolimatta maisemallisesti näkyväksi, puusto on mäntyvaltaista MT-VT-sekametsää, linnustossa rantasipi ja ilmeisesti pesivänä selkälokki, lähialueella havaintoaikana myös kolme kuikkaa.

Haukkasaari luonteeltaan luotomainen, matalikon ympäröimä, alueella saattaa olla muutonaikaista ja ruokailullista merkitystä vesilinnuille.

Lamposaari ja Lammaslahti vierialueineen muodostavat erityisen hienon ja säilyttämisen arvoisen kokonaisuuden MY/M40. Rannat ovat soistuneita, paikoin kivikkoisia, matalia ja ruohoisia. Yksittäiset kookkaat jättömännyt luovat alueelle maisemallisesti hienon ja erämaisen leiman. Lahtialue jää näkymällisesti Lamposaaren suojaan. Lamposaari on mäntyvaltaista sekametsää, yksittäin hienoja vanhoja haapoja ja mäntyjä, rannat kivikkoisia, keskiosissa myös hiekkarantaa. Pesivänä mm. kalalokki, käpytikka ja pajusirkku, varoittelevana selkälokki. Matalikoilla harvahkoja sara- ja korttekasvustoja sekä rantaluikkaa, rantamilla pääosin isovarpurämeitä, lisäksi paikoin pohjanpajukasvustoja, vesialueella paikoin lumetta sekä ulpukkaa. Ranta-alueet soveltuvat erityisen hyvin alueella liikkuvan kalasääsken kalastuspaikoiksi.

Pieniveteen rajaava salmi kivikkoinen ja kortteikkoinen, rantametsät kasvatusmetsiä, kapeutensa vuoksi maisemallisesti merkittävä. Pienivedellä rannat pääosin kovapohjaisia, paikoin isovarpurämeisiä. Etelärannalla kunnanrajan itäpuolella maisemallisesti arvokas mäntyvaltainen korkea niemeke. Järveen tukeutuvassa linnustossa rantasipi.

Uuraisten kunnan puolella olevista alueista pohjoisosassa on jo rakennettu loma-asuntoja, joten Rantosaaren ja Haukkasaaren merkitys sekä maisemallisesti että virkistyksellisesti on huomattavan suuri. Laajojen vesialueiden ja kovapohjaisten rantojen vuoksi järvi soveltuu varsin hyvin loma-asutuksen sijoittamiseen, joskin erämaisten osa-alueiden turvaamiseksi tonttien sijoituspaikat ovat rajoitettuja ja vaatinevat keskittämistä. Pieniveden etelärannalla mahdollisten tonttien maisemaan istuttaminen vaatii etäisyyttä rantaviivasta nousevan maaston vuoksi.

2243 08 C

I Parikainen

Luonnonolosuhteet:

Pienialainen osin kulttuurimaisemassa sijaitseva metsälampi. Itäosissa osin peltorantoja ja pysyvää asutusta, länsiosat tavanomaisia soistuneita kangasmetsärantoja, noin viisimetrinen nevarunus. Vedenpinnan huomattavan laskun seurauksena järven etelärannan keskiosissa maastollisesti korkealle jäänyt isovarpurämeinen niemeke, jolla on lammen pienialaisuudesta huolimatta maisemallista merkitystä. Linnustossa telkkä. Ei erityisiä luontokohteita.

I Pieni-Parikainen

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen suolampi. Pienialaisuuden vuoksi ei sisältynyt inventoituihin kohteisiin, ei merkitystä rakentamiskohteena.

II Kyntölampi

Luonnonolosuhteet:

Metsäalueiden keskellä sijaitseva pienialainen nevarantainen suolampi. Pohjoislaidalla hieno mesotrofinen lyhytkorsineva MY/K63, kasvistossa runsaasti valkopiirtoheinää ja kihokkeja, lisäksi raatetta ja yksittäin leväköä. Luonnon monimuotoisuutta lisäävä kohde.

Pienialaisuuden ja rantojen soistuneisuuden vuoksi ei soveltu rantarakentamiseen.

II Vankka

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen, laskettu, rehevä metsä/suolampi. Länsirannat pääosin kovapohjaisia, itärannoilla soistuneita ojitettuja osa-alueita. Pohjoispäädyssä avointa peltorantaa, rannassa kapea luhtainen ja nevainen vyöhyke, avovesialueella ulpukkaa ja lummetta, rannalla mm. terttualpia, raatetta ja kurjenjalkaa. Itärannalla keskiosissa tulopuron suulla pensaikkoista ojitettua luhtaa, edustalla pienialaisia järviruokokasvustoja. Länsirannan pohjoisosassa vanhan kuusikon aluskasvillisuudessa tihkupintalajistoa, alueen kautta laskevan tulvapuron varsilla paikoin luhtaista ja lähteistä metsäkorkeorpea MY/K43. Lajistossa lehväsamalia, hiirenporrasta, metsäimarretta, korpi-imarretta, metsäalvejuurta sekä rätvänää. Lähteisen alueen pohjoispuolinen alue avohakkuuta. Linnustossa mm. metsäviklo (var.), rantasipi ja kalalokki.

Järvellä on ollut aiemmin ongelmia liiallisesta ravinteisuudesta aiheutuvat sinileväkukinnat. Vapaa-ajan asuntojen jätevesien käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota.

2243 08 B

2243 08 C

II Luhtalampi

Luonnonolosuhteet:

Voimakkaasti laskettu tummavetinen matala lampi. Rannoilla laskun seurauksena laajoja rantaluhtia, joiden lajistossa mm. pajuja, karpaloo, jouhivihvilää, terttualpia ja saroja, lisäksi kaakkoislahden lounaisrannalta aiempi havainto konnanliekosta (Keski-Suomessa uhanalainen kasvilaji, Uuraisilla vain muutama kasvupaikka). Eteläosassa matala kivikkoinen niemi, maisemallisesti merkittävä. Pohjoispäädyssä pienialainen kalliiojyrkänne, jonka lajistossa mm. metsäimarretta sekä kosteilla ja varjoisilla kalliopinnoilla mm. sulkasammalta ja useita jäkälälajeja. Lammen rantavyöhykkeillä silmiinpistävän runsaasti sudenkorentoja.

II Kaakkolampi

Luonnonolosuhteet:

Osin peltorantainen, peltojen suojavyöhykkeiden rajaama, rehevä, pinnanmyötäisesti umpeenkasvava metsälampi. Laajoja nevareunuksia, lajistossa mm. kurjenjalkaa runsaasti. Avovedessä reheviä ja peittäviä uistinvitakasvustoja. Sinileviä.

Pienialaisena ja heikon vedenlaadun vuoksi ei sovellu rantarakentamiseen.

II Lokalampi

Luonnonolosuhteet:

Kyynämöisten alueella tärkein lintujärvi MY/L6. Eteläosastaan täysin umpeenkasvanut, tummavetinen, reilusti laskettu suolampi, eteläosassa mm. järvikortetta ja -ruokoa, luhtavillaa sekä suursaraisuutta. Pohjoisosa rannoiltaan karu, rämerantainen, vesirajassa 10-20 m levyinen suursarainen nevareunus, jonka lajistossa mm. raatetta, kurjenjalkaa, suursaroja ja karpaloo. Pesimälinnustossa mm. joutsen (1/1), telkkä (0/1/3), kalatiira ja kalalokki, muuttoaikoina merkitystä myös kahlaajien ja vesilintujen levähdysalueena. Lokalammelta ulottuu laaja yhtenäinen luonnontilainen monimuotoinen suoalue aina Kyynämöisten Majalahdelle saakka MY/K51.

Nykytilanteessa ei vapaa-ajan asuntoja. Suorantaisuuden ja umpeenkasvun seurauksena ei sovellu vapaa-ajan rakentamiseen.

II Majalampi

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen, voimakkaasti laskettu suolampi maisemallisesti merkittävällä paikalla maantien välittömässä läheisyydessä. Rannoilla laajoja suur-

saraisia nebareunuksia, pohjoispuolella myös lyhytkorsinevoja. Vesialueella mataluudesta johtuen myös keskiosissa järvikortetta harvoina kasvutoina, ulpukkaa. Luoteisrannalla pienialaisen vanhan havumetsäkuvion edustalla luhtaista lyhytkorsinevaa ja paikoin ruoppapintoja MY/K52, lajistossa mm. runsaasti vaiveroa, karpaloa, raatetta, tupas- ja luhtavillaa, terttualpia, karpaloa ja vaivaiskoivua. Rannan ja metsän vaihettumisalueella runsaahkosti kuollutta puuta. Koillisrannalla muinaismuistoalue (vanha asuinpaikka) MY/SM4.

Nykytilanteessa ei rantarakentamista. Tienvarsimaisemakohteena rantarakentamisen sijoittaminen hankalaa.

II Sammakkolampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen ojitettujen soiden keskellä sijaitseva suolampi. Ei sisältynyt kaavoitettaviin kohteisiin.

II Musta-Muikku

Luonnonolosuhteet:

Maisemallisesti ja virkistyksellisesti erittäin merkittävien harjualueiden keskellä sijaitseva tummavetinen kovarantainen metsälampi MY/M43. Harjualueet merkitty Keski-Suomen seutukaavan 3. vaihekaavaan merkinällä S1. Harjualue käsittää osin tasaantuneen harjulaajentuman, harjukuoppia, harjukumpuja sekä matalia pienehköjä dyynejä. Rannoilla hyvätasoinen polkuverkosto ja levähdyspaikkoja. Itäpuolen rinne luo lammelle maisemallisen kehyksen, joten tämän alueen säilyminen luonnontilaisena on erityisen tärkeää. Lammen pohjoisosassa virkistyskäytössä oleva vapaa-ajanrakennus ja pieni sähkölinja, eteläpäädyssä edustavia luonnontilaisia rantasoistumia (rahkanevaa ja lyhytkorsinevaa).

Koko rantaviiva Uuraisten kunnan omistuksessa ja varattu virkistyskäytön kehittämistarkoituksiin.

II Pieni-Kukkaroinen

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen, suo- ja viljelysrantainen paikoin umpeenkasvamassa oleva Isojoen suvantolampi. Kukkaroinen ja Pieni-Kukkaroinen välillä kapeikossa komea haavikko, rannoilla ulpukkaa ja järvikortetta. Etelärannan lahde umpeenkasvanut kauniisti vyöhykkeittäin pinnanmyötäisesti (korte-saraneva-isovarpuräme, avovedessä ulpukkaa ja uistinvitaa, rannoilla pajukkoa). Lammen rannoilla lähes kauttaaltaan noin 10-metrinen saraikkovyöhyke, hieman kurjenmiekkää, vehkaa ja suoputkea. Alueella on arvioitavissa olevan paikallista linnustollista merkitystä.

II Kukkaroinen

Luonnonolosuhteet:

Isojoen varrella sijaitseva laajempi lampi. Rannoilla kauttaaltaan sara- ja kortevyöhyke, keskellä pajukkoinen ja saraikkoinen luoto. Länsirannalla alavaa sekametsä- ja isovarpurämerantaa, eteläosassa ruohikkoista ja saraikkoista, paikoin umpeenkasvavaa ranta-aluetta, itäranta kovapohjainen ja viljelystaustainen. Itärannan niemi maisemallisesti arvokas, kärjessä yksittäisiä maisemapuita (mänty-kuusi-sekametsää), niemen puusto muutoin matalaa. Koillisosassa Isojoen tulopäädyssä pohjoisrannalla rantametsälaidunta (haapa-koivu) ja viljelyksiä, Isojoen puolella lähes täysin umpeenkasvanutta kortteikkaa ja saraikkaa.

Olemassa oleva rakentaminen sijoittunut varsin hajautetusti ranta-alueille.

II Iso-Ahveninen

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen, rehevä (sinileviä) ja valtaosin suorantainen laskettu järvi. Rannoilla laajoja isovarpurämeitä, maisemallisesti edustavimmat luonnontilaiset osa-alueet järven pohjoispäädyn suorannoilla MY/K50, kohde ulottuu Pieni-Ahveniselle saakka. Rantaviivalla kapeita nebareunuksia, kasvis-

tossa mm. runsaasti keisoa ja harvakseltaan ratamosarpiota. Vesikasvillisuudessa mm. ulpukkaa, lumpeita ja uistinvitaa paikoin peittävinä kasvustoina. Rannoilla yksittäisiä maisemallisesti arvokkaita mäntyjä. Linnustossa mm. rantasipi. Pohjoisosassa laajalti luonnontilaisia mäntytuustoisia isovarpurämerantoja, lajistossa vaivaiskoivua, suopursua, juolukkaa ja lakkaa. Rantaviiva rikkonainen, runsaasti pieniä lahdekkeita.

Soistuneet ranta-alueet rajoittavat uuden rakentamisen sijoittamista. Omakotiasutuksen sijoittuminen maantien varteen varsin ahtaalla ja kapealla rantakaistaleella, mutta tukeutuu olemassa olevaan kyläasutukseen ja -tiestöön.

II Pieni-Ahveninen

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen, laskettu, rehevä (sinileviä) metsälampi. Rannoilla kauttaaltaan paikoin varsin laaja suursarainen nebareunus, edustavimmillaan länsiosassa, lajistossa mm. suoputkea, terttualpia, karpaloa, raatetta, kurjenjalkaa, vehkaa ja luhtavillaa. Varsinainen vesikasvillisuus varsin niukkaa, ulpukkakasvustoja. Pohjoisosassa pienialainen kovapohjainen niemi isovarpurämeiden erottamana. Eteläosassa osin soistunut isovarpurämeinen saari, maisemallisesti arvokasta mänty-koivu-sekametsää. Itäosassa vaiveroa kasvava isovarpurämeinen niemi. Kaakkoisosassa lähtöpuron suulla nevakorpea, rannat rikkonaisia ja mutarantaisia, rannoilla kuusikoisia korpia, jotka vaihettuvat vähitellen isovarpurämeiksi siirryttäessä Iso-Ahvenisen rantaan MY/K50. Linnustossa mm. telkkä.

Rantasoistumat rajoittavat uuden rantarakentamisen sijoittamista.

II Niemelänlampi

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen ja rehevä, viljelysten keskellä maastopainanteessa sijaitseva kulttuurimaisemalampi. Rannoilla paikoin tiheitä järviruokokasvustoja, varsinkin maantien puolella. Etelärannalla kapea koivu-leppä-vyöhyke ja metsälaidunta, taustalla peltoa. Itärannalla kumpareisessa maisemarinteessä koivu-kuusi-mänty-sekametsää. Linnustossa mm. pajusirkku, lampi on arvioitavissa paikallisesti merkittäväksi linnustokohteeksi. Tienvarsimaisemassa näkyvä kohde.

Avoimien viljelyrantojen ja heikon vedenlaadun vuoksi ei sovellu erityisen hyvin rantarakentamiseen.

II Hulkonlampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Tummavetinen, laskettu, pinnanmyötäisesti umpeenkasvava metsälampi. Koillisrannalla avohakkuu. Rannoilla luhtaisia suursaranevoja ja lyhytkorsinevaa, lajistossa mm. terttualpi, kurjenjalka, suoputki, vehka, runsaasti karpaloa. Lounais- ja eteläpuolella isovarpurämeitä. Pienialaisuuden vuoksi ei merkitystä vapaa-ajan rakentamiskohteena.

2243 08 D

I Iso-Haukilampi

Luonnonolosuhteet:

Rehevä, laskettu, paikoin umpeenkasvava, matala, kulttuurimaisemassa sijaitseva lampi. Itäpäädyssä matalarantainen umpeenkasvava lahtialue, jonka rannat pensaikkoisia rantaluhtia MY/K49. Oletettavasti linnustollista merkitystä varsinkin muuttoaikoina ja ruokailualueena. Lammen keskiosissa pohjoispuolella ruhostoinen kortteikkaa ja ulpukkaa kasvava matala lahti, jonka alueella mm. 6 telkkää, arvioitavissa linnustollisesti merkittäväksi alueeksi MY/L5. Länsipäädyn rantavyöhykkeellä noin 20 metrin levyinen luhtainen lyhytkortinen rantaneva, jolla erittäin edustavia karpalo-, vaivero-, raate-, vehka- ja luhtavillakasvustoja MY/K48. Rantasoistumalla

pesivänä kuovi, töyhtöhyppä, rantasipi, keltavästäräkki ja pajusirkku. Lammen etelärantaa kiertää kapeahko nevereunus.

Luontoarvoiltaan paikallisesti merkittävä hajakuormituksen rehevöittävä lampi, jolla ei ole heikon vedenlaadun vuoksi erityistä merkitystä vapaa-ajanrakentamisessa.

I Pieni-Haukilampi

Luonnonolosuhteet:

Iso-Haukilammen kaltainen nevereunustainen rehevä lampi. Itäpäädyssä laajimmat kasvustot ja nevereunukset, rannoilla pajukoita, paikoin pohjanpajua varsinkin kaakkoisrannalla. Pohjoispäädyn lähtöpuron suulla järviruokokasvustoja. Pohjois-itärannan lyhytkortiset nevereunukset kuten Iso-Haukilammella mutta kapeampina, kasvistossa luhtaisuuden ilmentäjiä, mm. runsaasti karpalaa MY/K47. Linnustossa telkkiä 4 paria ja poikasia, tukkasotkia 10/0 ja ruokokerttunen.

Rehevyyden vuoksi vedenlaatu ei ole erityisen hyvä vapaa-ajanrakentamisen tarpeisiin.

I Pursiainen

Luonnonolosuhteet:

Haukimäen juurella sijaitseva pienialainen suolampi. Tummavetinen, laskettu, kapealti nevereunuksinen (luhtavillaa, karpalaa). Ympäröivät suot isovarpurämeitä. Länsirannalla lammen keskiosassa pieni yleinen uima- paikka rakenteineen.

Heikon vedenlaadun ja -vaihtuvuuden sekä pienialaisuuden vuoksi ei sovellu vapaa-ajanrakentamiseen.

I Partalampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Osin entisiin peltoalueisiin rajautuva metsälampi. Puustoa hakattu aukoksi rantaan saakka itärannalla, laidoilla kapea nevereunus, paikoin tiheitä terttualpikasvustoja. Pienialaisuuden vuoksi ei erityistä merkitystä vapaa-ajanrakentamisessa.

2243 10 A

I Kumpulampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Laskettu, rannoiltaan isovarpurämeinen suolampi. Luoteisosassa rantasoistumalla vapaa-ajan asunto. Pienialaisuuden ja rantasoistumien vuoksi ei erityistä merkitystä vapaa-ajan rakentamisessa.

II Haukkalampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Tummavetinen, syvä, laskettu, rannoilta suursaraisen nevereunuksen ympäröimä suolampi. Ympäröivillä alueilla ojitettuja (osa uusia) isovarpurämeitä. Vesikasvillisuus niukkaa. Sähkölinja vedetty lammen ylitse. Yksi pieni saunarakennus. Pienialaisuuden ja rantojen soistuneisuuden vuoksi ei merkitystä rakentamiskohteena.

2243 10 B

I Hirvilampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Ojitettujen soiden keskellä sijaitseva laskettu suolampi. Rannoilla laajat kelluvat nevasoistumat, kasvamassa pinnanmyötäisesti umpeen. Pienialaisuuden ja veden heikon vaihtuvuuden vuoksi ei sovellu vapaa-ajanrakentamiseen. Ei merkitystä rakentamiskohteena.

I/II Muikkulampi

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen laskettu Jokihaara-Höytiä -maantien varressa sijaitseva metsälampi. Erikoisuutena järven lounaiskulmaan laskevan Vahvasenjoen

suisto, joka turvaa jokisuiston aikaisen sulamisen keväällä. Tästä syystä alueella on arvioitavissa olevan linnustollista muutonaikaista merkitystä sekä kalataloudellista merkitystä kumpuamisalueena. Suiston vastapuolella maisemallisesti arvokas mäntypuustoinen rämeniemeke MY/M20. Länsiranta sekametsää, itä- ja pohjoisrannat harjumaisemaa, joka muodostaa voimakkaasti nousevana varsinkin koillisosassa maisemallisen raamin järvelle. Länsi-pohjoisosassa järvi kapenee isovarpuisen suoniemekkeen edustalla ja vaihtuu vähitellen rauhallisesti virtaavaksi Muikkujoki MY/K25. Länsirannan pohjoispuolella leveähkö (10-20m) suursarainen luhtainen nevarunus, joka jatkuu myös Muikkujoen puolelle. Koilliskulmassa hiekkarantainen yleinen uimapaikka, itärannan niemeke alavaa isovarpuista rämettä. Kaakkoiskulmassa veneenvetopaikan tapainen rantaluiska.

Hyvän saavutettavuuden ja asutusalueiden läheisyyden vuoksi lammella saattaisi jatkossa olla laajempaakin merkitystä virkistysalueena. Maisemallisten arvojen säilyminen tulee turvata rakentamisen suunnittelussa.

II Muikkujoki

Luonnonolosuhteet:

Muikkulammen luoteiskulmasta alkava tummavetinen rauhallisesti virtaava erämaatunnelmainen suvantojoki. Jokuoma avoin, hieman ulpukkaa ja näkinruohoja, reunat kelluvia, rannoilla järvikortetta ja palpakoita. Alkuosassa suursaraisia nevarantoja, taustalla mäntypuustoisia ja paikoin koivusekametsäisiä isovarpurämeitä, lajistossa mm. vaiveroa ja juolukkaa. Kokkosuon eteläpuolella jokivarsilla rantasoistumilla lyhytkorsinevamaisia piirteitä, lajistossa mm. luhtavillaa. Joen keskiosilla runsaasti hirven jälkiä ja syönnöksiä. Kiijasen yläpuolella, jokuoman pohjoisrannalla hienoa harjumaastoa, CLT-mäntykangasta, rannalla luonnontilaisia isovarpurämeitä. Kiijasen tulouoman eteläpuolella maisemallisesti hieno mäntypuustoinen niemeke, itärannalla suursaraista nevaa ja isovarpurämettä, lakkoja ja karpaloo. Kiijasen ympärillä kauttaaltaan laajat suursaranevareunukset ja taustalla harvakseltaan mäntyä kasvavia isovarpurämeitä, yksittäin maisemamäntyjä, paikoin rahkarämeitä MY/K26. Kiijasen alapuolella jokivarren puusto muuttuu kuusivaltaiseksi vanhaksi sekametsäksi, jokuoma virtaa maisemallisesti vaikuttavassa harjulaaksossa. Jokivarsi rikkonaista ja saarien pilkkomaa, pajukkoista. Loppuosa ennen Pieni-Tehloa kuten alkuosa (suursaranevareunus-isovarpuräme-rantoja). Kiijasen alapuoli kokonaisuutena vaihtelevaa, luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta arvokasta joenvartta MY/K27.

II Iso-Uurainen

Luonnonolosuhteet:

Päävesialue selväpiirteinen, pohjoisosassa kaksi korkeahkoa saarta. Länteen pistävä kapean kannaksen erottama erillinen Pirkkalanlahti on reheväkasvustoinen, paikallista linnustollista merkitystä MY/L2. Länsipäädyssä laajoja avoimia koivupuustoisia rantasoistumia, etelärannalla rämeitä ja viljelyksiä sekä sekametsiä. Vesialue matalaa, kortetta, ulpukkaa, palpakoita ym. Kapeikossa lahden suulla rannalla edustava harmaalepikko, sekapuustona koivua, katajaa, pajuja ja pihlajaa, aluskasvillisuudessa metsälajeluuta, maitohorsmaa, vadelmaa kuten tyyppillistä ylempänä olevan pellon reunukselle. Runsaahkosti kuollutta lehtipuuta, yleisesti tikkojen syönnöksiä (ainakin palokärki, mahdollisesti myös vanhoja pikkutikan/valkoselkätikan syönnöksiä).

Järven pohjoisosassa Paloniemen kärki maisemallisesti arvokas, liittyy pohjoisosan länsipuolella maisemallisesti arvokkaaseen laajaan avoimeen viljelyalueeseen, jonka rannassa yksittäin maisemakoivuja. Pohjoislahdekkeen luoteiskulmassa rantaan ulottuvaa metsälaidunta sekä pinnanmyötäistä umpeenkasvua. Pohjoisreunalla avoin nouseva maisemapelto, joka ei kuitenkaan näy laajalle järviolueelle.

Kuoliosaari mäntypuustovaltainen, kivikkoinen, matala, Vuohisaari metsäinen, VT-kangasta, länsipäädyssä avointa kalliopintaa MY/M27. Järven eteläosan Kalliosaari avoin ja kalliainen, matalia mäntyjä MY/M26, saarissa pesii pienehkö selkälokkiyhdyksunta (valtakunnallisesti uhanalaisena silmällä pidettävä laji). Vesialueella saarten tuntumassa 3 kuikkaa (silmällä pidettävä laji).

Antinniemen käytöstä poistettuja peltoja ja rantamilla harmaalepikoita, niemen eteläosassa maisemallisesti arvokasta männikköä. Antinniemen ja Tervaniemen välissä entisiä suohautoja. Tervaniemessä maisemallisesti arvokkaita mäntyjä, niemi hyvin kapea, nuotiopaikka, niemen etelätyvellä vene.

Järven eteläosassa maisemallisesti arvokas avoin viljelymaisema (Lappi), rannoilla maisemamäntyjä ja -koivuja, niemen kärjessä kalliisia rantoja. Lapinniemen kärki avointa korkeahkoa kalliota sekä maisemapuina mäntyjä ja koivuja, maisemallisesti arvokas alue MY/M26, niemellä ilmeisesti merkitystä kuikan pesimäalueena. Talvi- ja Haaralahden välissä matala mäntypuustoinen niemi, jossa erikoispuuna käärmeukuusi. Itärannat paikoin kivikkoisia, karuja.

Rantarakentaminen on keskittynyt järven itärannalle, joka on laajoilta osilta täyteen rakennettua.

II Pieni-Uurainen

Luonnonolosuhteet:

Kirkasvetinen, eteläosistaan laajoihin harjualueisiin rajautuva tiheään rakennettu järvi. Rannat pääosin havupuuvaltaisia, eteläosissa erityisesti harjumänniköitä. Saarella komeaa männikköä ja isovarpurämettä. Keilaniemen alueella hieno rantamännikkö, edustalla harvaa ruovikkoa. Leponiemen alueella maisemallisesti merkittävä viljelty rinnealue, joka hallitsee koko järven maisemakuvaa. Leponiemen edustalla harvakseltaan järvi-ruokokasvustoja. Itse Leponiemi matala, kivikkoista koivikkoa, laajoja hiekkapohjaisia harjurantoja, VT-kankaita MY/M24. Mustikkaniemen alueella upeaa männikköä ja avokallioita sekä lahdissa hiekkarantoja, joilla merkitystä yleisinä uimapaikkoina, Iso-Mustikkamäki maisemallinen tausta järvelle MY/M23. Kuikkaniemessä matalaa nuorta männikköä ja soistunutta isovarpurämettä, taustalla järven eteläosan maisemakuvaa hallitseva jyrkkä harjurinne ja harvahkoa mäntypuustoa. Isonniemenkankaan kärjessä niemialue korkealle kohoavaa maisemallisesti merkittävää harjurinnettä, Takalahden rannalla muinaismuistokohde MY/SM2.

Linnusto varsin monipuolinen järven karuudesta huolimatta. Kalalokki 4 paria, naurulokkeja, selkälokki pesivä pari Kaihlasaarella, sinisorsa 2 poikuetta, kuikka (1/1/2) pesivänä Kuikkalahden-Takalahden alueella, rantasipi, tavipoikue, nuolihaukka Mustikkavuorella.

II Likolampi

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen, erittäin matala ja rehevä kulttuurimaisemalampi. Vesialueella kauttaaltaan runsaasti ulpukkaa ja lummetta. Länsipuolen rannat alavia ja soistuneita. Luoteispuolella rantaan asti ulottuva suursaranevainen luonnontilainen suoalue, joka vaihettuu luoteeseen siirryttäessä erittäin runsaiden vaiverokasvustojen kautta vaivaiskoivurämeeksi. Maisemallisesti ja luonnonsuojelullisesti sekä virkistyskäytöllisesti hieno kohde MY/K28. Etäisemmät osat suosta runko-ojitettu. Järven länsipuolen keskiosissa maisemallisesti hieno matalaa mäntyä kasvava puustoinen rämeniemi. Järven pohjoispuolella vanhaa metsää, jossa ylispuukoivuja ja kuusia sekä rannoilla yksittäin maisemallisesti arvokkaita mäntyjä ja haapoja, aluspuusto nuorta kuusikkoa. Järven itärannat rantaan ulottuvia viljelysmaita. Eteläosassa talojen kohdalla rannat matalia, vehkaa ja pajuja kasvava rantavyö. Linnustossa telkkiä (0/2/useita juv.), lammella vaikuttaa olevan erityistä merkitystä telkkien poikasten varttumisalueena. Moni-

muotoisuutta lisäävä kohde. Asutut rantavyöhykkeet sijoittuvat lammen eteläosaan.

II Lamminmäenlampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Jonkin verran laskettu, tummavetinen, osin kulttuurimaisemassa sijaitseva lampi. Rannoilla kapea suursaranevavyöhyke, lisäksi varsinkin eteläosassa laajoja rantaluhtia ja pajukkoisia suursaranevarantoja. Vesialueella runsaasti vitoja, ulpukkaa ja lumpeita, paikoin harvakseltaan suomenlummetta. Etelä-, länsi- ja koillisosissa viljelyksiä lähellä rantaviivaa. Itäpuolella maisemallisesti hallitseva metsäinen rinnealue. Linnustossa mm. telkkä. Pienialaisuuden vuoksi ei erityistä merkitystä rakentamisalueena.

II Tehlo

Luonnonolosuhteet:

Kapea, ruhjelaaksossa sijaitseva luode-kaakko-suuntainen järviallas. Tummavetinen, laskettu, voimakkaat vuodenaikaiset vedenkorkeuden vaihtelut. Rannat pääosin kovapohjaisia, paikoin kivikkoisia, syviä. Kaakkoispäädyssä harjun juurella pienialainen uimapaikka. Järven kaakkoispuoliskossa ainoana merkittävinä rakentamiselta vapaina kokonaisuuksina vain muutamia avoimia peltomaisemia. Pohjoisrannalla tilan 1:210 eteläpuolella pienialainen rantaan rajoittuva metsälaidunalue.

Järven ainoa merkittävämpi luontokohdekokonaisuus sijoittuu luoteispuolellepohjoispäätyyn, jossa myös ainoa laajempi yhtenäinen vesialue MY/M44. Päädyn lounaisrannalla laaja rantaan ulottuva avoin peltomaisema, jolla huomattavaa maisemallista merkitystä, rannalla yksittäin muutamia koivuja ja mäntyjä. Makkarasaari metsäinen, kuusivaltainen. Pölöniemen kärkeessä maisemallisesti arvokas sekametsäalue, niemen pohjoispuolisessa lahdekkeessa pienialainen suursarainen rantavyöhyke sekä rannalla laidunta ja avointa niittyä. Niemen eteläpuolella pellon ja järven välissä haavikko. Pitkäniemi maisemallisesti arvokas ja alueen rakentamattomuudella turvattaisiin myös asuttujen ranta-alueiden suojavyöhyketarpeet. Niemen lounaisrannalla luonnontilainen sekametsäalue, niemen pohjoispuolella osin soistunutta ja rikkonaista metsäaluetta, rannat kuitenkin pääosin kovia. Kusiaisniemen eteläpuolella ruohottunut matala lahti, jolla paikallista linnustollista merkitystä, lajistossa telkkä, rantakasvillisuudessa suursaraisten nevarämettä ja isovarapurämettä, lahden eteläpohjukassa maisemallisesti arvokas kuusikko ja isovarapurämettä. Laskujokena toimiva Pajujoki rannoilta kortteikkoinen, vesialueella ulpukkaa, noin 100 m Tehlolta pohjoiseen joenvarsilla myös pohjanpajukasvustoja MY/K53.

Järven kasvillisuus ja linnusto kokonaisuutena varsin niukkoja, alueelle tavanomaisia. Yksittäishavaintoja varpushaukkapari järven keskiosissa.

Järvi on kokonaisuutena varsin täyteen rakennettu,

II Ojalanlampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Lähes umpeenkasvanut voimakkaasti laskettu suolampinen. Keskiosissa runsaasti vehkakasvustoja ja suursaranevaa, laidoilla isovarpuisia tupasvillärämeitä MY/K54. Linnustossa naurulokki (2 juv) ja vesilintuja (Anas sp, 2 juv). Kanahaukkakoiras saaliin kanssa paikallisena. Umpeenkasvun vuoksi ei sovellettu rantarakentamiskohteeksi. Pienialaisuuden vuoksi ei kuulunut kaavoitettaviin kohteisiin.

II Hanhilampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Laajahkojen (10-20m) suursaraisten nevareunuksien ympäröimä tummavetinen laskettu suolampinen. Nevareunuksilla mm. suursaroja, vehkaa, suo-putkea ja raatetta. Ympäröivät suoalueet ojitettuja isovarpurämeitä. Linnustossa mm. telkkiä (0/1/3) ja joutsen (ä) sekä rantakorvessa mm. pohjansirkku (varoitteleva). Pienialaisuuden ja soistuneisuuden vuoksi ei

merkitystä vapaa-ajanrakentamisessa. Luonnon monimuotoisuutta lisäävä kohde.

II Vääräslampi

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen valtaosin kovarantainen metsälampi. Länsirannalla avohakkuu. Itärannalla paikoin nebareunuksia: vehkaa, suoputkea ja pajuja. Vesialueella lähinnä vain ulpukkaa. Rannalla kapeita alavia reunuksia, joiden lajistossa mm. vaiveroa ja luhtavuohennokkaa. Läheisen kyläasutuksen ja tien vaikutuksesta virkistyskäyttöä, rannalla kaksi venettä ja polkuja. Ympäröivällä kangasmetsäalueella linnustossa mm. kulorastas.

II Pieni-Tehlo

Luonnonolosuhteet:

Muikkujoen päätöslampi, erottuu Tehlostä maantiesillan välityksellä. Rannat suursaraisia, länsirannalla hieman järviruokoa, etelärannalla paikoin jyrkkiä harjurinteitä, taustalla soranottoalueita. Koillisrannalla luonnontilaista paikoin rimpistä tupasvilla-isovarpurämettä, jolla mm. lakkaa ja karpaloa. Paikallisesti maisemallisesti arvokas kohde MY/K27.

II Kokkolampi

Luonnonolosuhteet:

Kirkasvetinen suppalampi harjumaastossa MY/M25. Vedenpinnan korkeudeltaan normaali, ympäröivillä alueilla osin luonnontilaisia isovarpurämeitä.

Itärannalla seurakunnan leirikeskus, pohjoisranta soranottoaluetta ja sähkölinja rannassa. Ei lisärakentamismahdollisuuksia.

2243 10 C

II Musta-Petäinen

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Lyhytkorsineva- ja tupasvillanevaräme-rantainen suolampi, rajautuu pohjoispuolella korkeaan harjumaastoon, sijaitsee maisemallisesti vaikuttavalla paikalla MY/M28. Tummavetinen, laskettu, keskellä rämeniemi. Kasvistossa lähinnä ulpukkaa vesialueella, suokasvillisuus tavanomaista ja tyyppilistä. Linnustossa telkkä. Ei merkitystä rakentamiskohteina.

II Valkea-Petäinen

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen tummavetinen suolampi, rantavyöhykkeellä isovarpu- ja tupasvillarämeitä, rantakaistaleella nevaa, pohjoisosassa pienialainen rimpinevalaikka MY/K29. Ympäristön suoalueet ojitettu. Ei merkitystä rakentamiskohteena.

I Vahvajärvi

Luonnonolosuhteet:

Vesistöalueen latvalla sijaitseva laajalle ulottuva moniosainen ja matala erämainen järviallas, joka on säilynyt merkittävältä osin rakentamattomana. Seutukaavassa merkinnällä MV. Luonnonoloiltaan ja maisemaltaan Vahvajärvi jakaantuu kolmeen osaan. Pohjoisosassa on maisematiloiltaan avara ja rannoiltaan kovapohjainen selväpiirteinen karu järviallas, joka kapeene pohjoiskärjessä kapeaksi lahdeksi ja käytöstä poistuneen sääntelypadon kautta Vahvasenjoeksi. Olemassa oleva vapaa-ajan rakentaminen on keskittynyt pohjoisosaan. Rantavyöhyke on tyyppillisen karua, josta merkittävän poikkeuksen tekee Ruokolahden eteläpuolinen alava, puronvarteen muodostunut suursarainen-isovarpuinen rantaneva MY/K30. Keskosassa maisemallisesti merkittävä Isosaari ja niemenkärkiä MY/M29.

Pohjoisosan eteläpuolinen salmi rajaa maisemallisesti järven keskiosan omaksi kokonaisuudekseen. Lapinlammen alue lähisoineen muodostaa maisemallisesti erityisen arvokkaan kokonaisuuden, jonka ydintä edusta-

vat komeat rantamännyt ja rantaan rajoittuvat isovarpurämeiset rantasoistumat MY/K30. Alavien rantojen vuoksi rantasoistumateema toistuu kaikkialla Lenkkiniemen rannoilla. Rantasoistumat ovat tyypillisesti rakkamättäisiä karuja lyhytkorsinevoja, jotka vaihettuvat vähitellen rämeisiin ja paikoin korpiin sekä niitä rajaaviin kangasmetsiin. Lenkkiniemen kärkeä on erikoislaatuisia isoja kivipaasia ja avokalliopintoja.

Lenkkiniemen itäpuolinen alue muodostaa erillisen kapean vesistöalueen. Rantaviiva on lähes kauttaaltaan karujen nevojen ja rämeiden reunustamaa, paikoin tiheään vaivaiskoivua, vaiveroa, suokukkaa, tupasvillaa, juulukkaa ja lakkaa kasvavia. Rakentamattomana alueen tunnelma on erämainen MY/M31. Eteläosan arvokkaimman kokonaisuuden muodostaa Lappalaisniemen-Verkkokallion alue viereisine alavine lahtineen. Verkkokallion alueella maisemaa hallitsee rantaan ulottuva avokalliopinta, joskin sama karu kallioiteema toistuu myös salmen eteläpuolella. Verkkokallion länsipuolella matala laajalti soistunut nevarämerantainen lahti, jossa matalan veden aikaan paikoin ruoppapintoja. Linnustossa rantasipi, lisäksi kyykäärme. Siirryttäessä Lampolahden perukkaan kohti itää ja pohjoista rantasoistumat kapenevat kymmenmetrisiksi suursaraisiksi nevareunuksiksi ja maasto muuttuu kumpuilevaksi harjukangasmaastoksi. Pohjoispäädyn lahdeke on rauhallinen nevareunuksen ympäröimä lampare.

Pohjoisosan säilyttämisen kannalta arvokkainta osaa edustaa Talvilahden eteläpuolisen niemen, Isosaaren (sekametsäsaari) ja Ruokolahden reunaosien rämeniemien muodostama maisemallisesti merkittävä kokonaisuus, jonka säilyttämisellä on lisäksi suuri merkitys pohjoisosan vapaa-ajan rakentamisen edellytysten turvaamisessa ja toisaalta myös rakentamisalueiden ryhmittelyssä maisemaan soveltuvaksi. Lenkkiniemen alue muodostaa kokonaisuudessaan sekä maisemallisesti erittäin tärkeän rajaavan elementin että toisaalta myös virkistyskäytön kannalta arvokkaan alueen, jonka säilymisellä rakentamattomana on laaja-alainen merkitys. Lenkkiniemeä ympäröivillä alueilla paitsi luonnon monimuotoisuus myös yleinen virkistyskäyttötarve vaikutti maastossa olevien nuotiopaikkojen ja polkujen vuoksi olevan merkittävää. Tämän vuoksi alueen rakentamisessa tulee noudattaa erityistä suunnitelmallisuutta ja lisäksi pyrkiä rakentamisen siirroilla turvaamaan alueen mahdollisimman laajaan säilyttämiseen rakentamattomana.

2243 10 D

II Onkilampi

Luonnonolosuhteet:

Maantien vaikutusalueella sijaitseva melko kirkasvetinen, karu, hieman laskettu pääosin kovarantainen metsälampi. Rannoilla paikoin yksittäisiä kiviä, vesialueella harvoja ilmaversoiskasvustoja, lahdissa paikoin nuottaruohoa, ulpukkaa, siimapalpakkoa ja uistinvitaa. Lähtöpuron päädyssä ruohottunut soistunut lahti, itä-koilliskulmassa lahdekkeessa rantaluhtaa. Maantien varressa länsilahdekkeessa noin 10 metrin suursarainen neva-reunus, jolla pajuja, vehkaa, karpaloo, järvikortetta, kurjenjalkaa ja juulukkaa, rannan puolella kapea metsäkortekorpireunus sekä tiheitä harmaaleppä- ja tervaleppä- sekä koivupensastoja.

II Saarinen

Luonnonolosuhteet:

Kahden saaren rikkonaiseksi muodostama tummavetinen ja laskettu metsälampi. Rantapuusto luonnontilaista, lukuun ottamatta itärannan asuttuja alueita. Länsirannalla vanhaa metsää, rantavyöhykkeellä yksittäin maisemamäntyjä. Rannoilla paikoin ruokokasvustoja, länsirannan lahdissa ulpukka- ja palpakkokasvustoja sekä saraikkoja. Pienempi saari lehtipuuvaltainen, nuoria metsäkuvioita, laajempi saari mäntyvaltainen sekametsä-

saari, kivikkorantainen. Pohjoispäädyssä rannalla pieni lähde, runsaasti ojakellukkaa, hiirenporrasta, suo-ohdaketta, sudenmarjaa, lehväsamalia sekä harmaaleppää. Eteläpääty isovarpurämerantainen, reunukset suur-saraisia ruovikoita, eteläosan länsilaitteella harvakseltaan suomenlummetta sekä ulpukka- ja vehkakasvustoja.

II Simuna

Luonnonolosuhteet:

Melko kirkasvetinen, karu, syvärantainen järvi. Lahdekkeissa harvahkoja järviruokokasvustoja, matalikoilla ulpukkaa, palpakoita ja vitoja. Ei erityisiä luonnonarvoja, lukuun ottamatta pienialaisia niemenkärkiä, joilla vähäistä maisemallista merkitystä.

Rannat rakennettu varsin täyteen. Jatkossa keskityttävä lähinnä veden laadun turvaamiseen virkistyskäyttöä palvelevana.

I Haaralampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Soiden ympäröimä tummavetinen laskettu suolampi. Laidoilla neva-reunukset (2-20m, kasvistossa mm. myrkkyykeisoa), vesialueella niukasti vesikasvillisuutta, rannoilla suoalueilla lakkaa MY/K24. Niemekkeet matalia maisemallisesti merkittäviä rämemänniköitä. Läheiseltä metsäautotieltä tulevan virkistyskäytöstä kertovan polun päässä vene. Soistumisen ja pienialaisuuden vuoksi ei merkitystä vapaa-ajan rakentamisessa.

I Nauttiainen

Luonnonolosuhteet:

Matala, saarien ja ruohottuneiden matalikkojen rikkoma kulttuuriympäristössä sijaitseva tummavetinen ja laskettu järvi. Etelän puoleisen lahdekkeen länsirannalla matalalla rantavyöhykkeellä paikoin hiekkapohjaa, paikoin rantaluhtaa ja vesijättöä, sisempänä isovarpuisia (mm. vaiveroa) rämeitä. Lähtöpuron suualueelle on suunniteltu uimapaikkaa ja venevalkamaa. Hankalanniemen kohdalla länsirannan harjukangastasanteella kivikautinen asuinpaikka (muinaismuistokohde) MY/SM1. Länsirannan keskiosissa maisemallisesti ja luonnonarvoiltaan merkittävä aluekokonaisuus, jonka muodostavat Lehtosaaren länsipuolinen pikkusaari (ruohostorantoja ja hienoa männikköä) MY/M19, sekametsää ja osin kuolleita mäntyjä ja koivuja käsittävä isovarpuinen soistunut niemeke ruoppa- ja rimpirantoinen MY/K23 sekä kovanmaan täysikasvuista mäntyä kasvava harjukumpare rantavalleineen, jonka läheisyydessä lisäksi asutuksen yhteinen vedenottamo. Linnustossa mm. telkkä, liro ja pajusirkku, kasvistossa järvikaislaa ja maariankämmeekkää, perhoslajistossa mm. suokeltaperhosia. Keskiosan saarista Lehtosaari on sekametsäinen länsiosiltaan rakennettu, sen itäpuolinen pikkusaari on sekametsäinen rannoiltaan pensoittunut sekä pohjoisin saari luodonomainen matalaa lehtipensaikkaa kasvava rannoiltaan ruohottunut, mahdollisesti myös linnustollisesti arvokas osa-alue. Itä- (koivikko) ja kaakkoisrannan niemekkeet kuuluvat saarten kanssa maisemallisesti samaan kokonaisuuteen MY/M19. Kaakkoisrannan niemeke alavaa rantasoistumaa, vaihettuu tasaisesti tiheisiin kortteikkoihin, jotka lähes sulkevat välin Lehtosaareen. Hankalanniemeä ympäröivillä vesialueilla kauttaaltaan harvoina kasvustoina suomenlummetta. Järven itärannoilla erittäin runsaasti sekä pysyvää että vapaa-ajanrakentamista. Etelän puoleisen lahdekkeen itäranta täyteen mökitetty.

I Pieni-Petäinen

Luonnonolosuhteet:

Liettynyt ja umpeenkasvava kortteikkojen vallassa oleva lampi. Rannat pääosin kovapohjaisia, mäntyvaltaisia taimikoita. Rannoilla muutamia veneitä itäpuolella. Pieni- ja Iso-Petäisen välinen kannas maisemallisesti hienoa männikköä kapean joen ympärillä. Maisema-alue jatkuu Iso-

Petäisen puolelle MY/M22. Kannaksella paljon käytetty virkistyspolku, lisäksi länsipuolella lähellä rantaa pieni yksityistie.

I/II Iso-Petäinen

Luonnonolosuhteet:

Metsämaiden ympäröimä rannoiltaan selväpiirteinen erämainen tummavetinen vedenpinnan tasoltaan luonnontilainen järvi. Maisemallisesti arvokain osa-alue pohjoispäädyssä MY/M22: hienoja mäntymetsiä niemessä ja pienessä saarella (maisemallisesti arvokasta männikköä) niemen edustalla. Itään siirryttäessä korkeussuhteiltaan varsin vaihteleva rantavyöhyke hakattu kovakouraisesti rantaan saakka siemenpuuasuun, niemiin jätetty kapeahkot suojavyyhykkeet. Länsiosassa rannalla jyrkähkösti nousevaa kivikkoista karua harjukangasta MY/M21. Järvi soveltuisi laajempaankin virkistyskäyttöön lähialueilla olevan pysyvän asutuksen vuoksi, pohjoisrannalla kyläläisten käyttämä polku sekä itäosassa nuotiopaikkoja. Itäpäädyn ylittää korkeajännitevoimalinja, lisäksi metsäautotie ohittaa itäpäädyn noin 50 m etäisyydeltä. Itäpäädyssä kivikkoinen puronvarsi lähtöpuron suulla, kasvillisuus kuitenkin varsin karua.

II Julmalampi

Luonnonolosuhteet:

Melko tummavetinen, hieman laskettu metsä/suolampi. Länsipäädyssä maisemahäiriönä pieni sähkölinja. Etelärannat kovapohjaisia havumetsäkankaita, pohjoisrannat ojitettuja muuttumia-isovarpurämeitä, lajistossa mm. vaiveroa. Lammen reunoilla kaikkialla n.5-10 m levyinen suursarainen luhtainen nevareunus, lajistossa mm. raate ja vehka, länsipäädyssä lyhytkorsinevalaikka, vesialueella mm. ulpukkaa, uistinvitaa ja palpakoita. Itäpäädyssä avohakkuu. Pohjoispuolelta lammelle johtaa hyväkuntoinen polku/virkistyskäyttöä.

I Valkeislampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen suolampi. Ei sisältynyt inventoituihin kohteisiin, ei merkitystä rakentamiskohteena.

2243 11 A

II Sääkspää

Luonnonolosuhteet:

Pitkä, lounas-koillinen-suuntainen järviällä, tummavetinen, vedenkorkeuden vaihtelut suuria mutta vaikutukset eivät ole rantojen syvyyden vuoksi niin rajuja kuin Kynämöisillä. Järvelle on keskittynyt runsaasti vapaa-ajan asuntoja, joten laajemmat vapaat ranta-alueet ovat erityisen tärkeitä yleisen virkistyskäytön ja luonnon kannalta.

Sääkspään lounaisosa:

Pohjoisranta Salmelan puolella tavanomaista metsämaastoa, maisemallista merkitystä lähinnä kahdella pienialaisella niemellä, joista pohjoisin on tiheään rakennettu. Etelärannalla Harakkalahden eteläpuolella avoimia maisemallisesti merkittäviä viljelysrantoja, lahden pohjukassa pensaikkoista tulvaluhtaa. Huutoniemestä pohjoiseen aina järven ylittävään sähkölinjaan saakka maisemallisesti arvokkaita rantaviljelyksiä, rannalla paikoin edustava leppä-koivu-vyöhyke, linjan pohjoispuolella metsälaitumia. Linjan pohjoispuolisen kapeikkoalueen rannat järvimaiseman kannalta arvokkaita mäntytuustoisia rantoja, huolimatta rannoille toteutetusta vapaa-ajanrakentamisesta, keskiosan tyvellä etelärannalla puron suualueella rantasoistumia (suursaraisuutta, taustalla isovarpurämettä). Tehlostaske- van joen varsilla luonnontilaista rantakasvillisuutta MY/K53, kts. Tehlo.

Sääkspään keskiosa:

Laaja avoin vesialue, jonka rannat varsin täyteen rakennettuja. Etelärannalla ainoat jäljellä olevat luonnonarvot lähinnä maisemallisia, Koiranie-

messä ja länsipuolen niemessä maisemallisesti arvokasta rantapuustoa, lisäksi Myllyniemen talon kohdalla pienialainen avoin viljelysnäkymä. Mato-saari kuusivaltaista sekametsää, länsipuolen rannalla kookkaita haapoja. Isojoen suulla kapeikkoa, uoma osin umpeenkasvanut, runsaasti järvikortetta. Jokisuvannon eteläpäädyssä matalaa soistunutta rantaa, rannassa suursarainen nebareunus. Suvannon pohjoispäädyn länsirannalla viljelysrantoja, rantaviivalla paikoin haavikkoa ja pensaikkoa sekä rantaluhtaa ja suursaraisuutta. Rannat matalia ja ruohoisia, saaren ja mantee-reen välit umpeenkasvavia. Saari hienoa vanhaa sekametsää, luoteenpuoleinen pohjukka suursarainen ja umpeenkasvanut. Vesialueilla mm. laajoja ulpukkakasvustoja. Linnustossa mm. kalalokki ja kurkia. Kohde on arvioitavissa linnustollisesti ja muiden luonnonarvojen kannalta monimuotoisuuden kannalta paikallisesti erityisen arvokkaaksi alueeksi MY/M49. Sääkspään keskiosan pohjoisrannat karuja, paikoin alavia ja ruohottuneita. Pienialaisen Heinäsaaren pohjoispuolella rantaviljelyksiä. Mustaniemen pohjoispuolella rantaan ulottuvia isovarpurämeitä

Sääkspään koillisosa:

Koivu- ja mäntyvaltaisen Pääsaaren ja etelärannan välillä laaja matalikko, runsaasti pintakiviä, linnustollisesti paikallisesti arvokas kohde (kalalokki ja kalatiira) MY/L9, ilmeisesti myös kalastollista merkitystä. Vesikasvistossa mm. ulpukkaa, vitoja ja palpakoita. Etelärannalla rantaviiva karua, mänty- ja kuusivaltaista, varsinkin keskiosan niemessä maisemallisesti arvokasta rantapuustoa. Riihilahden eteläranta täyteen rakennettua, ei erityisiä luonnonarvoja. Marjoniemen alue rakentamatonta, erityisesti länsikärjellä maisemallista merkitystä (mäntypuustoa). Niemi muutoin varsin huomaamaton, mutta hallitsee järven koillisosan maisemassa. Marjoniemen pohjoisrannan keskiosassa lahdekkeessa pienialaista pensaikkoista ja koivikkoista rantaluhtaa. Marjoniemen tyvellä Akosta laskevan puron suulla hienoa suursaranevarantaista pensaikkoluhtaa, liittyy tulojoen varsien arvokkaaseen luontokokonaisuuteen (kts. myös Akkojärvi). Lähden pohjoisrannalla rikkonaisia maisemallisesti ei erityisen merkittäviä järvelle näkyviä viljelyksiä. Sen sijaan Ranta-ahon tilan alueella olevilla laajoilla viljelyksillä on huomattavaa maisemallista merkitystä. Ranta melko tiheään rakennettu, rantaviivalla paikoin kookkaita koivuja ja haapoja, päätilan kohdalla ranta melko avoin, linnustossa mm. kalalokki. Akkojärvestä laskeva puronvarsi kasvistollisesti arvokas (kts. Akkojärvi) MY/K62.

II Särkilampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Valtioneuvoston vahvistamaan valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan sekä Keski-Suomen seutukaavan 1. vaihekaavaan merkinnällä SU1 1952 sisältyvä arvokas luontokohde MY/L10. Eteläpuolelta metsäinen, pohjoispuolelta laajojen viljelysten ympäröimä, lähes täysin umpeenkasvanut lintujärvi. Linnustollinen merkitys ollut aiemmin nykyistä suurempi, merkitys tulee entisestään vähenemään ellei umpeenkasvua hillitä. Linnustossa nykyisiä lähinnä pesivänä kurki ja laulujoutsen, vesilinnusto lähes olematon, yksittäisiä pesiviä kahlaajia. Tarkempi linnusto- ja kasvillisuusinventointi nykytilanteesta tekemättä. Ei sovellu vapaa-ajan rakentamiseen umpeenkasvun vuoksi.

II Iso-Kuukka

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen, vedenpinnan tasoltaan lähes normaali tosin vaihteleva, syvä ja kapeassa maastoruhjeessa sijaitseva järviallas. Rannat kovapohjaisia, huomattavilta osilta viljelyskäytössä, rehevyydestä kertovia sinileväkukintoja lähes vuosittain. Rantojen vesikasvillisuusvyöhykkeet kapeita, lähinnä järvikortetta ja saroja sekä ulpukkaa. Rantavyöhykkeet lähes kaikkialla varsin jyrkkiä, pohjoispuoliskossa pohjoisella rannalla viljelyksiä ja rannoilla lehtipuustovyöhykkeitä (koivu-harmaaleppä-pajut), rannoilla

kurjenmiekkaa ja luhtalemmikkiä, pohjoispäädyn eteläpuolella sekametsärinne. Järven keskiosissa molemmilla rannoilla viljelyksiä, eteläosassa tiheää loma-asutusta ja myös pysyvää asutusta rannoilla. Eteläpäädyssä tulopuron varsilla tulvaluhtaa, mesiangervoa, luhtalemmikkiä, vehkaa, ratamosarpiota sekä kulttuurilajistoa. Päädyn lounaispuolella avoin rakkakivikko rantaan saakka. Lounaispuolella rinteessä kalliojyrkänne, jonka alueella ja juurella kuivahkoa rinnelehtoa sekä tihkupintalaikkuja ja lähteisyyttä. MY/K59. Lajistossa mm. käenkaali, sudenmarja sekä isoalvejuuri ja hiirenporras, pohjakerroksessa liekosammalta. Puusto sekametsää, yksittäin kookkaita haapoja, pihlajia ja kuusia, runsaasti nuorta haavikkoa ja pihlajia. Paikallisesti arvokas lehtokohde.

Välittömästi järven eteläpuolella sijaitsee Annalan maakunnallisesti arvokas perinneympäristökohde (MY-rajaus ei tarkka).

II Pieni-Kuukka

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Rakennuskaava-alueella, ei kuulunut kaavoitettaviin kohteisiin.

II Kynsilampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialaisuuden vuoksi ei kuulunut kaavoitettaviin kohteisiin.

II Akkojärvi

Luonnonolosuhteet:

Osittain rakennuskaava-alueella sijaitseva virkistyskäytössä oleva järviolas. Melko kirkasvetinen, laskettu, karu, lahdet rehevöitymässä, mm. ajoittain sinileviä.

Pappilanlahti matala, paikoin ruohottunut, vesialueella ulpukkaa ja uistinviitaa, pohjukassa ja keskiosan kapeikossa luhtaisia ja suursaraisia ranta-kaistoja (5-10 m lev.). Soistuneilla osilla taustat luhtaisia korpirämeitä, lajistossa mm. raatetta, suoputkea ja järvikortetta. Lahden etelärannan niemen länsityvellä pienialainen edustava kuusivaltainen vanhan metsän alue, jolla mm. kookkaita haapoja ja kuolleita koivuja. Lähtöpuron varsilla edustavaa luonnontilaista luhtaista suursaranevaa ja korpirämettä MY/K62, muuttuvat vähitellen kuivemmaksi korpirämeeksi ja rämeeksi siirryttäessä puron vartta pitkin etelään. Lahden länsipäädyssä pienialaisesti edustavaa rehevää pensaikkoluhtaa, lajistossa mm. osmankäämiä. Em. niemen itätyvellä pienialainen luonnontilainen metsäkortekorpilaikku.

Järven etelärannat muutoin kovapohjaisia, paikoin jyrkähkötä kangasmetsiä, täyteen rakennettu. Akonniemi korkeahkoa, sekametsäistä, kärjessä maisemapuita, pohjoispuolella myös koivuvaltaista. Akonniemen pohjoisella tyvellä isovarpuräme, joka vaihettuu järveen suursaraisen neva-reunuksen kautta. Akonlahdella kolme pientä turvelauttasaarta. Lahden pohjoisrannat täyteen rakennettu.

Rakennuskaava-alueelle ulottuvassa itäpäädyssä maisemallisesti arvokasta avointa peltoa, rannassa kapea lepikko-koivuvyöhyke. Itäpäädyn etelärannalla yleinen uimaranta. Lahden pohjoispuolella laajalti entisiä peltoja, joilla eri-ikäisiä harmaalepikoita. Maantien ja järven välisen kapeimman kohdan itäpuolella lehtoinen harmaaleppälehtorinne, yksittäin haapoja ja raitoja, lajistossa mm. metsäkurjenpolvea, vadelmaa, herukoita ja hiirenporrasta. Järvellä pesivänä mm. silkkiiikku, vesilintujen kannalta paikallista merkitystä levähdysalueena, ei kuitenkaan varsinainen lintuvesialue.

II Kaakkolampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Uurainen-Jyväskylä maantien välittömässä läheisyydessä sijaitseva maisemalampi. Pinnanmyötäisesti umpeenkasvava, pienialainen suolampi, sähkölinja vedetty lammen ylitse. Syysruskan aikaan näkyy erittäin hienosti tienvarsimaisemassa. Tien ja lammen välistä männikköä tulee hoitaa

maisemametsänhoidon periaatteilla. Ei sovellu rantarakentamiskohteeksi suorantaisena pikkulampena.

II Niittylampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Rakennuskaava-alueella, ei kuulunut kaavoitettaviin kohteisiin. Rivitalojen ja lammen välissä lähteikköpintoja.

2243 11 B

II Isojoki

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen tulvajoki, vesimäärä vaihtelee suuresti vuodenaikojen mukaan. Jokiuoma tavanomaisesti noin 10 m levyinen, suvanto-osuuksilla liikkuvissa myös aliveden aikaan veneellä, tulva-aikoina myös kosket laskeutuvissa mm. kanootilla. Jokivarsilla vaihtelevasti metsäisiä ja kulttuurimaisemaosia, lähinnä viljelyksiä. Joen alkuosan luontoarvoja on käsitelty Jokirannan talolle saakka Sääkspää-järven selostuksen yhteydessä.

Uurainen-Multia-maantiesillan yläpuolella joki virtaa leveähkössä uomassa hitaasti viljelysmaisemassa, tulvii keväisin paikoin pellolle saakka. Joen lajistossa mm. ulpukkaa, kortetta ja saroja, terttualpia, järvikaislaa, pajukkoa. Joki polveilevaa, matalia ja heinittyneitä lahdekkeita, suursaranevaisuutta ja luhtaa. Jokirannan talon ja Pieni-Kukkaroisen väli muodostaa keväällä varhain sulavana ja järvisenä, viljelyksiin rajoittuvana osuutena paikallisesti arvokkaan linnustoalueen (levähdysalue ja ruokailualue). Maantiesillan alapuolella loma-asutusta, Kukkaroisen yläpuolella lähes umpeenkasvanut osa-alue (järvikortetta). Sähkölinja ylittää joen linnustollisesti arvokkaalla alueella. Muut arvot kirjattu Kukkaroisen yhteyteen.

Pieni-Kukkaroisen alapuolella alkaa varsinainen virtavesiosuus, jota jatkuu vaihtelevana noin 500 metrin matkalla. Rannat pajukkoisia sekametsiä, vesialueella ulpukkaa ja paikoin ratamosarpiota, pieni lehtimetsäsaari, jonka lähialueella kurjenmiekkää ja järvikaislaa. Alempana alavia viljelysrantoja. Uusi virtavesiosuus alkaa Vääräkosken talolta ja jatkuu pitkälle Vänskän ja Valurin alapuolelle saakka. Vänskän yläpuolella kivikkoinen sahiosuus, rannat pajukkoisia. Vänskän alapuolella joenmutkassa kylän uimapaikka laajassa suvannossa, lajistossa mm. isosorsimoa, järviruokoa, keskellä uoma pajukkoisen saari. Kylmäkosken-Valurin alapuolisella maisemallisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaalla koskiosuudella rannoilla rehevää lehtoa, puustossa koivua, haapaa ja harmaaleppää sekä raitaa, tuomea ja pihlajaa MY/K55. Aluskasvillisuudessa mm. nokkosta, punaherukkaa, ojakellukkaa, mesiangervoa ja huopaohdaketta sekä hiirenporras-ta. Joen varsilla vanhoja kivisiä vedenohjauksrakenteita ja vanha mylly. Kosken alapuolella pienehkö suvanto, jonka alapuolelta alkaa avohakatussa maisemassa kivikkoinen perattu sahiosuus, jonka alueella joki maastopainanteen pohjalla. Kasvilajistossa mm. rantaminttua, myrkkyykeisoa ja rannoilla nuorehkoa harmaaleppikkoa.

Tilojen 54:0 ja 8:164 rajan yläpuolella ns. Lehmäkosken alue kivikkoista vuolaasti virtaavaa sahia, ei erityisiä luontoarvoja. Rantametsiä hakattu raskaasti aina Koskelan tilalle saakka. Välialueella sahit ja suvannot vuorottelevat ilman erityisiä merkittäviä kohtia. Jakson keskiosissa saari ja itärannalla laavu.

Koskelan tilan kohdilla vanhaa kulttuurimaisemaa, tilakeskus lähinnä kesäkäytössä, kosken rannat talon käytössä ja muokattuja MY/M45. Talon alapuolella vuolas ja kivikkoinen koskiosuus, joka on sekä maisemallisesti että luonnonsuojelullisesti monimuotoisuuskohteena ja pienilmastollisesti arvokas. Kosken alapuolella suvantojaksoja ja sahia, jotka vaihtuvat äkisti Survon talon yläpuolella vanhan myllyn ja padon jälkeen pitkäksi ja jyrkästi laskevaksi koskiosuudeksi MY/M46. Osuudella kuivana aikana kaksi pääuomaa. Maantiesillan yläpuolella uoma pajukkoisen ja heinittynyt, la-

jistossa mm. mesiangervo, rannoilla vanhaa sekametsää sekä kookkaita harmaaleppiä ja koivuja. Länsipuolella vanhaa mänty-kuusi-metsää. Maantiesillan alapuolella koskisuus jatkuu kivikkoisena ja kahdessa haarrassa, keskellä koivu-harmaaleppäsaari. Alakosken länsipuolella hyvä polku vanhassa koivu-harmaaleppämetsikössä. Kosken alapuolella osin liettynyt ja heinittynyt suvanto. Koski on ilmeisesti hyvä kalastuspaikka. Piikakosken ja alapuoliset alueet ovat Saarijärven kaupungin puolella. Uuraisten kunnan puolella oleva Uurainen-Saarijärvi-maantien länsipuolinen jokiosuus hitaasti virtaavaa, uoma sijoittuu viljelysten keskelle, rannat osin avoimia/pajukkoisia, pellolla useita latoja. Maantiesillan alapuoliset osat sekä Outiskosken pohjoispuoli Saarijärven kaupunkia. Outiskoski vaihteleva, kivikkoinen, uoma hajanainen, rannoilla koivua ja harmaaleppää sekä yksittäin haapoja, ylempänä sahia ja niittyarantoja sekä alaosissa vuolasta koskea, kalastajien polkuja. Lajistossa mm. purolitukkaa, rantaminttua, myrkkyykeisoa ja ruokohelpeä. Varsinainen alaosan koskisuus hieno luontokohde, rantametsät vanhoja, paljon kuolevaa ja kaatunutta puuta, kuu-sivaltaista, yksittäin kookkaita haapoja. Pieni sähkölinja jakaa alueen kahteen osaan. Suojelunarvoinen monimuotoisuuskohte, poikkeava pienilmasto MY/K56. Isojoen suistoalueella suvantojokea, rannat pajukkoisia ja suursaraisia, lehtipuuvaltaisia. Kaksi vapaa-ajan asuntoa, rannat rakennettu mm. pengertämällä. Näiden alapuolella mm. järvikaislaa, länsipuolen niemessä koivikkoista ryteikköistä tulvakorpea. Itse jokiuoma selväpiirteinen, kosken alapuolella liettymistä. Rantaosuuksilla mm. luhtatähti-möä ja rantakukkaa. Linnustossa mm. pyy. Isojoen suisto Saarijärven kaupungin puolella.

I Lannevesi

Luonnonolosuhteet:

Uuraisten puolella olevat osat Lannevedestä muodostuvat suojaisista lahdekkeista ja niitä ympäröivistä niemistä. Iso- ja Pikkulotakko muodostavat kapean maisemallisesti arvokkaan sekametsäniemekkeen erottamana yhtenäisen kokonaisuuden MY/M47, joista Isolotakon rannat on tehokkaasti rakennettu. Niemen säilyttäminen rakentamattomana on välttämätöntä ranta-asutuksen edellytysten turvaamiseksi ja maisemallisten arvojen säilyttämiseksi. Sama koskee myös Pikkulotakon pohjoispuolista niemekettä. Pikkulotakon kohdalla Eerikinniityllä kivikautinen asuinpaikka (muinaismuistokohde). Puosmanniemi koostuu kapeasta soistuneesta alavasta kannaksesta ja kovapohjaisesta niemen kärjestä. Länsirannoilla paikoin yksittäin hienoja maisemamäntyjä, niemen länsikärjessä maisemallisesti arvokasta sekametsää ja yksittäin hienoja rantamäntyjä MY/M48.

Puosmanlahden länsiranta (Puosmanniemen alue) sekametsävaltaista, lahden pohjukassa lähdepuron suulla laajahko hiekkaranta. Puosmanrannan talon pohjoispuolella lähdevesivaikutteinen harmaalepikko jyrkässä rinteessä MY/K57, yläpuolisessa rinteessä muutoinkin lähdevesivaikutteisutta. Puosmanlahden itäranta tehokkaasti rakennettu.

Karankalahti on maisemallisesti arvokas laajan yhtenäisen pohjoiseen avautuvan vesialueen pääty. Lahdenpohjukan pohjoispuolella rantaviivan tuntumassa jäänteitä vanhasta kulttuurikasvistosta, lajistossa purtojuurta ja metsäruusua, sisempänä mantereella kuitenkin tiukka istutuskuusikko. Läheiseltä metsäautotieltä tulee pysäköintilevikkeeltä pohjukkaan polku, jonka varrella kolme venettä. Pohjukassa paikoin lähdeperäisyyttä ja rehevämpiä lehtomaisia laikkuja kivikon lomassa, puusto kirjavan kokoista sekametsää, kasvistossa mm. metsäruusua ja paatsamaa. Rantavedessä ulpukoita, vitoja ja kortetta harvakseltaan.

2243 11 C

I Salmilampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Suorantainen kahteen osaan jakautunut suolampi. Tummavetinen, hieman laskettu ja varsin syvä. Rannat selväpiirteisiä, harvoja ulpukkakasvustoja. Länsiosassa pysyvä asutus on levinnyt lammen rantavyöhykkeen tuntumaan, josta kautta lammen rantaan on myös rakennettu tie ja uimapaikka. Pohjoisosassa keskiosassa maisemallisesti arvokas mäntyä kasvava luonnontilainen isovarpurämepohjainen niemi MY/K60. Vedenpinnan laskun seurauksena rannoilla kauttaaltaan kapeahko nebareunus, rantavyöhykkeillä muutoin isovarpuisia rämeitä. Kasvistossa mm. raate, karpalo, terttualpi ja saroja. Rantasoistumien ja veden huonon vaihtuvuuden vuoksi ei erityistä merkitystä vapaa-ajan rakentamisessa.

I Jauholampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Uuraisten keskustaaajaman jätevedenpuhdistamon vaikutuspiirissä oleva ei-luonnontilainen lampi.

I Nimetönlampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialaisuuden vuoksi ei sisältynyt inventoituihin kohteisiin, ei merkitystä rakentamiskohteena.

II Pieni-Sammalinen

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Kirkasvetinen, karu ja vedenpinnan tasoltaan luonnontilainen metsälampi MY/K64. Ympäröivillä alueilla isovarpurämeitä ja itäosassa harjua, etelärannalla pienialainen lykytkorsinevalaikka. Vesialueella ulpukkaa ja raatetta. Itärannalle rakenteilla saunamökki. Pienialaisuuden ja syrjäisyyden vuoksi ei merkitystä rakentamisalueena, sisältyy Keski-Suomen pienvesi-inventointiin suojelunarvoisena kohteena.

II Iso-Sammalinen

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Isovarpurämeiden ympäröimä, itäosaltaan harjukankaisiin rajoittuva suolampi. Pahoin umpeenkasvanut, rannoilla laajoja rantanevoja (varsinkin eteläosassa suursaranevoja), paikoin luhtaisuutta, raatetta, runsaasti karpaloa, harvakseltaan järviruokoa. Vesialue liettynyt pahoin umpeen ilmeisesti ojitusten ja vedenpinnan laskun seurauksena, myös runsaasti vesisammalia. Avovesialue pienialainen, kortetta, ulpukkaa ja vehkaa. Lammella on nykyisellään syrjäisyytensä vuoksi lähinnä linnustollista merkitystä etenkin muutonaikaisena levähdyspaikkana MY/L11. Pesimälinnustossa kurki ja laulujoutsen, muu vesilinnusto niukkaa, kahlaajista lähinnä liroja. Soistuneisuuden ja umpeenkasvun seurauksena ei merkitystä vapaa-ajan rakentamisessa, itäosan rannalle rakennettu metsästysmaja.

II Ruuhilampi

Luonnonolosuhteet:

Melko voimakkaasti laskettu tumma- ja sameavetinen syvärantainen lampi. Rehevä/sinileviä. Rannalla kapeat vesikasvillisuusvyöhykkeet, saroja, palpakoita, ulpukkaa ja vehkaa sekä pajuja ja harmaaleppiä. Itärannalla viljelysmaata, rantojen yleisilme mäntypuustoinen ja isovarpurämäinen, rämeet ojitettu. Vedenpinnan nosto noin 20 cm:llä saattaisi parantaa veden laatua. Heikon vedenlaadun vuoksi ei sovellu erityisen hyvin rantarakentamiseen.

II Salmi-Kuukka

Luonnonolosuhteet:

Yksitystien kahteen osaan jakama kapea tummavetinen metsäjärvi.

Pohjoisosassa rannoilla lehtipuuvyöhyke ja koivuvaltaisia metsiä, vesirajassa kapeita pajuvyöhykkeitä. Rannoilla sekä vapaa-ajanasuntoja että ympärivuotisesti asuttuja taloja. Itärannalla kunnan vedenottamo harjurinteessä.

Eteläosa selväpiirteinen, pääosin kovarantainen, rannat kuusikkovaltaisia, vesikasvillisuusvyöhykkeet kapeita, länsipuolella kapea nevareunus. Eteläpäädyssä tulojoen suulla matalassa lahdekkeessa laajempi pajukkoinen ja luhtainen rantaneva. Itäranta paikoin jyrkkää, osin kaivettua entistä soranottoaluetta, rantaviivalla jyrkän luiskan alla harmaaleppävyöhyke. Sivulan talon ja järven välissä tien rajaamana pienialainen ryteikköinen puronvarsilehto, jonka puustona pajukkoa ja lepikkoa. Aluskasvillisuudessa mm. lehvä- ja kuirisammalia, saniaisista mm. hiirenporrasta, vehkaa, suorvokkia, mesiangervoa ja tesmaa.

I Paskolampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen umpeenkasvava suorantainen lammake. Saunamökki. Ei merkitystä vapaa-ajan rakentamisessa eikä kuulunut pienialaisena kaavoitettaviin kohteisiin.

II Karvia

Luonnonolosuhteet:

Hieman laskettu, melko kirkasvetinen, rannoilla kapeahkoja nevareunuksia. Itärannalla suursaranevainen niemeke, lajistossa mm. runsaasti karpaloa, mättäillä vaivaiskoivua. Ympäröivillä ranta-alueilla isovarpurämeisiä rantoja MY/K61, maisemallisesti edustavia, käyttöä myös virkistyspaikkoina (vene/nuotiopaikka). Vesikasvillisuusvyöhykkeet kapeita, ulpukkaa ja paikoin suomenlummetta sekä uistinvitaa, varsinkin pohjoisosissa myös rantaluikkaa/nuottaruohoa. Suomenlummetta esiintyy erityisesti länsi- ja luoteisrantojen edustalla sekä pohjoisosassa järveä MY/K61. Linnusto varsin monipuolinen, mm. kalatiira, kalalokki ja kuikka, järvellä ruokailee myös läheisen soranottoalueen törmäpääskyjä.

II Peräjärvi

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen, vedenpinnaltaan lähes luonnontilainen rehevä metsä- ja kulttuurimaisemajärvi. Eteläosassa matala ja rehevöitynyt lahti, ulpukkaa, vitoja ja palpakkoa, rannoilla pajukkoa ja käytöstä poistettua viljelystä. Pohjoisosassa rämerantoja, puron suualueella runsaasti järviruokoa. Itäosassa suursaraisia rantoja sekä pajukkoinen luhtalaikku MY/K18. Sijaitsee maisemallisesti alavalla paikalla osin viljelysten rajaamana.

2243 11 D

I/II Palolammit (Vihtalammit)

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Soiden ja harjukangasmaastojen ympäröimiä pienialaisia erämaisista ja tummavetisiä laskettuja suolampia. Rannoilla nevareunukset, vesikasvillisuus niukkaa (syviä), lampien välisellä kannaksella isovarpurämeitä. Pohjoisemmasta pienestä Palolammesta itään laskevan puron varsilla paikoin viitasarakasvustoja (viitasara Keski-Suomessa erittäin uhanalainen laji, ainoa tiedossa oleva kasvupaikka Keski-Suomessa, Uuraisten kummikukka) MY/K58. Lammilla tai puronvarsilla toteutettavilla toimenpiteillä ei tule vaarantaa lajin säilymistä. Lammella kapea nevareunus, varsinkin etelä- ja pohjoispäädyissä järviruokokasvustoja. Suurjännitelinja ylittää lammen pohjoispäädyn. Yksi saunamökki.

Isompi Palolampi (eteläinen) laajojen ojitettujen isovarpuisten rämeiden ympäröimä. Lammen pohjoispäädyssä erikoista rimpistä isovarpurämettä, märissä väliköissä järviruokokasvustoja ja katajaa sekä suursaraisuutta, saralajistossa tavattu aiemmin mm. äimäsaraa, paikoin pajukasvustoja ja vaivaiskoivua (lettovaikutusta?) MY/K58. Monimuotoisuuden ja monipuolisten varsin rehevien suotyyppien vuoksi suojelun arvoinen pienluontokohde. Pienialaisuuden ja rantojen soistuneisuuden vuoksi lammilla ei ole merkitystä vapaa-ajan rakentamisessa.

3221 01 A

I Alimmainen

Luonnonolosuhteet:

Pohjois-eteläsuuntainen pitkänomainen kovarantainen metsäjärvi. Eteläpääty paikoin rehevöitynyt, rannoilta matala kaakkoiskulmassa ruovikkoa ja rannalla suursaraista nebareunusta. Lounaiskulmassa rehevä lahti, johon laskevan vuolaan puron varrella erittäin monilajista ja suojelullisesti arvokasta puronvarsilehtoa sekä pieniä putouksia MY/K35. Puronvarsilehdon pääpuulajina koivu ja rantavyöhykkeellä harmaaleppä. Kasvistossa reheviä saniaiskasvustoja (peruslajit), mesiangervoa, huopa- ja suoohdaketta, ojakellukkaa, kieloa, sudenmarjaa, tuomea jne. Uuraisten kunnan arvokkaimpia puronvarsilehtoja.

Järven keskiosassa sekä itä- että länsirannalla kapeat maisemaniemet MY/M33, länsipuolella mäntyvaltainen, osin kuolevaa puuta käsittävä, itärannalla vanha venevaja. Niemien välissä saraikkoinen matalikko, isoja vesikiviä. Keskiosan länsirannalla oleva yhteisalue vanhaa kuusivaltaista harjunrinnemetsää, jossa yksittäin kookkaita haapoja. Alueella on pienialaisuudesta huolimatta suojelunarvoinen metsikkö, eteläpäädyssä kaivettu kuitenkin soraa. Kyseisen alueen eteläpuolella lisäksi laajempi soranotto-paikka. Keskellä vesialuetta oleva pikkusaari koivu-leppävaltainen, kuolevaa puuta käsittävä. Linnustossa tavi ja kalatiira.

Pohjoisosassa on karu, pohjoisimmassa päädyssä laajoja järviruoko- ja kortekasvustoja sekä saraikkoa, lisäksi itärannan niemekkeen pohjoispuolinen lahdeke ruohottunut, suursaranevarantainen.

Järven keskiosien maisema-alueiden säilyttämisellä vapaana olisi merkitystä vapaa-ajanrakentamisen alueiden rauhallisuuden ja maiseman säilymisen kannalta, eteläpäädyn lehdon säilyttämistä ja mahdollista rauhoittamista tulisi selvittää.

I Keskinen

Luonnonolosuhteet:

Länsirannoiltaan kovarantainen, itä- ja varsinkin kaakkoisosiltaan laajalti umpeenkasvanut metsälampi. Pohjoisosan länsiranta jyrkkärinteistä, länsirannan keskiosissa vedenottopaikkana toimiva lähde ja sen alapuolella ennen rantaviivaa tihkupintalähteikköä MY/K65, lajistossa mm. lehväsammalia, ojakellukkaa, kulleroa, pussikämmeköitä, huopaohdaketta, puustossa leppää ja koivua. Lähteisyys häviää noin 10-20 metriä ennen rantaviivaa. Monilajinen ja suojelunarvoinen pienluontokohde. Pohjoisosasta Alimmaiseen laskeva puronvarsi MY/K35, kts. Alimmainen.

Keskiosissa itärannalla laaja ruohikkoinen ja erillisen lampareen sisältävä suursaranevainen lahdeke MY/K36, jonka erottaa avovesialueesta koivu ja pajuja kasvava, runsaasti kuollutta puuta käsittävä saari. Avovesialueella lumpeita, linnustossa pajusirkku ja todennäköisesti nuolihaukka. Koko lampi on luonnonoloiltaan erittäin vaihteleva ja monimuotoinen, joten rakentamisen sijoittamisessa tulee noudattaa suunnitelmallisuutta ja ympäröivien alueiden metsänkäsittelyssä ranta-alueiden luonnonarvot tulee ottaa korostetusti huomioon.

I Sorvanen

Luonnonolosuhteet:

Kolmeen osaan jakautuva monimuotoinen lampiketju, jolla laajoja vesijätöalueita ja umpeenkasvaneita osia vedenpinnan laskun seurauksena. Pohjoispäädyssä avovesilampi, jonka rannoilla laajoja luhtaisia suursaranevapintoja. Lajistossa mm. kurjenmiekkää ja pajukoita. Linnustossa mm. taveja ja ajoittain myös muita vesilintuja ja kahlaajia.

Keskiosa muodostaa laajahkon yhtenäisen lintuvesialueen MY/L3, joka koostuu pajukkoisista lampareista ja niitä ympäröivistä suursaranevapin-

noista ja rantaluhdista. Keskellä sekametsäsaari, jonka lounaispuolella laajoja pajukkoisia rantaluhtia. Linnusto monipuolista, mm. kurki, laulujoutsen, mustakurkku-uikku, telkkä, haapana, tukkasotka sekä eräinä vuosina mm. sinisuohaukka, naurulokkiyhdykskunta ja luhtahuitti. Erittäin merkittävä muutonaikainen levähdysalue vesilinnuille ja kahlaajille sekä paikallisesti merkittävä pesimä- ja ruokailualue, joka tukeutuu osin myös sekä pohjoispuoliseen että eteläpuoliseen samaan kokonaisuuteen kuuluvaan avovesilampeen. Linnustollinen arvo heikentymässä liiallisen umpeenkasvun myötä, lampi kaipaisi pikaisesti vedenpinnan nostoa.

Eteläpäädyn lampare kaivetun kanavan kautta yhteydessä keskiosan linnustoalueeseen. Itä-koillisrannalla 5-10 m levyinen tervaleppävyöhyke, rantaviivalla vedenpinnan laskun seurauksena leveähkö suursarainen ja järviruokoa kasvava vesijättö. Linnustossa telkkä, lisäksi lampi on joutsenpoikueen ja puolisuokeltajasarapokueiden kesäistä liikkumisaluetta. Ranta-asukkaan mukaan lammella on tavattu keväällä 1996 hanhipari. Eteläniemeke kuusivaltainen, koillisrannan niemeke mäntyvaltaista sekametsää, molemmat niemekkeet raamittavat tehokkaasti lampea.

Yksittäiset vapaa-ajanrakennukset sekä pohjois- että eteläpäädyn avovesilampien rannoilla, lisäksi asuinrakennus pohjoispäädyssä. Keskiosa ei sovellu umpeenkasvun vuoksi vapaa-ajanrakentamiseen.

I Kolmiloppi

Luonnonolosuhteet:

Kulttuuriympäristössä sijaitseva rehevä ja alavarantainen järvi. Lahdet paikoin kasvamassa umpeen ja ruohottumassa voimakkaasti. Rantanäkymät paikoin avoimia, peltoihin rajoittuvia rantaosuuksia varsinkin länsiosassa. Rannoilla lehtipuustoa melko runsaasti. Vedenpintaa laskettu noin puolella metrillä, vesi on kirkasta. Linnustossa selkälokki, kalalokki, varpushaukka saalistavana.

Rehevyyden vuoksi vapaa-ajanrakentaminen tulee sijoittaa riittävän etäälle rannasta ja jätevesien käsittelyssä tulee noudattaa erityistä tarkkuutta.

I Lukkonen

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Valtaosin Jyväskylän mlk:n puolella sijaitseva metsälampi, rannoilla kapea saravyö. Rantaviivalla yksittäin tervaleppiä, MT-kangasta. Kunnanrajan puronvarressa pienialaisesti saniais-metsäkortekorpea, yksittäisiä haapoja, tuomea, harmaaleppiä, vehkaa ja saniaisia. Lähtöpuron varsi vaikutti luonnontilaiselta, rajoittui tosin mlk:n puolella pihapiiriin. Ei erityistä merkitystä rakentamiskohteena.

I Lehmälampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Alimmaisen luoteispuolella sijaitseva pienialainen suolampi. Pienen pinta-alan ja suoperäisyyden vuoksi ei sisältynyt inventoituihin kohteisiin, ei merkitystä rakentamiskohteena.

3221 01 B

II Pahalampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Maantien tuntumassa sijaitseva erittäin pienialainen tummavetinen suolampi, jolle on muodostunut olemassa olevaa loma-asutusta (2 saunamökkiä). Reunuksilla luhtaisia suursaranevoja, pajukkoa. Pohjoispäädyssä rahkaista lyhytkorsinevaa, lajistossa villapääluikka, tupasluikka, valkopiirtoheinä ja karpalo, luonnon monimuotoisuuskohde MY/K33. Pienialaisuuden ja suorantaisuuden vuoksi ei sovellu vapaa-ajan rakentamiseen.

I Tuomilampi

Luonnonolosuhteet:

Osin pysyvän asutuksen ja osin loma-asutuksen piirissä oleva rehevä ruostoinen metsälampi. Rannoilla paikoin reheviä järviruokokasvustoja, alavat rannanosat luhtaisia ja saraikkoisia, lajistossa mm. kurjenmiekkää, kurjenjalkaa, sammallauttoja ja pajukkoa. Itäpäädyssä laajahko yhtenäisen umpeenkasvanut rantavyöhyke MY/K31. Linnustossa ruokokerttunen ja pajusirkku. Rehevyyden vuoksi vesialueella ei ole erityistä merkitystä virkistyskäytössä.

I Iso-Kilpilampi

Luonnonolosuhteet:

Itä- ja pohjoisosiltaan harjukannakseen rajoittuva maisemallisesti kaunis nevarantainen ja kirkasvetinen suolampi (MY/M4). Rannalla lyhytkortisia rimpineva-alueita, suursaranevalaikkuja, rantasoistumilla lakkaa. Länsipuolella liittyy pysyvän asutuksen pihapiiriin ja kulttuuriympäristöön.

I Pieni-Kilpilampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Tummavetinen, laskettu, nevarantainen suolampi, reunoilla luhtaista suursaranevaa ja raatetta, vesialueella lumpeita. Reunasoistumilla lakkaa. Ei sovellu vapaa-ajanrakentamiseen. Muodostaa monimuotoisen luontokokonaisuuden yhdessä Iso-Kilpilammen kanssa MY/M4.

I Pienijärvi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Ojitettujen soiden keskellä sijaitseva pienialainen suolampi. Ei sovellu rakentamiseen eikä sisältynyt inventointikohteisiin.

I Rajalampi

Luonnonolosuhteet:

Maastollisessa painanteessa sijaitseva metsälampi. Rannat valtaosin kangasmetsiä, pohjoispäässä isovarpurämeitä. Vesialue kapealti nevareunuksinen. Pohjoisosan rämeellä paikallista maisemallista merkitystä (MY/M5), pienialaisuuden vuoksi ei sovellu erityisen hyvin rakentamiskohteeksi.

II Murtolammit

Luonnonolosuhteet:

Kaksi vierekkäistä metsälampea. Pohjoispuolinen Murtolampi täysin kirkasvetinen, vedenpinnaltaan luonnontilainen, karurantainen ja -vetinen. Rannat pääosin kovapohjaisia hiekkakankaita, varsinkin pohjoisosassa laajempi isovarpurämereunus MY/K17. Kasvistossa nuottaruohoa ja ulpukkaa. Vallitseva vapaa-ajanasuntokanta hallitsee rantavyöhykettä laajalti.

Eteläpuolinen Murtolampi melko tummavetinen, laskettu noin 0.5 m, reheväkö. Pohjoisrannalla vehka- ja raatekasvustoja sekä muutamia kookkaita harmaaleppiä, rannat muutoin karuja osin hiekkakankaita, rannalla kapea nevareunus. Lounaispuolella keskiosissa maisemallisesti hieno matalaa mäntyä kasvava soistunut niemi MY/M50.

3221 01 C

I Riihilampi

Luonnonolosuhteet:

Isovarpurämeisen niemekkeen kahteen osaan jakama tummavetinen metsälampi. Pääosin kovarantainen, kapealti saravyön reunustama, etelälounaisrannalla yksittäin maisemallisesti arvokkaita kookkaita mäntyjä. Ei erityisiä luonto- tai maisemakohteita. Linnustossa telkkäpoikue.

I Rummakkolampi

Luonnonolosuhteet:

Osin Jyväskylän mlk:n puolella sijaitseva kirkasvetinen lähdeperäinen metsälampi. Pohjoispäädyssä rannalla uloinna suursaranevaa, sisempänä luonnontilaista isovarpurämettä, pohjoiskärkeen tultaessa kasvisto muuttuu vaateliaammaksi ja luhtaisuutta/lähteisyyttä ilmentäväksi MY/K34. Pohjoispäädyn rantasoistumat varsin monimuotoisia. Lajistossa mm. karpalaa, lakkaa, raatetta, saroja, leväkköä, maariankämmeikkää, vaiveroa,

kurjenjalkaa, pajuja. Hieman sisemmässä vyöhykkeessä rehevä lähde, jonka lajistossa pajukon lomassa mm. kurjenjalkaa, ojakellukkaa, huopaohdaketta, rätvänää, kurjenpolvea sekä pohjakerroksessa lehväsamalia ja ruusukesammalta, varmistamaton havainto lähdetähtimöstä. Noustaessa pohjoiseen maasto muuttuu lehtoniityksi, jonka monimuotoisessa lajistossa mm. leinikkejä, ahomansikkaa, kelttoja, häränsilmää, nurmitädykettä ja ohdakkeita. Lammen pohjoispääty järvelle laskevina rinteineen on paikallisesti suojelun arvoinen kokonaisuus. Pienialaisuuden ja luonnonarvojen vuoksi lammella ei ole erityistä merkitystä rakentamiskohteena.

3221 01 D

I Naarmijärvi

Luonnonolosuhteet:

Etelä- ja itäosiltaan täyteen rakennettu, kuitenkin edelleen erämaisia osia käsittävä rannoiltaan metsäinen järvi. Lahdekkeet ruohostoisia, muutoin keskiosaa lukuun ottamatta selväpiirteinen järviallas. Pirttiniemen ja Kiikkusaaren välillä kivikkoisia luotoja ja välialueilla matalikkoja, paikoin ruohostoisuutta. Pirttiniemen pohjoispuolinen lahti rannoilta umpeenkasvanut, ulompana saraikkoinen ja kortteinen, alavarantainen, paikoin järvi-ruokoa kasvavaa, oletettavasti linnustollisesti merkittävä osa-alue. Länsipäädystä em. alueen pohjoispuolella erämainen lahtialue, jota rajaa mänty- ja koivuvaltaiset metsäkannakset, välissä pienipiirteisiä lahdekkeita ja kapeita niemiä ja pikkusaaria mataline lahdekkeineen. Rannat paikoin lahdissa saraikkoisia, ulompana harvaa kortteikkaa. Em. alueet yhdessä muodostavat luonnonsuojelullisesti (linnustoalue) ja maisemallisesti erikoislaatuisen säilyttämisen arvoisen kokonaisuuden MY/M3.

Pohjoispuoliskossa päädyn niemellä maisemallista merkitystä. Itärannalla rakennettujen alueiden väliin jäänyt niemeke mäntyvaltainen, kovarantainen, niemellä virkistyskäyttöä/polkuja/veneitä.

Runsaasta toteutuneesta rakentamisesta huolimatta järvellä voidaan turvata luonnonsuojelun ja yleisen virkistyskäytön edut säilyttämällä länsiosan erityisen arvokas aluekokonaisuus rakentamattomana.

I Naarmilampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen suolampi, ei sisältynyt kaavoitettaviin kohteisiin.

I Iso-Luhtanen

Luonnonolosuhteet:

Itäosiltaan pysyvän asutuksen piirin otettu syrjäinen metsäjärvi. Rannoilla paikoin nebareunus, lisäksi järven keskiosa on matalaa ja kasvanut paikoin umpeen. Keskellä erillisiä pikkuluotoja, joiden itäpuolinen ranta-alue on käytännössä rantanevaa MY/K2. Keskialueella on myös paikallista linnustollista merkitystä, joskin pysyvän asutuksen läheisyys häirintää varsinkin arempia lintuja.

Järven keskiosan suojaaminen lisärakentamiselta turvaisi oleellisimpien luonnon- ja maisemansuojelullisten arvojen säilymisen ja jakaisi järven etelä- ja pohjoisosan omiksi kokonaisuuksikseen. Pysyvän asutuksen runsauden vuoksi järven jätevesikysymyksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

I Pirttijärvi

Luonnonolosuhteet:

Tiheästi rakennettu kapeiden niemien rikkoma tummavetinen metsäinen järvi. Rannat paikoin jyrkkäpiirteisiä. Keskiosissa itäpuolella erittäin kapea ja matala niemeke, jolla loma-asunto, niemekkeen tyvellä rannalla paikoin rämerantaa. Lahdet ja niemet maisemallisesti arvokkaita MY/M2.

Länsirannan keskiosissa sijaitseva keskeltä tupasvilla- ja isovarpurämettä, rannalta suursaranevainen niemi on nykytilanteessa loma-asutuksen rauhan turvaamisen kannalta ja maisemallisesti erityisen tärkeässä asemassa. Pohjoispäädyssä lisäksi pienialainen maisemallisesti arvokas mäntytuus- toinen rantametsäkaistale.

I Iso-Riuttalampi

Luonnonolosuhteet ja suunniteltu tilanne:

Leveästi suursaranevareunustainen, laskettu metsälampi. Rantanevoilla mm. raatetta ja karpalaa. Kaksi olemassa olevaa vapaa-ajanrakennusta, lisärakentaminen ei ole suotavaa lammen pienialaisuuden vuoksi.

I Vähä-Riuttalampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Ojitettujen soiden keskellä sijaitseva pienialainen suolampare. Ei merkitystä rakentamisalueena eikä sisältynyt inventoituihin kohteisiin.

I Kalliojärvi

Luonnonolosuhteet:

Kalliovuoren jyrkän rinteen juurella sijaitseva maisemallisesti metsärantainen, kirkasvetinen, lähdeperäinen järvi. Runsaasti olemassa olevaa loma-asutusta varsinkin pohjoispäädyssä. Kalliovuoren rinne MY/M1 muodostaa järvelle maisemallisen kehysten, mikä tulee jatkossa ottaa huomioon alueen metsänkäsittelyssä. Lounaisrannalla pienialainen metsäkortekorpialue MY/K1 ja rannalla yksittäin tervaleppiä. Linnustossa rantasipi.

Hyvän vedenlaadun turvaamiseksi ja olemassa olevan rakennuskannan vuoksi lisärakentaminen ei liene enää perusteltua, lisäksi jätevesien käsittelyyn tulee kiinnittää vapaa-ajanasunnoilla erityistä huomiota.

I Pieni-Kalliojärvi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Valtaosin suorantainen pikkulampi. Itäosan suoalue maisemallisesti ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta suojelunarvoinen MY/K3. Paikoin ruopparimpinevapintoja, linnustossa liro. Pienialaisuuden ja rantasoistumien vuoksi ei merkitystä rakentamisalueena.

I Hattulampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Suorantainen pikkulampi, jolle sijoitettu peräti kolme loma-asuntoa. Lisärakentaminen ei ole mahdollista. Maisemallisesti poikkeava pikkulampi, jolla yhdistyvät hoidetut mökkien pihat ja luonnontilaiset soistuneet ranta-kaistaleet.

3221 02 A

II Leppälampi

Luonnonolosuhteet:

Melko kirkasvetinen reilusti laskettu syvä lampi. Osalla rannoista vesijätöillä lyhytkorsinevalaikkuja, valkopiirtoheinää ja leväkköä. Runsaasti karpalaa, mutasaraa. Ylempänä rannoilla isovarpurämeitä. Vesikasvillisuus puuttuu. Vedenpinnan laskusta huolimatta suojelunarvoinen pienluontokohde MY/K19.

II Särkilampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialaisena ei kuulunut kaavoitettaviin eikä inventoituihin kohteisiin. Aiempien vuosien maastokäynnin perusteella ei erityisiä suojeluarvoja.

II Vakkalampi

Luonnonolosuhteet:

Pienialainen tummavetinen suolampi, lounaisosassa suursaranevarantaa MY/K20, muutoin kapealti isovarpurämerantainen, ympäröivillä alueilla mäntymetsiä. Itäpuolella avohakkuuta ja suurjännitelinjä. Rantojen soistuneisuuden ja pienialaisuuden vuoksi ei merkitystä rakentamisalueena.

II Pieni-Vakkalampi

Luonnonolosuhteet:

Kirkasvetinen, syvä ja pienialainen suolampi. Rannoilla isovarpu- ja tupasvillarämeitä, länsirannalla avohakkuu. Rannoilla runsaasti lakkaa.

Nykytilassa ei rakentamista. Pienialaisena ja kirkasvetisenä sekä suorantaisena ei sovellu vapaa-ajanrakentamiseen.

II Kivilampi

Luonnonolosuhteet:

Pienialainen laajan rinnealueen juurella sijaitseva metsälampi. Kapealti suursaranevareunuksinen, melko kirkasvetinen, luonnontilainen. Etelärannat kovapohjaisia ja metsäisiä taimikoita. Länsirannat soistuneita, monimuotoisia. Lounaisrannalla kivikkoinen ja rikkonainen metsäkortekorpi, seassa raatetta ja kurjenjalkaa. Pohjoisrannalla kuusivaltaista metsäkortekorpea, muutamia tervaleppiä ja isoja raitoja. Aluskasvillisuudessa vehkaa ja saniaisia (hiirenporrasta), pohjakerros luhtainen-lähteinen laikuttaisesti, lehväsamalia, kuirisamalia, sammallajisto monipuolista. Luhtainen ja lähteinen korpi muuttuu vähitellen itään mentäessä korpirämeeksi ja lopulta isovarpurämeeksi, jolla kasvaa mm. katajaa. Lammen pohjoisosa on kokonaisuutena suojelunarvoinen pienluontokohde MY/K5.

Pienialaisena ja puoliksi suorantaisena ei erityistä merkitystä vapaa-ajanrakentamisalueena. Eteläranta soveltuisi mahdollisesti vähäiseen rantarakentamiseen.

II Höriäinen

Luonnonolosuhteet:

Pienialainen suolampare, josta lähtevän puron varrella ennen Kivilampea rinteen viettävässä osassa on aiemmin ollut suojelunarvoista puronvarsisaniaislehtoa, joka sittemmin aukkohakattiin. Lehdon lajeina mm. hiirenporrasta ja kotkansiipeä sekä lehtomataraa ja velholehteä (Keski-Suomen lehtoalueselvitys). Nykyisellään alueella on voimajohtolinja, taimikkaa, lehtokasvillisuus on palautumassa vähitellen arvokkaaksi. Pienialaisuuden vuoksi Höriäinen ei lukeutunut inventoitaviin kohteisiin eikä sillä ole merkitystä rakentamiskohteena.

Pienialaisuuden vuoksi ei sovellu vapaa-ajanrakentamiseen.

I Pieni-Hangaslampi

Luonnonolosuhteet:

Ojitettujen soiden keskellä sijaitseva suolampi. Pienialaisuuden vuoksi lampi ei sisällynyt inventoitaviin kohteisiin eikä sillä ole merkitystä rakentamiskohteena.

I Hangaslampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Kapealti nevarantainen laskettu suolampi. Maisemallisesti karun kaunis, pohjoispäässä kaunis männikköniemi. Itärannalla vaivaiskoivua kasvavaa isovarpurämettä. Virkistyskäyttöä kuvaavana lammella oli vene. Ei soveltu vapaa-ajanrakentamiseen soistuneiden rantojen vuoksi.

I Iso-Pitkä

Luonnonolosuhteet:

Länteen laskevan mäkialueen juurella sijaitseva pääosin kovarantainen ja kirkasvetinen etelä-pohjoissuuntainen järvi. Pohjoispäädyssä maisemallisesti arvokas männikköniemi, pohjoisosan rannoilla paikoin yksittäin tervaleppiä. Pohjois- ja itärannalla virkistyskäyttöpolkuja ja veneitä, mahdollisesti käyttöä myös uimapaikkana. Eteläosissa lounaiskulmassa maisemallisesti arvokas sekametsäniemi MY/M17, joka rauhoittaa eteläpäädyn omaksi kokonaisuudekseen. Linnustossa kuikka (3 yks.). Vedenlaatu heikentynyt ravinteiden vaikutuksesta (toistuvia sinileväesiintymisiä).

Lähdeperäisen veden heikon sietokyvyn vuoksi järvelle ei voi siirtää muualta vapaa-ajanrakentamispaineita, myös tulevan rakentamisen suunnittelussa ja jätevesien käsittelyssä tulee noudattaa suunnitelmallisuutta.

I Pieni-Pitkä

Luonnonolosuhteet:

Em. järven eteläpuolella maakannaksen erottamana sijaitseva pienialainen umpeenkasvava lampi, rannoilla suursaraisuutta, laskettu. Ei merkitystä rakentamisalueena.

I Lehmilampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Ojitettujen soiden ympäröimä, Iso-Pitkä-järven länsipuolella sijaitseva pikkulampi. Pienen pinta-alan vuoksi ei sisältynyt inventoituihin kohteisiin, ei merkitystä rakentamiskohteena.

I Sulkulampi

Luonnonolosuhteet:

Harjukankaisiin ja ojitettuihin soihin rajautuva pikkulampi. Erämainen ja maisemallisesti arvokas, kapealti nebareunuksinen. Ei merkitystä rakentamisalueena.

I Sarvilampi

Luonnonolosuhteet:

Pienialainen suolampi. Pienialaisuuden vuoksi ei kuulunut inventointikohteisiin eikä kohteella ole merkitystä rakentamisalueena.

I Mourinki

Luonnonolosuhteet:

Suorantainen selväpiirteinen lampi. Vedenpintaa laskettu, tummavetinen. Rannoilla kapea nebareunus, sisemmällä isovarpurämeitä ja sekametsiä. Ei erityisiä luonnonarvoja eikä maisemallisia erityispiirteitä.

I Ristilampi

Luonnonolosuhteet:

Rantaviivaltaan rikkonainen tummavetinen suolampi, pohjoisosassa keskellä kaksi ruohostoista pikkusaarta. Itä- ja etelälahdet ruohottuneita, kortteisia ja suursaraisia, pohjoispäädyssä rämerantoja. Telkkä 0/1 ja tukkasotka 3 yks. Ei erityisiä luonnon- eikä maisema-arvoja. Pohjoisosassa länsipuolella loma-asutusta.

3221 02 B

I Vihtalampi

Luonnonolosuhteet:

Erämainen ja karu, rantatyypeiltään vaihteleva melko tummavetinen metsälampi. Itärannalla matalia harjukankaita ja etelärannalla korkea moreenimäki MY/M10, länsirannat alavia. Vedenpinnan laskun seurauksena rannoilla kiertää kapea nebareunus. Vesialueella harvakseltaan järviruokoa. Alavilla soistuneilla rantavyöhykkeillä pääsääntöisesti isovarpurämeitä. Lammen etelärannalla maisemallisesti hallitseva avokalliainen mäntypuustoinen jyrkkärantainen niemi, jonka säilyttäminen rakentamattomana on maiseman kannalta tärkeää. Linnustossa joutsen, ei pesivänä. Etelärannalla vene.

Erämaisyyden vuoksi lammelle ei tulisi sijoittaa tehokasta vapaa-ajanrakentamista.

I Pienet Vihtalammit

Luonnonolosuhteet:

Ojitettujen soiden keskellä, Vihtalammen pohjoispuolella sijaitsevat kaksi pienialaista suolampareita. Pienialaisuuden vuoksi eivät sisältyneet inventoituihin kohteisiin eikä lammilla ole merkitystä rakentamiskohteina.

I Kilpilampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Laajojen ojitettujen rämeiden keskellä sijaitseva varsinkin koillispäädyssä nevarantainen tummavetinen laskettu suolampi, muualla rannat pääosin isovarpuisia rämeitä MY/K7. Niemissä kookkaampaa mäntypuustoa, muutoin puusto matalaa. Nevaosilla erittäin runsaita karpalokasvustoja. Linnustossa telkkä (0/2). Soistuneiden ranta-alueiden vuoksi ei sovellu vapaa-ajan rakentamiseen.

I Pieni-Kilpilampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Ei sisältynyt kaavoitettaviin kohteisiin (pienialaisuus, kunnan rajalla).

I Pallisilmä

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen metsälampi. Pienialaisena ei merkitystä rakentamisalueena.

I Nimetönlampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen ojitettujen soiden keskellä sijaitseva suolampi. Ei sisältynyt kaavoitettaviin kohteisiin.

3221 02 C

I Pieni-Niinijärvi

Luonnonolosuhteet:

Metsäautotien varrella sijaitseva valtaosin kovarantainen metsäjärvi. Itäranta valoisaa rinnemännikköä, muutoin rannat alavia, paikoin isovarpu-rämeisiä, itärannalla paikoin yksittäin tervaleppiä. Vedenpintaa laskettu, lisäksi suovesien vaikutuksesta vesi tummaa ja liettynyttä, rannoilla saraikoita. Heikohkon vedenlaadun vuoksi ei sovellu erityisen hyvin vapaa-ajanrakentamiseen.

I Niinijärvi

Luonnonolosuhteet:

Pohjois-eteläsuunnassa pitkänomainen, kapea, itärannaltaan jyrkkäpiirteinen metsäjärvi. Pohjoisosan itärannalla tiheää loma-asutusta. Pohjoispäähän laskupuron varsille ulottuu valtakunnallisesti arvokas Lotakonsuon lettoalue MY/K4, jolla mm. erityisen arvokasta eutrofista sammallajistoa sekä kasvistossa mm. korpinurmikkaa sekä nuijasaraa. Mänty-kuusi-sekametsää kasvava Niinisaari, itärannan mäntytaimikkorinne ja saaren pohjoispuolinen niemi muodostavat yhdessä hienon maisemallisen raamin järven vesialueelle MY/M16, jonka ylittävä voimajohtolinja rikkoo kuitenkin maisemaa. Härkämäen itärannassa rantaan ulottuva maisemavaurioavohakkuu. Järven eteläpäädyssä rannat karuja ja kovapohjaisia, tulopuron varsilla soistumia MY/K22. Linnustossa kuikkapari.

Rakentamisen ohjaaminen keskiosan maisemallisesti arvokkaan kokonaisuuden ja soistuneiden luonnonsuojelullisesti arvokkaiden avainbiotooppien ulkopuolelle turvaisi keskeisten luonnonarvojen säilymisen.

I Lahnanen

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Maastopainanteeseen muodostunut soistunut lampare. Ei sisältynyt inventoituihin kohteisiin eikä kohteella ole merkitystä rakentamisalueena.

I Rajajärvi

Luonnonolosuhteet:

Erämainen, karu ja kovarantainen metsäjärvi. Vaihtelevien maastonmuotojen vuoksi kaikki niemekkeet ovat maisemallisesti näkyviä ja pääosin hienon mäntyvaltaisen puuston vuoksi myös säilyttämisen arvoisia MY/M18. Kaakkoisrannalla rantaan saakka ulottuva maisemavaurioavohakkuu, muutoin rantapuustot yhtenäisiä. Eteläpohjukkaan tulee läheiseltä metsäautotieltä hyvä polku ja rannassa on veneenpitopaikkoja, mikä kertoo järven virkistyskäytöstä. Pohjoispohjukassa lähtöpuron suulla saikeita järviruokokasvustoja, vedenlaatu kuitenkin muutoin varsin hyvä.

Erämaisyyden ja maisemallisten arvojen vuoksi vapaa-ajan rakentamisen sijoittamisessa tulee noudattaa erityistä suunnitelmallisuutta. Niemien jättäminen vapaaksi rakentamiselta turvaisi oleellisimpien maisema-arvojen säilymistä.

II Haukilampi

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen laskettu metsälampi. Vesikasvillisuus niukkaa (syvä), hieman ulpukkaa, rannoilla paikoin järviruokoa. Keskiosista kivikkoisen ja kapea, kasvamassa vähitellen kiinni (suursaranevarannat, vehkaa) MY/K16. Eteläpääty matalampi, heinittynyt. Rannat pääosin kovapohjaisia, mäntyvaltaisia. Aiemmassa rantakaavassa suunniteltu rakentamaton tontti sijoittuu loivaan nuorta männikköä kasvavaan rinteeseen.

I Ahvenlampi

Luonnonolosuhteet:

Ojitettujen soiden ja kangasmetsien ympäröimä, Konttimäen juurella sijaitseva rakentamaton metsälampi. Vedenpinnan taso kutakuinkin luonnontilainen, vesi tummaa. Kaakkoisranta vesirajaan saakka isovarpurometta, mikä luo lammelle erämaisen tunnelin. Paikoin kapealti neva-reunuksinen. Harvassa suomenlummekasvustoja. Etelärannalla hyväkuntoinen polku ja veneenpitopaikka. Pienialaisuutensa ja heikon veden vaihtuvuuden vuoksi ei sovellu erityisen hyvin vapaa-ajanrakentamiseen.

I Konttilampi (Myllyperä)

Luonnonolosuhteet:

Konttimäen itäranteen katveessa sijaitseva suorantainen pikkulampi, jonka rannoille on muodostunut pysyvää asumista tukevaa talousrakentamista. Rannat puustoisia, kapealti neva-reunuksisia. Ei erityisiä maisemallisia eikä luonnonsuojelullisia arvoja.

I Pieni-Luhtanen

Luonnonolosuhteet:

Mäkien katveessa sijaitseva valtaosin koverantainen metsälampi. Vedenpinnan laskun seurauksena rannoilla kapea neva-reunus. Lahtialueilla paikoin ruohostoisuutta. Pohjoiseen purkavan Luhtasenpuron kivikkoisilla varsilla luonnonsuojelullisia arvoja MY/K66 (luonnontilaisia pienvesiluontotyyppejä, kts. tarkemmin Keski-Suomen pienvesi-inventoinnin raporttijulkaisu). Pienialaisuuden vuoksi ei erityistä merkitystä vapaa-ajanrakentamisessa, mistä huolimatta lammella on jo kaksi vapaa-ajanrakennusta.

II Haapalampi

Luonnonolosuhteet:

Haapamäen länsipuolella laajan rinnealueen juurella sijaitseva hieman laskettu metsälampi. Tummavetinen, syvärantainen, vesialueella hieman ulpukkaa. Rantametsät korpirämeitä, kapea suursarainen neva-reunus MY/K15. Pienialaisuuden vuoksi lammella ei ole merkitystä rakentamiskohteena.

I Sällijärvi

Luonnonolosuhteet:

Eteläosaltaan viljelysten keskellä sijaitseva kulttuurimaisemaan sijoittuva rehevä ja matala järvi. Eteläpäädyssä runsaasti ruovikoita, avovedessä ulpukka-, palpakko- ja vitakasvustoja. Länsi- ja itärannan peltoalueet sijoittuvat maastollisesti kumpareille, mikä korostaa ko. alueiden maisemallista merkitystä MY/M15. Pohjoisosassa metsäisillä rannoilla runsaasti loma-asutusta, rannat muutoinkin selväpiirteisempiä kuin eteläosissa. Linnustossa silkkiuikkupari ja selkälokki.

Mataluuden vuoksi vedenpinnan alavuus ollut ajoittain ongelmana, mistä syystä myös veden rehevyys saattaa jatkossa aiheuttaa ongelmia. Pohjoisosan tiheän loma-asutuksen vuoksi uuden rakentamisen suunnittelussa

ja jätevesien käsittelyssä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta. Järven keskiosien maisemapeltorantojen säästäminen rakentamiselta turvaisi järven keskeisten luonnonarvojen säilymistä.

I Kuorejärvi

Luonnonolosuhteet:

Maisemallisesti vaikuttavassa murroslaaksossa, laajojen mäki-alueiden keskellä sijaitseva kulttuurimaisemaan kiinteästi liittyvä vesialue. Kuoremäen jyrkkä havumetsärinta MY/M14 järven itäpuolella rajautuu jyrkästi alaviin peltorantoihin, joita on sekä järven etelä- että pohjoispäässä. Metsäiset rannat kovia ja karuja, peltorannat matalia ja ruohoisia, puronsuissa järvi-ruokokasvustoja, varsinkin eteläpäädyssä rannat ruohostoisia ja avovesialueet ulpukka-, palpakko-, vita- ja kortekasvustojen peitossa. Eteläosa selväpiirteisesti kulttuurialuetta, jossa rantarakentamisen ja maatalouden vaikutus näkyy selvästi. Rantojen umpeenkasvun seurauksena virkistyskäyttö- ja tätä kautta myös vapaa-ajanrakentamisen arvo on laskenut merkittävästi. Rannoilla yksittäisiä maisemamäntyjä ja -haapoja. Linnustossa kuikka, selkälokkipari+juv ja kalalokki.

Keskiosissa järveä itärannan jyrkkyys rajoittaa rakentamisen sijoittumista, vaikka selväpiirteinen rantaviiva tämän mahdollistaisikin. Keskiosan länsirannalla rakentamisen sijoittaminen vaatii suunnitelmallisuutta, sillä osa alavista rannoista on soistuneita ja umpeenkasuvia. Pohjoispäädyssä laaja yhtenäinen ja avoin rantaan ulottuva peltoaukea muodostaa jylhien rinteiden vastapainoksi maisemallisesti arvokkaan elementin, jonka tulee ohjata rakentamisen sijoittamista.

I Haukilampi

Luonnonolosuhteet:

Kuorejärven pohjoispäädyssä peltoaukean keskellä sijaitseva laskettu, rannoiltaan umpeenkasvava lampare, rannoilla pajukkoa ja saraikkoa. Sijainnin vuoksi paikallista linnustollista merkitystä vesilinnuilla ja kahlaajille etenkin muuttoaikoina ja jossain määrin myös ruokailualueena. Tyypillinen luonnon monimuotoisuutta pienialaisuudestaan huolimatta merkittävästi lisäävä kohde. Linnustossa tavi 0/2. Pienialaisena ja umpeenkasvavana ei merkitystä rakentamisalueena.

3221 02 D

I Ruotokassi

Luonnonolosuhteet:

Maisemallisesti arvokkaiden laajojen harjualueiden keskellä sijaitseva tummavetinen isovarpurämerantainen metsälampi. Vesialuetta kiertää vedenpinnan laskun seurauksena kapea nevarunus. Suppaluonteestaan huolimatta Ruotokassi on tummavetinen. Ympäröivät harjumaastot laskevat jyrkäkkoisesti lammen rantaan, mikä luo lammelle erityisen arvokkaan maisemallisesti säilyttämisen arvoisen kehiksen MY/M6.

I Nimetönlampi

Luonnonolosuhteet ja kaavoitus:

Pienialainen suolampare, lammella ei ole merkitystä rakentamiskohteena, ei kuulunut kaavoitettaviin kohteisiin.

I Heinälampi

Luonnonolosuhteet:

Pitkänomainen ja kapea matala osin umpeenkasvava metsälampi. Pohjoispuolisko erittäin kapeaa, jokimaista vesialuetta, jota rajaavat länsipuolella soistuneet rämerannat ja itärannalla kapean pienipiirteisen ja rikkonaisen neva- ja rämereunuksen erottamana kangasmaasto. Varsinkin pohjoispuolisko maisemallisesti arvokas ja erämainen kokonaisuus, jonka arvoa lisää itärannan suokaistaleiden pienipiirteisyys ja monimuotoisuus MY/K8. Keskiosissa mataluuden vuoksi etenevää umpeenkasvua ja voimakasta kortekasvustoa, pinnanmyötäisesti kelluvilla osilla vehkakasvustoja, järviruokoa ja saroja. Keskiosissa sijaitsevat sekä länsi- että itärannan niemekkeet maisemallisesti erityisen edustavia. Vesilintujen pesimä- ja ruokintalava. Eteläpäädyssä rannat alavia, osin rämeitä, harvoja kortekasvustoja mataluuden vuoksi. Linnustossa telkkä. Keskiosilla merkitystä vesilintujen muutonaikaisena levähdys- ja ruokailualueena, lammella vieraillee mm. joutsenia. Kapeiden vesialueiden ja mataluuden sekä rantoja kiertävien kelluvien nevarunusten vuoksi ei sovellu erityisen hyvin vapaa-ajanrakentamiseen, varsinkin pohjoispuolisko tulisi jättää rakentamisalueiden ulkopuolelle.

I Luukkaanlampi

Luonnonolosuhteet:

Metsäautotien läheisyydessä sijaitseva ojitettuihin suoalueisiin rajautuva suolampi. Laajahkot nevarannat ja vedenpinnan lasku sekä soiden ojitus ovat muuttaneet lammen luonnontilaa merkittävästi. Linnustossa telkkä (0/3). Ei merkitystä vapaa-ajanrakentamisessa.

I Saarilampi

Luonnonolosuhteet:

Maisemallisesti kahteen tilaan jakautuva laskettu matala metsälampi. Itäosa selväpiirteinen, pääosin kovarantainen, osin harjukankaaseen ja kaakkoisosaltaan Saarilammenjärven jyrkkään moreenirinteeseen rajautuva avoin vesialue, jota raamittavat em. järven ohella myös keskiosan lehtimetsäsaari ja luoteisosan soistunut niemeke MY/M7, rannoilla yleisesti kapea koivikkovyöhyke, harjurannoilla itäosassa hiekkarantaa. Länsiosaa pienipiirteinen osin soistuneiden rantojen rajaama rauhallinen kokonaisuus, länsiosaan laskevan Heinälammimpuron varsilla ylempänä arvokasta kasvillisuutta MY/K9 (mm. korpinurmikka, lehtotähtimö, kaislasara, jokileinikki ym.). Puron suistossa rantanevoja ja saraikkoa, paikoin mutarantoja.

I Kulkevalampi

Luonnonolosuhteet:

Monimuotoinen nevarantainen maisemallisesti arvokas yksityistien läheisyydessä sijaitseva harjualueiden keskellä sijaitseva suppalampi MY/M51. Rajautuu luoteisosaltaan soranottoalueeseen luonnontilaisen rintauksen erottamana. Ei sisältynyt kaavoitusalueisiin pienialaisuuden vuoksi. Luonnon- ja maisemansuojelullisten arvojen sekä veden huonon vaihtuvuuden vuoksi ei sovellu vapaa-ajanrakentamiseen.

I Valkealampi

Luonnonolosuhteet:

Harjualueiden keskellä sijaitseva täysin kirkasvetinen ja syvä supassa sijaitseva metsälampi, lammen vettä on käytetty kriisitilanteissa kunnan keskustaaajaman vedenottamon tarpeisiin. Nykyisin lammesta otetaan talousvettä läheisen betonielementtitehtaan työntekijöiden käyttöön. Rannat valtaosin harjuja, edustavimmillaan itäosassa Valkea-

lamminmäen alueella MY/M8. Pohjoispäädyssä keskiravinteinen rantasoistuma, jolla lyhytkortista ruopparimpinevaa MY/K10. Kasvistossa saroja, runsaasti villapääluikkaa sekä konnanliekoa (vain muutama kasvupaikka Uuraisilla). Lajiston vuoksi kyseinen neva on luonnonsuojelullisesti arvokas pienluontokohde. Linnustossa kuikkapari ja poikanen. Vedenpintaa on kauan sitten laskettu noin metrillä, jolloin rannoille on jäänyt paikoin vanha rantavalli. Vesialueella kasvillisuus niukkaa lukuun ottamatta matalilla sorarannoilla kasvavaa nuottaruohoa ja rantaluikkaa, pohjakasvillisuus veden kirkkauden vuoksi erittäin monilajista, hienosti vyöhykkeistä ja syvälle ulottuvaa. Eteläpäädyssä venevalkama ja uimapaiikka, jonka käyttöä ei ole tosin suositeltu vesiensuojeluyistä.

Veden korkean laadun vuoksi ja varavedenhankintapaikan turvaamiseksi mahdollisen vapaa-ajanrakentamisen sijoittaminen tulee suunnitella riittävän etäälle rantaviivasta ja jätevesien käsittelyssä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta.

I Kiiskilampi

Luonnonolosuhteet:

Jyrkäkkojen harjurinteiden ympäröimä täysin kirkasvetinen suppalampi MY/M9. Vesikasvillisuus niukkaa, rannat pääosin avoimia harjurantoja, pohjoispäässä osin soistuneita rämeitä. Hyvät polut kertovat lammen runsaasta käytöstä läheisen asuinalueen virkistysalueena. Hyvän vedenlaadun turvaamiseksi ei sovellu erityisen hyvin vapaa-ajanrakentamiseen, lisäksi jätevesien käsittely tulee toteuttaa erityisen huolellisesti.

I Isolampi

Luonnonolosuhteet:

Voimakkaasti laskettu, nykyisellään monin paikoin ruopparantainen suolampi. Lammenkaakkoispuolelta nostettu aikoinaan turvetta. Rantoja kiertävä vesijättö paikoin kymmenmetrinen, mahdollisesti kasvustollista merkitystä/ruoppapintoja MY/K11. Huonon veden vaihtuvuuden, suorantojen ja muuttuneen luonnontilan vuoksi ei sovellu vapaa-ajanrakentamiseen.

I Pienilampi

Luonnonolosuhteet:

Pienialainen, luonnontilaisen suon keskellä harjualueen laidalla sijaitseva laajalti nevarantainen suolampare. Maisemallisesti kaunis, luonnontilaisen suorantainen pienluontokohde MY/K12. Ei sovellu vapaa-ajanrakentamiseen.

I Häkinjärvi eli Kotajärvi

Luonnonolosuhteet:

Kulttuurimaisemassa sijaitseva rehevä maatalousalueisiin rajautuva laajahko järviallas. Rannat monin paikoin hiesu- ja mutapohjaisia, alavia ja lehtipuustoisia. Rannoilla monin paikoin reheviä sara-, järviruoko- ja järvikortekasvustoja, avovesialueella ulpukkaa, siimapalpakkoa ja vitoja, ojien suualueilla pajukoita ja saraikoita. Eteläpäädyssä laaja umpeenkasvanut matala lahtialue, jossa mm. keiholehteä ja kurjenmiekkää, nykyisellään lähinnä linnustollista merkitystä MY/L1. Vedenlaadun turvaamiseksi vedenpintaa voisi nykyisestä hieman nostaa. Linnustossa telkkä ja runsaasti kuikkia (3 paikallista ja 5 kiertelevää). Eteläpäädyllä on lisäksi linnustollista merkitystä muutonaikaisena levähdysalueena ja ruokailualueena sekä luonnon yleisen monimuotoisuuden kannalta tärkeänä luontokohteena. Muualla rannat tasaisen harvakkosti rakennettuja, joten järveltä ei nykyisellään nouse maisemallisesti erityisen arvokkaita kokonaisuuksia, lukuun ottamatta avoimia peltorantoja, jotka luovat järvelle kulttuuriympäristöön sitovan maisematilan. Maisematilojen säilyttämiseksi peltoalueet tulisi säilyttää avoimina ja ravinteiden sitomiseksi suojavyöhykkeiden yhtenäisyys tulee turvata. Järvellä on ollut ajoittain ongelmia sinilevien massaesiintymisen vuoksi. Läheisten asuinalueiden vuoksi järvellä on merkitystä virkistys- ja ulkoilualueena.

3221 05 A

I Karvalampi

Luonnonolosuhteet:

Suorantainen laajan mäki-alueen länsilaidalla sijaitseva pikkulampi. Kaakkoispuolella kyläkunnan yhteisesti virkistyskäyttötarkoituksessa rakentama laavu. Pienialaisuuden

vuoksi ei sisältynyt inventoitaviin kohteisiin eikä lammella ole merkitystä rakentamiskohteena.

I Perälampi

Luonnonolosuhteet:

Kangashuuhannmäen laajan metsäalueen itäreunalla soiden ympäröimänä sijaitseva melko tummavetinen suolampi. Varsinkin järven pohjois- ja itäpuolella laajoja suursaranevoja-lyhytkorsinevoja, lajistossa mm. vehkaa, leväkköä ja raatetta. Vesialue selväpiirteinen, pohjoisrannalle hyvä polku ja 2 venettä, joten lampea käytetään virkistykseen. Lounaisrannalla järviruokokasvusto jyrkän ja maisemallisesti arvokkaan mäenrinteen juurella MY/M12. Mäenrinteessä taimikoita ja vanhaa sekametsää. Järveä varsinkin itä- ja pohjoispuolella ympäröivät isovarpurämeät muutama vuosi sitten ojitettu, myös eteläpuolen rämeät ojitettu. Soistuneisuuden vuoksi ranta-alueilla ei ole merkitystä vapaa-ajanrakentamisessa.

I Pieni-Pirttilampi

Luonnonolosuhteet:

Pienialainen ja kapea itä-länsisuuntainen tummavetinen laskettu metsälampi. Kapeat nevareunukset, länsipäädystä kuusivaltainen maisemallisesti näkyvä rinnealue. Rannoilla soistuneita kankaita ja isovarpurämeitä, vesialueella hieman järviruokoa varsinkin pohjoispuolella. Olemassa olevaa pysyvää ja vapaa-ajan rakentamista. Pienialaisuuden ja rantojen soistuneisuuden vuoksi ei juurikaan lisärakentamismahdollisuuksia.

I Iso-Pirttilampi

Luonnonolosuhteet:

Tummavetinen karu selväpiirteinen suolampi. Kaakkoiskulmassa pienialainen lähelle rantaa ulottuva edustavan mäntytuuston vuoksi maisemallisesti näkyvä harjanne. Muutoin rantavyöhykkeet pääsääntöisesti karuja isovarpurämeitä. Vedenpinta ilmeisesti luonnontilainen, ei laskettu.

I Mustalampi

Luonnonolosuhteet:

Pohjois- ja eteläpuolilta laajojen mäki-alueiden rajaama paikallistien välittömässä läheisyydessä sijaitseva ojitettujen isovarpurämeiden ympäröimä suolampi. Etelä- ja kaakkoispuolella suoritettu laajojen avohakkuuta, jotka näkyvät lammelle. Vesi tummaa, laskettu. Rannoilla kapea nevareunus sekä kaakkoispäässä paikoin rimpisyyttä, joissa lyhytkorsinevaa, kasvistossa mm. valkopiirtoheinää. Pienialaisuuden ja soistuneisuuden vuoksi ei sovellu vapaa-ajanrakentamiseen.

I Rajalampi

Luonnonolosuhteet:

Pienialainen suolampare. Ei sovellu rakentamiskohteeksi eikä sisältynyt inventoitaviin alueisiin.

II Riuttalampi

Luonnonolosuhteet:

Paikallistien vieressä sijaitseva pienialainen pinnanmyötäisesti umpeenkasvava suolampi, kapeat isovarpuiset ja suursaraiset reunukset. Ympäröivät metsäalueet muuttumia. Vesialueella vesisammalia. Kookkaita saroja. Ei sovellu pienialaisena ja soisena rakentamiseen.

II Konttilampi (Hirvaskylä)

Luonnonolosuhteet:

Maastollisesti korkealla mäki-alueiden välisessä laaksossa sijaitseva metsälampi, osittain Laukaan kunnan puolella. Melko kirkasvetinen, vedenkorkeuksiltaan luonnontilainen. Laukaan puolella jyrkähkö avohakattu kangasmaastorinne, Uuraisten puolella hienoa karua mäntytuustoista kangasta. Lammen laiteella kapea suursarainen nevareunus, taustalla metsään rajoittuvana rahka-, tupasvilla- ja isovarpurämeitä (10-30 m). Lammen vesikasvillisuus niukkaa, lähinnä ulpukkaa, rannalla mm. raatetta, länsipäädystä avoin rimpinen ja jänteinen lyhytkorsineva, jolla mm. valkopiirtoheinää MY/K14. Pohjoispuolen metsäalueella nuotiopaikka, alueelle johtaa hyväkuntoinen polku etelän suunnilta (virkistyskäyttöä). Pienialaisuuden ja maasto-olosuhteiden vuoksi ei sovellu vapaa-ajan rakentamiseen.

I Pieni-Hirvanen

Luonnonolosuhteet:

Puoliksi Laukaan kunnan puolella E4-valtatien näkemäalueella sijaitseva kulttuurialueen järvi. Länsi- ja luoteisranta avointa peltomaisemaa, joka voidaan luokitella valtatievaikutusalueella olevana maisemallisesti erittäin arvokkaaksi kokonaisuudeksi MY/M13. Rantaviivaa suojaa koivuvaltainen puustokaistale. Vedenlaadultaan varsin hyvä, melko kirkasvetinen. Matalilla rannoilla laajoja ulpukka-, siimapalpakko-, vita- ja lummekasvustoja. Linnustossa silkkiuikku. Hapankivi pajukkoinen ja lepikkoinen luoto, jolla saattaa olla vähäistä linnustollista merkitystä. Avoimien peltorantojen ja kulttuuri-maiseman säilyttäminen tulee olla suunnittelussa keskeisellä sijalla.

3221 05 B

I Joutenlampi

Luonnonolosuhteet:

Voimajohtolinjan alla sijaitseva pienialainen melko kirkasvetinen laajalti nevarantainen umpeenkasvava suolampi. Keskiosissa saarekkeita (matalaa mäntykasvua) ja rimpisyyttä, laidoilla laajoja ruoppaisia rimpinevarämeitä, lyhytkorsinevaa, rahkarämettä, runsaasti valkopiirtoheinää, vaiveroa, mutasaraa. Linnustossa pesivänä kalalokki. Rantanevat ja sisemmässä vyöhykkeessä olevat isovarpuiset rämeet ovat pienipiirteisiä ja monimuotoisia, myös suolajisto koostuu monilajisesta tavanomaisesta suolajistosta. Ei sovellu rakentamiseen pienialaisuuden ja soistuneisuuden vuoksi. Tyypillinen luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta tärkeä luonnontilainen pienluontokohde MY/K13. Suurjännitelinjan vetäminen lammen ylitse ainoa luonnontilaan vaikuttanut toimenpide. Maisemallisesti arvokas, näkyy myös Hirvaskangas-Uurainen tielle.

I Palolampi

Luonnonolosuhteet:

Etelärannaltaan pysyvän asutuksen alueeksi muotoutunut, pohjoisrannaltaan soistunut pikkulampi. Pienialaisuuden ja soistuneisuuden vuoksi lammelle ei ole mahdollista osoittaa lisärakentamista.

I Sarvilampi

Luonnonolosuhteet:

Jyrkkien mäenrintauksien rajaama murroslaaksossa sijaitseva karu metsälampi. Itärannalla maisemallisesti arvokkaita avokallioita MY/M11, joiden merkitystä on vähennetty rakentamalla jyrkänteen juurelle aivan rantaviivalle metsäautotie. Varsinkin pohjoispäässä rannat yleisesti hiekkapohjaisia, koilliskulmassa avoin hiekkapohjainen kangasmetsäranta, jota käytettäneen uimapaikkana. Lammelle olisi tarpeellista osoittaa läheisten asuinalueiden tarpeita varten yleinen uimapaikka. Eteläpäädyssä pienialainen metsäkortekorpi. Jyrkät maisemarinteet rajoittavat mahdollisuuksia sijoittaa uutta rakentamista.

Luonto- ja maisemaselvityksen kokoajana Ympäristönsuojelusihteeri Auvo Hamarus Uuraisten kunta, Tekninen osasto, tiedot koottu pääosin kesän-syksyn 1996 ja 1997 maastoinventoinneissa.

8.2 Luonto- ja maisemaselvityksen täydennys

Luonto- ja maisemaselvityksen täydennys (Suunnittelukeskus 2007) on kaavan liiteaineistona.